

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Készült: Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének **2026. március 25.** megtartott **n y i l v á n o s** képviselő-testületi üléséről

Ülés helye: Sajókeresztúr Község Önkormányzat Hivatalos helyiségében

Jelen vannak:

- Kollár Miklós polgármester
- Barva János alpolgármester
- Majorné Farkas Ilona képviselő
- Fazekas Ferenc képviselő
- Puskás Kata képviselő
- Magda Krisztina képviselő
- Takácsné Végh Szilvia képviselő

Meghívott vendégek: Farkas Béla Sportegyesület Elnöke

Klepács Krisztina Közalapítvány Elnöke

Dr. Czeglédy László háziorvos

Igazoltan maradt távol: nemleges

Tanácskozási joggal megjelent: Vécsei Réka jegyző

A lakosság részéről nem jelent meg senki.

Kollár Miklós polgármester köszöntötte a megjelenteket, s megállapította, hogy a Képviselő-testület 7 tagjából jelen van 7 tag, így az ülés határozatképes, és azt megnyitotta.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a meghívóban szereplő napirendi pontokat.

A Képviselő-testület tagjai részéről a képviselő-testületi ülés napirendi pontjaival kapcsolatban észrevétel, illetve javaslat nem hangzott el, így a polgármester szavazásra bocsátja az ülés napirendjére vonatkozóan tett javaslatát.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület 7 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül egyhangúlag alakszerű határozat meghozatala nélkül a következők szerint fogadta el.

Napirendi pontok: (videófelvétel)

- 1) Jelentés a lejárt határidejű határozatok végrehajtásáról és a két ülés között tett fontosabb intézkedésekről
Előadó: Kollár Miklós polgármester
- 2) A Háziorvosi Szolgálat beszámolója
Előadó: Dr. Czeglédy László háziorvos
- 3) Sajókeresztúr Polgárőrök Egyesületének beszámolója
Előadó: Fazekas Ferenc elnök
- 4) A Sajókeresztúri Sportegyesület beszámolója
Előadó: Farkas Béla, a Sportegyesület elnöke
- 5) A Sajókeresztúrért Közalapítvány beszámolója
Előadó: Klepács Krisztina elnök
- 6) A 2026. évben tartandó Közmeghallgatás (Falugyűlés) előkészítése
Előadó: Kollár Miklós polgármester
- 7) Iskolai körzethatárok felülvizsgálata
Előadó: Kollár Miklós polgármester
- 8) Közbeszerzési terv elfogadása
Előadó: Kollár Miklós polgármester
- 9) Bölcsődei Szakmai Program és Óvodai Pedagógiai Program módosításának elfogadása
Előadó: Kollár Miklós polgármester
- 10) Szociális ellátásokról szóló rendelet módosítás
Előadó: Vécsei Réka jegyző
- 11) Kérdések, bejelentések, interpellációk

Első napirendi pont

Kollár Miklós polgármester tájékoztatta a Képviselő-testület tagjait a két ülés között tett fontosabb intézkedésekről, pályázati konstrukciókról.

- Ivartalanítási program megkezdődött, több fotót is küldtek már, hogy az állatok túl vannak a műtéten.
- Temető kert és Sportpark: hónap végén tudunk szerződést kötni a kivitelezőkkel.
- Főtér fejlesztése: dombcsúzda, játszótéri mászótorony, pumpapálya, napelemes térvilágítás.
- Nagy Művelődési Ház: fűtőkorszerűsítése nyáron fog megvalósulni
- VJP versenyképes járások program: konyhai eszközök (üstök, aprítógép) a mai napon került leszállításra.
- A kamerarendszer áthelyezése- befogadták
- Polgárőrség egyenruha beszerzése a mai napon megtörtént, 400 ezer Forint értékben
- Hivatal felújítása, korszerűsítése és a Jókai utca felújítása Magyar Falu Program keretén belül fog megvalósulni, ha nyer a pályázat.
- A zöldhulladék elszállítása április hónapban indul meg. Lebomló zsákot lehet majd használni a zöldkukán felül. A zsákok kiosztása az önkormányzat feladata lesz.
- Diáktalálkozó 2026. április 7-én lesz Bácskeresztúron.
- Lakópark szállás ügyében továbbra is tárgyalunk gyárakkal, üzemekkel. Felügyelete, karbantartása megoldott.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

26/2026 (III.25.) határozata

Polgármesteri beszámoló elfogadásáról

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete tudomásul vette Kollár Miklós polgármester beszámolóját a két ülés közt tett fontosabb intézkedésekről.

/ Az írásos anyag a jegyzőkönyv 1. mellékletét képezi./

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

Második napirendi pont

Kollár Miklós polgármester felkéri a háziorvost Dr. Czegléd Lászlót kéri fel, hogy tartsa meg beszámolóját a 2025. évről. A háziorvos beszámolójában kitért a szolgálat személyi összetételére, a védőnővel közös munkára, a járványszerű megbetegedésekre, az orvos-beteg találkozások számára.

Barva János alpolgármester megköszönte a háziorvos türelmét, és jó egészséget kíván a doktorúrnak a további munkájához.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

27/2026 (III.25.) határozata

a háziorvosi szolgálat beszámolójának elfogadásáról

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete Sajókeresztúr település lakosságának háziorvosi ellátásával kapcsolatos beszámolót megvitatta és döntését az alábbiakban hozza meg:

Sajókeresztúr önkormányzat Képviselő-testülete „Sajókeresztúr település lakosságának háziorvosi ellátásával” kapcsolatos Dr. Czegléd László 2025. évi beszámolóját egyhangúlag elfogadta.

/ Az írásos anyag a jegyzőkönyv 2.mellékletét képezi./

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

Harmadik napirendi pont

Kollár Miklós polgármester felkéri a Polgárőrség elnökét, Fazekas Ferencet, hogy tartsa meg beszámolóját a 2025. évről. A beszámolóban megemlíti a szolgálatban töltött órák számát, az egyenruhák beszerzését. S kéri azokat, akik szeretnétek polgárőrök lenni, hogy jelentkezzenek az elnöknel személyesen.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

28/2026 (III.25.) határozata

Sajókeresztúr Polgárőr Egyesület beszámolójának elfogadásáról

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete elfogadta a Sajókeresztúr Polgárőr Egyesületének Sajókeresztúr közbiztonsági helyzetére vonatkozó beszámolóját.

/ Az írásos anyag a jegyzőkönyv 3. mellékletét képezi./

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

Negyedik napirendi pont

Kollár Miklós polgármester felkéri a Sajókeresztúri Sportegyesület elnökét, Farkas Bélát, hogy tartsa meg beszámolóját a 2025. évről.

Farkas Béla elmondta az elmúlt év eseményeit, rendezvényeit, eredményeit. Illetve beszámolójában kitért a számszaki dolgokra is, a bevételekre és kiadásokra vonatkozóan.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

29/2026 (III.25.) határozata

Sajókeresztúr Sportegyesület beszámolójának elfogadásáról

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Sportegyesület 2025. évben végzett tevékenységéről szóló beszámolót megtárgyalta és azt egyhangúlag elfogadta.

A képviselő-testület köszöni az Egyesület Elnökének áldozatos munkáját és a Sportegyesületnek a jövőben is jó munkát, eredményes szereplést kíván.

/ Az írásos anyag a jegyzőkönyv 4. mellékletét képezi./

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

Kollár Miklós polgármester a Sajókeresztúrtért Közalapítvány beszámolójának megtartására felkéri Klepács Krisztina elnöksasszonyt.

Klepács Krisztina elnök elmondta, hogy az Alapítvány milyen rendezvényeken képviseltette magát az Önkormányzattal karöltve.

Illetve beszámolójában kitért a számszaki adatokra is, a bevételekre és kiadásokra vonatkozóan.

Barva János alpolgármester köszöni meg az Alapítványnak az emberi segítséget az Adventi időszakban. Illetve itt szeretné megköszönni a lakosságnak a Falunapra felajánlott tombola ajándékokat, aminek nagy sikere volt, s szeretnék folytatni ezt a megkezdett hagyományt.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

30/2026 (III.25.) határozata

a Sajókeresztúrért Közalapítvány beszámolójának elfogadásáról

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete „Sajókeresztúrért Közalapítvány” 2025. évben végzett munkájáról szóló beszámolót megtárgyalta és azt egyhangúlag elfogadta.

A képviselő-testület köszöni a Közalapítvány odaadó, lelkiismeretes és sokrétű munkáját, melyhez a jövőben is sikert és eredményes együttműködést kíván.

/ Az írásos anyag a jegyzőkönyv 5. mellékletét képezi./

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

Vécsei Réka jegyző a választások közeledtével szeretne megosztani pár gondolatot a lakosság, a HVB tagok és a delegáltak számára.

A jegyző elmondja, hogy fontos határidők közelednek, melyeket nem árt szem előtt tartani. Az egyik ilyen határidő, a 2026. április 2-a 16 óra. Eddig az időpontig lehet a szavazókörök között az átjelentkezéseket, valamint a delegáltak jelentkezését megtenni. A polgármester előtt Ugyanezen a napon lesz a delegáltak részére megtartva az eskütétel 16 óra után. A mozgóurna kérelemnek a szavazást megelőző harmadik napon kell beérkeznie.

Illetve Sajókeresztúrban kerül megtartásra a HVB tagok és a delegáltak részére az oktatás 2026. április 7-én.

Vécsei Réka jegyző felhívta a lakosság figyelmét arra, hogy a választási időszak során is fontos a kulturált, egymást tiszteletben tartó kommunikáció és magatartás. Emellett mindenkit arra kért, hogy a választás tisztaságát őrizze meg és tartsa be. A választás előkészületei tekintetében elmondta, hogy minden köztisztviselő részt vesz a választás lebonyolításában. Több online oktatáson is részt vett ő is és a kollégák, úgy gondolja felkészülten indul neki a Hivatal az áprilisi választásnak.

Kollár Miklós polgármester kéri, hogy mindenki éljen a szavazati jogával.

Hatodik napirendi pont

Kollár Miklós polgármester elmondta, hogy minden éven, így most is megtartásra kerül a közmeghallgatással egybekötött falugyűlés, melyet a Képviselő-testület az SZMSZ értelmében 8 nappal korábban meghirdet.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

31/2026 (III.25.) határozata

a közmeghallgatás meghirdetéséről

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete a **közmeghallgatással egybekötött Falugyűlés időpontját 2026. május 28. (csütörtök) 17.00 óra időpontban határozza meg.**

Helye: Kis Művelődési Ház

3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u.75.

A Képviselő-testület felkéri Vécsei Réka jegyzőt, hogy gondoskodjon a közmeghallgatással egybekötött Falugyűlés közzétételéről.

Felelős: Jegyző

Határidő: SZMSZ szerint

Hetedik napirendi pont

Kollár Miklós polgármester elmondta, hogy a Miskolci Tankerületi Központ a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 24.§(1b) bekezdése értelmében a kijelölt körzetekről február utolsó napjáig kell tájékoztatni a települési önkormányzatokat a 2026/2027. tanévre vonatkozó beiskolázási körzethatárokról.

Sajókeresztúrbán a kötelező felvételt biztosító intézmény tekintetében változás nincs.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

32/2026 (III.25.) határozata

a beiskolázási körzethatárok elfogadásáról 2026/2027 tanévre

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete tudomásul vette, és támogatja a Miskolci Tankerületi Központ által megküldött tájékoztató alapján a 2025/2026 tanévre vonatkozó beiskolázási körzethatárokat.

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

Nyolcadik napirendi pont

Kollár Miklós polgármester elmondta, hogy a Képviselő-testület tagjai számára kiküldésre került Sajókeresztúr község Önkormányzatának 2026. évi közbeszerzési tervének tervezete. Tájékoztatta a képviselő-testületet arról, hogy az önkormányzatnak kötelezettsége a közbeszerzési terv elkészítése, mely önkormányzatunknál 2026. évben két beruházásunknál fog közbeszerzési eljárást érinteni.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

33/2026 (III.25.) határozata

Sajókeresztúr Község Önkormányzata 2026. évi Közbeszerzési Tervének elfogadásáról

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete a Sajókeresztúr Község Önkormányzat 2026. évi közbeszerzési tervezetét megismerte és döntését az alábbiakban hozza meg:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete Sajókeresztúr Község Önkormányzat 2026. évi közbeszerzési tervezetét megismerte és azt elfogadta.

Az Önkormányzat képviselő-testület által elfogadott 2026. évi Közbeszerzési Terve a jegyzőkönyv 6. mellékletét képezi.

Felelős: Jegyző

Határidő: folyamatos

Kilencedik napirendi pont

IX/1.

Kollár Miklós polgármester elmondja, hogy a bölcsődei szakmai program felülvizsgálata szükséges. A dokumentumot az óvodavezető készítette el, a szükséges javításokat elvégezte benne.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

34/2026 (III.25.) határozata

**Sajókeresztúri Csoda-Vár Óvoda és Bölcsőde, Bölcsőde Szakmai Programjának
módosításáról**

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete támogatja a Sajókeresztúri Csoda-Vár Óvoda és Bölcsőde Szakmai Programjának módosítását.

A Bölcsőde Szakmai Programja a jegyzőkönyv 7. mellékletét képezi.

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

IX/2.

Kollár Miklós polgármester elmondja, hogy az Óvodai Pedagógiai program felülvizsgálata szükséges. A dokumentumot az óvodavezető készítette el, a szükséges javításokat elvégezte benne.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

35/2026 (III.25.) határozata

**Sajókeresztúri Csoda-Vár Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai Program
módosításáról**

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete támogatja a Sajókeresztúri Csoda-Vár Óvoda és Bölcsőde Óvodai Pedagógiai Program módosítását.

Az Óvoda Pedagógiai Program a jegyzőkönyv 8. mellékletét képezi.

Felelős: Polgármester

Határidő: azonnal

Tizedik napirendi pont

Kollár Miklós polgármester felkéri Vécsei Réka jegyzőt, hogy ismertesse a rendelet-tervezetet.

Vécsei Réka jegyző elmondja, hogy a rendelet módosításra a rotavírus okozta megbetegedések megelőzése céljából a térítésköteles védőoltások költségének a támogatása miatt, valamint a települési támogatásnál is szükség van a több esetben a jövedelemhatár emelésére az egy főre jutó havi nettó jövedelem egyedülálló személy és családban élők esetében is.

Kollár Miklós polgármester ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a rendelet-tervezetet szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a rendelet-tervezetet változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és megalkotta következő rendeletét:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

2/2026 (IV.1.) önkormányzati rendelete

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

a szociális ellátásokról szóló 7/2025 (V.6.) önkormányzati rendelet módosításáról

/A teljes szöveges rendelet és a mellékletek a jegyzőkönyv 9. mellékletét képezik./

Tizenegyedik napirendi pont

XI/1.

Kollár Miklós polgármester a szennyvízhálózatra való rákötést a talajterhelési díj hátralékának 50%-os kedvezményével szeretné szorgalmazni. Az előző évekhez hasonlóan most is meghosszabbításra kerül a határidő.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

36/2026 (III.25.) határozata

kedvezmény biztosítása szennyvízhálózatra való csatlakozásról

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete a szennyvízhálózathoz még nem csatlakozott családok terheinek könnyítése, valamint az Európai Unió csatlakozási mértékének mielőbbi elérése érdekében az alábbi döntést hozza meg:

Sajókeresztúr Önkormányzat Képviselő-testület a szennyvízhálózatra 2018. június 1. napját követően csatlakozó háztartások részére a talajterhelési díj hátralékának 50%-át elengedi.

A szennyvízhálózathoz csatlakozásnak legkésőbb 2027. május 31. napjáig meg kell történie. Amennyiben a hátralékösszeg megfizetésére tulajdonos részletfizetésre „együtműködési megállapodást” köt az Önkormányzattal, a talajterhelési díjhátralék összegéig az ingatlan tulajdonos az önkormányzattal feltételes jelzálog szerződést is köteles kötni.

Határozat felhatalmazza a Polgármestert és a jegyzőt, gondoskodjon a határozat végrehajtásáról.

Felelős: polgármester, jegyző

Határidő: 2027. május 31.

XI/2.

Kollár Miklós polgármester elmondja, hogy szponzori együtműködésre kapott megkeresést. Gyermeknap alkalmából (2026.05.30) horgászversenyt szerveznek a Sajókeresztúri horgásztavon, kifejezetten gyermekek számára.

Kiemelt céljuk a fiatal horgászok támogatása, motiválása, valamint a horgászat mint sport és természetközeli tevékenység népszerűsítése.

A rendezvény sikeres megvalósításához keresik szponzorok és támogatók együtműködését. Ő 10000 ft értékű csomagot javasol.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

37/2026 (III.25.) határozata

Gyermek horgászverseny támogatásáról

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete úgy döntött, hogy támogatja a településen megrendezésre kerülő gyermek horgászversenyt.

A Képviselő-testület a verseny lebonyolításához szükséges díjazás biztosítása érdekében hozzájárul ahhoz, hogy három korcsoportban az első helyezettek részére díjazás kerüljön biztosításra.

A díjazás keretében korcsoportonként 1-1 fő részére bruttó 10.000 Ft értékű ajándécsomag kerül beszerzésre.

A Képviselő-testület a szükséges, összesen 30.000 Ft fedezetet az önkormányzat 2026. évi költségvetésének terhére biztosítja.

Felelős: polgármester

Határidő: 2026.05.30.

XI/3.

Kollár Miklós polgármester elmondja, hogy a Csoda-Vár Óvoda és Bölcsőde élelmezésvezetője a 2025. év normatíváit felülvizsgálta és azok alapján nem tartja indokoltnak a nyersanyagnorma összeg emelését 2026. évben.

Kollár Miklós polgármester ismerteti a határozati javaslatot. Ezt követően javasolja az előterjesztés szerinti elfogadását, és a határozati javaslatot szavazásra bocsátja.

A döntéshozatalban résztvevők száma: 7 fő

A Képviselő-testület a határozati javaslatot változtatás nélkül 7 igen szavazattal, ellenszavazat, és tartózkodás nélkül elfogadta, és meghozta következő határozatát:

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének

38/2026 (III.25.) határozata

az étkezési nyersanyagnorma felülvizsgálatáról

Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testülete megismerte az élelmezésvezető által készített tájékoztatót az étkezési nyersanyagnorma felülvizsgálatáról.

A Képviselő-testület megállapítja, hogy a felülvizsgálat alapján a 2026. évben az étkezési nyersanyagnorma összegeinek emelése nem indokolt.

A Képviselő-testület döntött arról, hogy a 2026. évben az étkezési nyersanyagnorma összege változatlan marad.

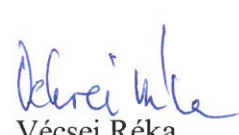
Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

Más kérdés hozzászólás nem történt, ezért **Kollár Miklós polgármester** megköszönte a képviselőtestület tagjainak a munkáját és az ülést bezárta.

Kollár Miklós
Polgármester

Vécsei Réka
Jegyző

MFP Installációs folyamatban

1. melléklet

- Top Plusz Pályázat Sportpark és Fecskék

- Top Plusz Főút fejlesztés

domborzati

területi mérések

pumpapályák

vezeték közművezetés

- Nagy létszámú köz: közművezetés
nyom

- VFP rendszeri projekt program
költség csökkentés

kommunikációs most új

- Polgármesteri egység bevezetés
HCO és F

- Kommunikációs áthelyezés bevezetés

- Hírtel fejlesztés, közművezetés

- Jók utca fejlesztés

- Seherin hulladék, szék hulladék
lebontás 2012

- Székperforációk kivételére is károsak
gyógyászati, orvosi. → de egészséges
- flusszerek, székperforációk megoldott

Polgármesteri Hivatal
3791 Sajókeresztúr
Rákóczi u.48

Tárgy: Háziiorvosi szolgálat
beszámolója 2025.évi
tevékenységről

Tisztelt Képviselőtestületi Ülész!

Beszámolómm a Képviselőtestület kérésére készült, a háziiorvosi szolgálat 2025.évi betegforgalmi adatainak felhasználásával

A szolgálat személyi összetételében korábbi beszámolómm óta változás nem történt. Az ápolónői feladatokat Görög Judit és Molnár Zoltánné ápolónők látják el. Bár a védőnő szervezetileg nem tartozik a háziiorvosi szolgálathoz, mégis sok tekintetben egymásra utalva látjuk el feladatinkat Puskás Kata védőnővel. A védőnői munka sokrétű és felelősségteljes, hiszen elég csak arra gondolni, hogy már a fogamzást követően figyelemmel kíséri a magzat sorsát, miközben felkészíti a terhest a szülésre, majd születést követően az iskolás kor végéig figyelemmel követi a gyermeket.

Jelen beszámolómmban a terhes-csecsemő tanácsadás, az óvoda-iskola orvosi munka megjelenítésére nem kívánok kitérni, hiszen ezen feladatokat a védőnő koordinálja.

Háziiorvosi praxisomban halmozott, járványszerűen jelentkező megbetegedések 2025-ben nem fordultak elő. Bár egész évben folyamatosan találkoztunk banális felső légúti, valamint enterális (emésztő rendszeri) fertőzésekkel, ezen megbetegedések száma azonban nem merítette ki a járvány fogalmát. Valódi influenzás megbetegedés a múlt évben nem fordult elő.

Ingyenes influenza elleni védőoltásban 61 fő részesült. Megfigyelhető, hogy a beoltottak száma évről évre csökken. Figyelembe véve a 60.-ik életévet betöltöttek, valamint a krónikus betegek nagy számát, megállapítható, hogy a lakosság úgynevezett átoltsági aránya elégtelen! Ahhoz, hogy egy adott populációban ne alakulhasson ki járvány a szakirodalom szerint minimálisan az átoltságnak 50% - nak kell lennie.

Ápolónő-beteg találkozás:

<u>Gondozás kapcsán:</u>	725
<u>Kezelés végett:</u>	107
<u>Összes találkozás:</u>	832

Napi rendelésen átlagosan 23 felnőtt és 8 gyerek jelenik meg. Az egy-egy napi rendelésen megjelentek száma nagy szórást mutat. A hétfő délelőtti és a kedd délutáni rendelésen legmagasabb az ellátottak száma. E két napon nem ritkaság, hogy hatvan fő jelentkezik vizsgálatra.

Mint már évek óta ismert a község lakosai előtt, hogy kérésre előre egyeztetett vizsgálati időpontot biztosítunk számukra. Ily módon nyújtunk lehetőséget az éjszakai műszakból, a nap folyamán munkából hazatérő betegek részére illetve azoknak a szülőknek akik beteg gyermekükkel keresik fel a rendelőt és erre az időre az otthon maradottak felügyeletéről gondoskodniuk kell.

Itt szeretném ismételten nyomatékkal kérni, hogy a rendelőt felkeresni nem tudó, de nem sürgős ellátásra szoruló (napok óta köhög, fájnak az ízületei stb.) beteg vizsgálati igényét lehetőleg minden nap 8-10 óra között jelentsék be.

Halálozás:

2025-évb en praxisomban 10 fő halálesete következett be. (átlagos életkor 77.4 év)

nő:	4 fő (81 év)
férfi:	6 fő (75 év)

Halálok és életkor szerinti táblázat:

Szívbetegség	7 fő
Agyikeringési zavar	1 fő
Tüdőembólia	1 fő
Roszipindulatú daganat	1 fő

Gondozási betegségcsoportok:

<u>Szív, érrendszeri, keringési betegsége:</u> (szívelégtelenség, szájadékhibák, ritmus-zavarok koszorúsverőér betegségek)	511 fő
<u>ebből hypertónia:</u>	366 fő
<u>ischaemiás szívbeteg:</u>	49 fő
 <u>Szénhidrát és anyagcsere betegek:</u> (számuk évek óta nő)	 97 fő
 <u>Vérképző és immunbetegségek:</u>	
 <u>Pajzsmirigy működési zavar:</u>	 17 fő
 <u>Nyelőcső-gyomor betegség:</u>	 16 fő
 <u>Májbetegség:</u>	 3 fő
 <u>Veseelégtelenség:</u>	 9 fő
 <u>Roszzindulatú daganatos megbetegedés:</u>	 2 fő

Elengedhetetlenül fontosnak tartom, a bizonyos időközönként végzett szűrővizsgálatok elvégzését. Ezen alkalmak kapcsán kerülhetnek még időben felismerésre azok az elváltozások, melyek kezdeti stádiumban még nem okoznak életminőség romlást. pl: felnőttkori diabetes, mely alattomosan sokáig panaszt nem okozva rombolja a szervezetet. A betegség korai stádiumában még megelőzhetjük, vagy legalábbis időben kitolhatjuk a „rettegett inzulinkezelés” kezdetének időpontját a szervi károsodások (szem, szív, érrendszeri) manifest kialakulását. Ha a betegség felismerésre került megkezdjük a beteg gondozását mely alkalommal tudatosul a betegben, hogy neki rendszeresen találkoznia kell orvosával. Természetesen a fent elmondottak nem csupán a diabetesre igazak, hanem egyéb más az életminőség romlását okozó betegségekre is.

Az elmúlt évben kampány szűrő vizsgálatra került sor a vastagbél rákos megbetegedésének kimutatására. A vizsgálat széklet minta leadásával történt, melyben a vér jelenlétét kerestük. Vér pozitív székletminta esetén laboratóriumi, hasi UH vizsgálatot követően endoszkopos vizsgálat történt,

illetve indokolt esetben a bél szövet eltávolítására került sor, melyből szövettani vizsgálatot végeztek. Örömmel közlöm az eredményt, hogy rossz indulatú (rákos megbetegedés) nem igazolódott. 5 esetben viszont jó indulatú polipot távolítottak el melyekből idővel esetlegesen rossz indulatú rákos megbetegedés lehetett volna.

Beszámolom végéhez közeledve szeretném megosztani Önökkel néhány, a beteg ellátás kapcsán szerzett észrevételemet.

A gépjármű vezetői engedéllyel rendelkező krónikus betegségben szenvedő betegek figyelmét szeretném felhívni! Évek óta rendelet szabályozza, hogy a házi orvos milyen feltételek mellett hosszabbíthatja meg a vezetői engedélyek érvényességi idejét.

A magas vérnyomás, szív betegség, agyi keringési zavar, szemészeti, cukor betegség bizonyos ideg rendszeri betegség (epilepsia) stb. miatt kezelt, tartósan gondozott gyógyszert szedő betegek esetében megkövetelt az egy évnél nem régebbi labor és szemészeti vizsgálaton túl, a betegséget gondozó szakorvos „gépjármű vezetésére alkalmas” igazolásának beszerzése.. Ezen igazolások beszerzése hónapokat vehet igénybe, ezért kérem az engedély lejárta előtt időben keressenek fel!

Tisztelt Testületi ülés! – A teljesség igénye nélkül ennyiben kívántam beszámolni a háziorvosi szolgálat mindennapos tevékenységéről, gondjairól és egyben köszönetet mondok példás munkavégzést mutató ápolónőimnek, hiszen munkájukkal ők is részesei a korábban bemutatott eredményeinknek. További segítséget kérve ugyancsak köszönetet mondok Sajókeresztúr Községi Önkormányzatának eddigi támogatásáért!

Sajókeresztúr, 2026.03.21.

Dr. Czegléd László

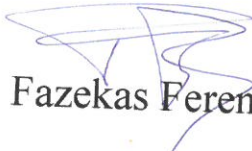
MEGHÍVÓ

Ezúton tisztelettel meghívom a 2026
március 24-én tartandó évzáró
Taggyűlésünkre.

Téma: Évzáró pénzügyi beszámoló
elfogadási taggyűlési határozat
meghozatala.

Helye: Községi Házasságkötő Terem
Kezdés: 17:00

Sajókeresztúr, 2026-03-04

Fazekas Ferenc
SPE Elnöke

Sajókeresztúri Polgárőrök Egyesülete
3791 Sajókeresztúr, Rákóczi út 40.
Adószám: 18439951-1-05

Beszámoló

a 2025 évben
végzett munkáról

Készítette:
Fazekas Ferenc

Sajókeresztúri Polgárőrök Egyesülete
3791 Sajókeresztúr, Rákóczi út 40.
Adószám: 18439951-1-05

A Sajókeresztúri Polgárőrök Egyesülete 2025 évben is a törvényi előírásoknak megfelelően működött, egyesületünknel fegyelemsértés bármiféle szabálytalanság nem történt.

Taglétszámunk az elmúlt év során nem változott a 2 fő felvett tagunk okmányai elkészültek rendben, jelenleg 18 fő. Ruházattal és felszerelésekkel elláttuk őket. A megyei polgárőr napon 1 gépkocsival és 2 fővel részt vettünk.

A településen végrehajtott közterületi szolgálatokra és az önkormányzat által rendezett rendezvények biztosítására az előző évben 2420 km-t közlekedtünk.

Szolgálati járművet az állagmegóvás érdekében a zártkerti ingatlanok ellenőrzésére nem használjuk, vagy saját gépkocsival oldjuk meg a járőrözést vagy gyalogosan.

Az előző évben a pincesoron kívül külső területen 1 hétfégi ház feltörésről tudunk, ezen a területen 480 óra szolgálatot teljesítettünk vegyesen nappal és éjszaka.

2025 évben a Sajóbábonyi Rendőrőrs állományával közös szolgálatot nem teljesítettünk, a rendezvényeken találkoztunk.

Az iskolai időszak kezdetén és végén 3-3 alkalommal délelőtt délután biztosítottuk az iskola környékét, a balesetmentes közlekedés érdekében.

Egy kerékpártúrát biztosítottunk 1 fővel 2 órában.

Településünkön a betöréses lopások száma szinte nulla, kivételt képez a területünkhöz tartozó ipartelep, ahol az őrzés hiányosságai miatt nagy értékű lopások történtek.

A járművünket az önkormányzat segítségével tankoljuk illetve tartjuk karban.

A polgármesteri hivatal által rendezett rendezvényeket 402 órában biztosítottuk.

A közterületen eltöltött óraszámunk az előző évre vetítve 1622.

A helyi körzeti megbízottal kapcsolatunk folyamatos és rendszeres, az Őrsparancsnokkal szintén jó a kapcsolatunk.

Az év elején még tervezzük ruházat vásárlását, a régi elhasználódott ruházat lecserélésére.

Az idei évben is tervbe vettük a létszám fiatalítását, meglátjuk mit tudunk belőle végre hajtani.

Sajókeresztúri Polgárőr Egyesület 2025. évi gazdálkodása				
bankszámla nyitó			496152	
bevételek:				
Min. Elnöki Hiv.-tól			400000	
Megyei támogatás			250000	
Önkormányzati tám.			100000	
Országos tám.			144000	
összesen:			894000	
kiadások:				
biztosítás			333736	
gj.adó, cégautó adó			207180	
felszerelés			402590	
könyvelés			50000	
Fleetkor			6120	
banki kts.			21489	
címer			26670	
közjegyző			10350	
Traktorker .			36817	
Bankó kft.			5640	
			1100592	
bankszámla záró:			289560	

Sajókeresztúri Polgárőrök Egyesülete

3791 Sajókeresztúr, Rákóczi út 40.

Adószám: 18439951-1-05

2026. évi költségvetés

BEVÉTELEK		KIADÁSOK	
Pénzmaradvány 2024-ről	289 560	Megbízási díjak	0
		Munkáltatót terhelő járulékok	0
		Nyomtatványok, irodaszerek	5 000
		Folyóirat előfizetés	2 000
		Hajtó- és kenőanyagok	11 152
Sajókeresztúr Községi Önkormányzatának 2025évi támogatása	200 000	Kisértékű tárgyi beszerzés	600 000
		Cégautóadó	209 919
		Gépkocsi karbantartás, javítás	40 000
		biztosítások	350 000
		Pénzügyi díjak	21 489
BGA Zrt pályázat 2026 kameraközpont	600 000	Könyvelési díj	50 000
OPSZ pályázat 2026 működési	200 000		
Bevételek összesen:	1 289 560	Kiadások összesen:	1 289 560

Sajókeresztúr, 2026.

kisértékű eszközök:

Amennyiben jelentősebb pályázati pénz érkezik, úgy az Önkormányzati finanszírozások miatt a Sajókeresztúr Önkormányzati támogatásánál kevesebb összeggel lehet kalkulálni.

Fazekas Ferenc
Sajókeresztúri Polgárőrök Egyesületének

Sajókeresztúr Sportegyesület

2025. évi beszámoló

Farkas Béla

Szeretettel köszöntök mindenkit a Sajókeresztúr Sportegyesület nevében.

Minden évben esedékes és a megbeszélrt időpontban a képviselőtestület, valamint a lakosság felé nyilvános beszámolómat elkészítettem.

Az éves költségvetést és az elmúlt év eseményeit, történéseit a tagság elfogadta és jóváhagyta.

Fancsalszki András intézte az asztalitenisz szakosztály ügyeit 2025-ben. 2025/2026-os bajnoki évben szakosztályunk a városi asztalitenisz csapatbajnokságban szerepel. Jelenleg is zajló 11 csapatos mezőnyben, az őszi szezont a 7. helyen zárták. Nevezett aktív játékosaink száma: 12 fő. Sajnos két meghatározó versenyzőnk tartós betegség miatt kiesett. Emiatt ők nem is lettek nevezve erre a bajnoki időszakra. Hiányukat fiatalokkal pótoltuk. A bajnokságon kívül részt vettünk más szakosztályok által rendezett egyéni és páros versenyeken is. (pl.: DÉDES-kupa) Ezen a versenyen Csonka Csaba, párosban 3. helyezést ért el, egyéni versenyzésben pedig 2. lett. Ezúton is gratulálunk az elért eredményeihez.

Horgászversenyt két alkalommal rendeztünk a tavalyi évben. Az első Csobádon, a Csobban-Tó-n, a másodikat pedig Szerencs melletti, Árpádhegyi horgásztavon. Az égiek mellettünk álltak. Jó idő és jó fogás kísérte a horgászok napját. Nagyméretű halakat fogtak és volt, aki összfogással 28 kg felett is produkált. A versenyzőket és kísérőiket finom ebéddel kínáltuk. A legjobb versenyzőket jutalomban részesítettük és vándorkupával jutalmaztuk.

Pályázatot nyújtottunk be az önkormányzat segítségével, kültéri fitness eszközökre. Kísérletünk pozitív elbírálást kapott, így 5 eszközzel bővült a főtéren lévő kondipark.

Önkormányzatunk minden lehetséges támogatást megad a munkánkhoz, melyet nagyon köszönünk.

Költségeink, számláink rendezésében Szabóné Szegedi Karola működött közre, neki is köszönjük az állhatatos munkáját.

F

Farkas Béla

elnök

Sajókeresztúr Sportegyesület							
Gazdálkodási adatok 2025.							
Bevételek							
Bethlen Alapítvány			1851914		nyitó		-2883
Önkorm.tám.			200000		bevételek		2051914
összes bevétel:			2051914				2049031
					kiadások		2041074
Kiadások					záró		7957
sporteszközök			1451610		fitness park		
információs tábla			171450		fitness park		
műszaki vizsgálat			228850		fitness park		
pingpong felszerelés			82661				
horgászverseny			35000				
utalványok			35000				
asztali tenisz tagdíj			12000				
könyvelés			5000				
banki költségek			19503				
összes kiadás:			2041074				

Kollár Miklós

Feladó: Krisztina Klepács <krisztina.klepacs@gmail.com>
Küldve: hétfő 2026. március 23 9:39
Címzett: polgarmester@sajokeresztur.hu
Tárgy: Alapítvány

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Nagy megtiszteltetés számomra, hogy a közalapítvány elnökeként ma Önök előtt szólhatok. Közalapítványunk megalakulása egy közös felismerésből született: abból az igényből, hogy településünk értékeit megőrizzük, és egyben lehetőségeinket bővítsük a jövő generációi számára. Az alapítók elkötelezetten hittek abban, hogy összefogással képesek vagyunk pozitív változásokat elérni közösségünk életében.

Céljaink között kiemelt helyet foglal el a helyi kulturális és közösségi élet támogatása, hagyományaink ápolása és továbbadása. Fontosnak tartjuk a fiatalok segítségét, tehetségük kibontakoztatását, valamint olyan programok szervezését, amelyek erősítik az összetartozás érzését. Emellett figyelmet fordítunk a szociálisan rászorulóknak támogatására is, hiszen egy közösség ereje abban is mérhető, hogyan gondoskodik tagjairól.

Közalapítványunk célja továbbá a település fejlődésének elősegítése, legyen szó környezetvédelemről, infrastruktúráról vagy közösségi terek megújításáról. Hisszük, hogy a helyi kezdeményezések támogatása hosszú távon mindenki javát szolgálja.

Az elmúlt időszakban már több olyan kezdeményezés indult el, amely bizonyítja, hogy jó úton járunk. Ugyanakkor tudjuk, hogy még sok feladat áll előttünk, és ezek megvalósításához szükség van a közösség minden tagjának együttműködésére.

Bízom benne, hogy közalapítványunk tevékenysége tovább erősíti Sajókeresztúr közösségét, és hozzájárul egy élhetőbb, összetartóbb jövőhöz. Kérem Önöket, hogy támogassák munkánkat, ötleteikkel, részvételükkel és bizalmukkal, adójuk 1%-ával.

Most ismertetném a 2025. év pénzügyi gazdálkodását:

Kedves Miklós,

Ebben kérném a segítségedet, mivel én annyit tudok, hogy a nyugdíjasoknak felvett és kiadott pénzből a maradvány, készpénzben: 14023ft.

Krisztina Klepács

Sajókeresztúr Közalapítvány 2025. évi gazdálkodása								
bankszámla nyitó:			17562					
pénztár nyitó:			4023					
összes nyitó:			21585					
bevételek:								
Önkormányzati támogatás			640000					
1%			157185					
MVM vissza			535676			nyitó		21585
kamat			18			bevételek		2118044
ACÉLMAX			500000					2139629
Nyugd. Klub hozzáj.			62555			kiadások		1376769
lekötésből			222610			záró		762860
összesen:			2118044					
kiadások:								
áramdíj			395545					
könyvelés			50000					
banki kts.			21852					
Leader			10000					
Ebédfutár			500000					
téves utalás			36817					
Nyugd.klub(fürdő,bál)			362555					
			1376769					
bankszámla záró:			748837					
pénztár záró:			14023					
Összes záró:			762860					
lekötött összeg:			0					

Sajókeresztúr Közalapítvány									
Banknapló 2025.									
kivonat sz.	dátum	jogcím	bevétel	forint	jogcím	kiadás	forint		
1.	07.jan				MVM		730		
2.	24.jan	Önkorm.		50000	banki kts.		2		
					MVM		43173		
3.	31.jan	kamat		6	banki kts.		130		
		betét vissza		222610					
					lekötés		222616		
4.	06.febr				banki kts.		1272		
					Leader		10000		
5.	21.febr	Önkorm.		40000	banki kts.		30		
					MVM		43037		
6.	28.febr				banki kts.		129	nyitó	17562
7.	31.márc				banki kts.		1272	bevételek	2500727
8.	08.ápr	Önkorm.		100000	banki kts.		664		2518289
					MVM		43037	kiadások	1769452
9.	28.ápr				banki kts.		129	záró	748837
					MVM		44959		
10.	30.ápr	kamat		6			580		
		betét vissza		222616					
					lekötés		222622		
11.	26.máj	Önkorm.		150000	banki kts.		1272		

							MVM				63030			
12.	31.máj						banki kts.				284			
13.	05.jún						banki kts.				968			
							könyvelés				50000			
14.	18.jún	Önkorm.				150000	banki kts.				225			
							MVM				47115			
15.	19.jún						banki kts.				212			
							kp.felvét				100000			
16.	27.jún	MVM				535676	banki kts.				975			
17.	30.jún						banki kts.				1880			
18.	23.júl						MVM				47745			
19.	31.júl	betét vissza kamat				222622 6	banki kts.				215			
20.	12.aug	ACÉLMAX				500000	banki kts.				968			
21.	14.aug	Önkorm.				150000								
22.	29.aug						kp. Felvét				150000			
23.	31.aug						banki kts.				1350			
24.	04.szept						banki kts.				1576			
							Ebédfutár				500000			
25.	11.szept						banki kts.				2250			
							MVM				46350			
							banki kts.				209			
26.	23.szept	1%				157185								
27.	30.szept						kp.felvét				60000			
							banki kts.				2116			
28.	28.okt						MVM				15909			
							banki kts.				72			
29.	29.okt						MVM				460			
							banki kts.				2			

[illegible]

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1	Sajókeresztúr Közalapítvány											
2												
3	Pénztárnapló 2025.											
4												
5				bevétel			kiadás					
6	sorszám	dátum	jogcím		forint	jogcím		forint				
7												
8	1.	18.jún	kp.felvét		100000							
9	2.	18.jún				elszámolásra		100000				
10	3.	19.jún	elszámolásból		100000							
11	4.	19.jún				belépők		84000				
12	5.	26.aug	kp.felvét		150000						nyitó	4023
13	6.	26.aug				elszámolásra		150000			bevételek	688555
14	7.	26.aug	elszámolásból		150000							692578
15	8.	26.aug	hozzájárulás		30000						kiadások	678555
16	9.	26.aug				szállítás		180000			záró	14023
17	10.	27.szept	kp.felvét		60000							
18	11.	06.okt				elszámolásra		60000				
19	12.	06.okt				elszámolásra		6000				
20	13.	09.okt	elszámolásból		66000							
21	14.	09.okt				bál		58558				
22	15.	09.okt	hozzájárulás		32555							
23	16.	09.okt				bál		39997				
24					688555			678555				

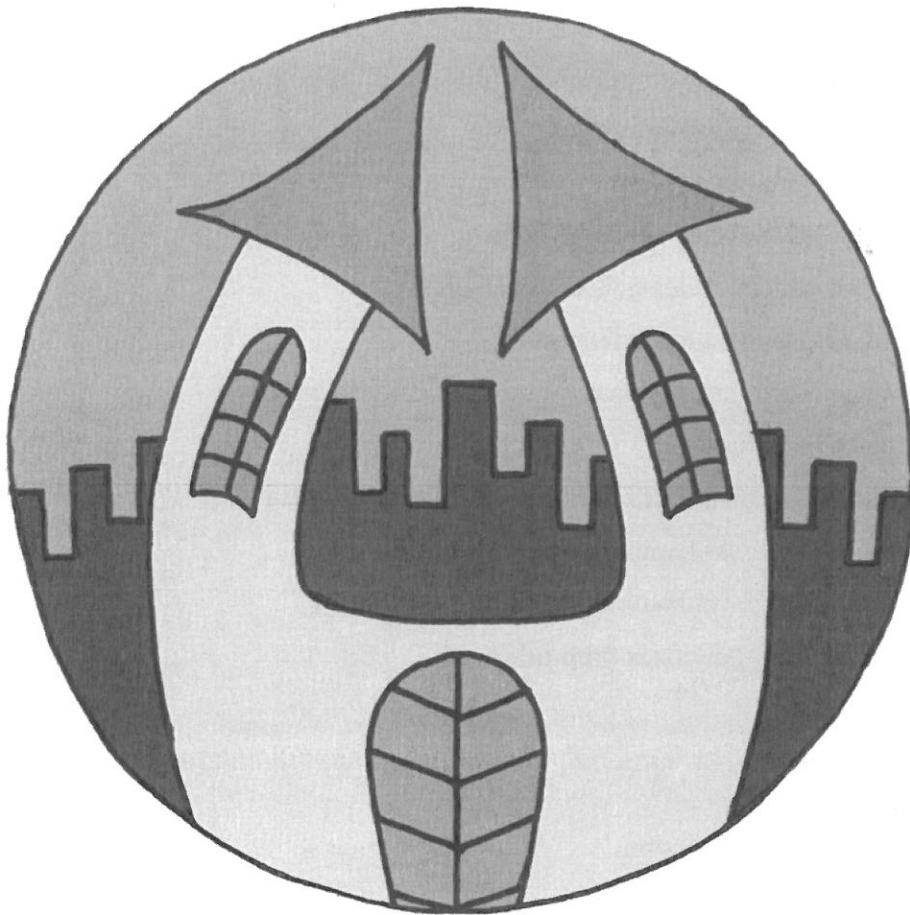
Közbeszerzési terv
Sajókeresztúr Község Önkormányzata 2026. évi közbeszerzési terve

Sajátkezességű közbeszerzési eljárásokról szóló 2020. évi közbeszerzési törvény szerinti közbeszerzési eljárásokról							
Közbeszerzés tárgya és mennyisége	CPV kód	Tervezett eljárásrend, eljárás típus	Időbeli ütemezés		Közbeszerzési eljárást lebonyolító szervezet	Sor kerül-e vagy sor került-e adott közbeszerzéssel összefüggésben előzetes összesített tájékoztató közzétételére?	
			Az eljárás megindításának, illetve a közbeszerzés megvalósításának tervezett időpontja	Szerződés teljesítésének várható időpontja vagy a szerződés időtartama			
I. Árbeszerzés							
II. Építési beruházás							
Sportpálya és temető előkert fejlesztése		Kbt.112. §(1) bekezdése b) pont /nemzeti nyílt eljárás	2026.04.hó	2026.08.hó			
Főtér fejlesztés		Kbt.II. fejezete /uniós nyílt eljárás	2026.06.hó	2026.10.hó			
III. Szolgáltatás-megrendelés							

*INTÉZMÉNY NEVE: CSODA- VÁR ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
SAJÓKERESZTÚR*

CÍME: 3791. SAJÓKERESZTÚR, PETŐFI Ú. 25 SZ.

BÖLCSŐDE SZAKMAI PROGRAMJA

Készítette: Tóthné Dudás Anikó

Főigazgató

Készült: 2026. március 4.

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés	4.
2. Az intézmény alapadatai	4.
A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek	5.
3. Az ellátandó célcsoport, és az ellátandó terület jellemzői	8.
4. A bölcsőde személyi és tárgyi feltételei	10.
Személyi feltételek	10.
Tárgyi feltételek	11.
5. Bölcsődei nevelő-gondozó munkánk	13.
Pedagógiai hitvallásunk	13.
Bölcsődei nevelés-gondozás célja	13.
A bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei	14.
6. A bölcsődei nevelés-gondozás feladatai	17.
A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése	17.
Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása	17.
Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése	18.
A megismerési folyamatok fejlődésének segítése	18.
7. A bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei	19.
Tanulás	19.
Gondozás	20.
Játék	20.
Mozgás	21.
Mondóka, ének	22.
Vers, mese	23.
Alkotó tevékenység	24.
Egyéb tevékenységek	24.
8. A bölcsődei ellátás igénybevétele módja	25.
9. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei	30.
9. 1 Saját kisgyermeknevelő rendszer	30.
9.2. Gyermekcsoport szervezése	30.
9.5. Napirend	30.

10. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei	32.
A családlátogatás	32.
Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás	32.
A folyamatos tájékoztatás eszközei	32.
Napi kapcsolattartás	33.
Egyéni beszélgetések (fogadóóra)	33.
Szülői értekezletek	33.
Indirekt kapcsolattartási formák	34.
11. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltatás kapcsolatrendszere	34.
Együttműködés az óvodával	34.
Együttműködés a társintézményekkel, szakemberekkel	35.
12. Minőségi munkavégzés, a nevelőmunka belső ellenőrzése	36.
13. Gyermekvédelmi Program	37.
14. Szakmai dokumentáció	37.
15. A fejlesztés leggyakoribb jellemzői bölcsődéskor végére	39.
16. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos jogszabályok	40.
 Záró rendelkezés	 42.
 Mellékletek	
1.sz. Házirend	
2.sz. Megállapodás	

1. BEVEZETÉS

A Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramjának célja, hogy keretet adjon a Magyarországon működő bölcsődei ellátást biztosító intézményben folyó szakmai munkának. Az Alapprogram tartalma és szemlélete összhangban van Magyarország Alaptörvényével, a 3 év alatti korosztály ellátására és nevelésére-gondozására vonatkozó jogszabályokban foglaltakkal, a bölcsődei ellátás keretében végzett nevelés hagyományaival, felhalmozott értékeivel, a nemzeti sajátosságokkal, a legújabb koragyermekkorai kutatások eredményeivel. /forrás: Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramja 2020.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek, és a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra fókuszál, mely nem csak a kisgyermek nevelését-gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg. Szakmai önállóságunkat megtartva figyelembe vettük a családok és a fenntartó elvárásait, valamint a helyi lehetőségeket.

2. A SZOLGÁLTATÓ INTÉZMÉNY ALAPADATAI:

Az intézmény neve: Csoda- Vár Óvoda és Bölcsőde Sajókeresztúr

Cím: 3791 Sajókeresztúr, Petőfi út 25.

Telefon:06-46/544-001 és 06-46/317-285

E-mail cím: sajoker.ovi@gmail.com

Nyitva tartás: 7⁰⁰ - 17⁰⁰

Csoportszám: 1 bölcsődei csoport, Férőhely: 12 fő

Intézményvezető: Tóthné Dudás Anikó

Bölcsődevezető: Kapás Attila Zsoltné

A fenntartó: Sajókeresztúr Község Önkormányzata

Cím: 3791 Sajókeresztúr, Rákóczi út 40.

Telefon: 46/527-280

Polgármester: Kollár Miklós

Az intézmény közfeladata:

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. alapján, köznevelési intézményként gondoskodik a köznevelési feladat óvodai és bölcsődei ellátásáról, továbbá biztosítja a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, valamint ellátja a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/A.§ - a szerinti intézményi gyermekétkeztetést.

A költségvetési szerv alaptevékenysége:

- ❖ Óvodai nevelés
- ❖ Bölcsődei ellátás
- ❖ Intézményi gyermekétkeztetés

A költségvetési szerv alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

- ❖ Gyermekek bölcsődei ellátása
- ❖ Gyermekétkeztetés köznevelési intézményekben
- ❖ Sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődei ellátásának szakmai feladatai

A költségvetési szerv illetékessége, működési területe:

Sajókeresztúr község és szabad férőhely esetén a szomszédos települések

A bölcsőde szakmai programját meghatározó jogszabályok, irányelvek:

- ❖ az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról,
- ❖ a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről,
- ❖ 235/1997. (XII. 17.) Kormányrendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról.
- ❖ 328/2011. (XII. 29.) Kormányrendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
- ❖ 257/2000 (XII. 26) Kormányrendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi

XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

- ❖ 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- ❖ 415/2015. (XII. 23.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevő nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről
- ❖ 8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásba vételéről.
- ❖ 9/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
- ❖ 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelete a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról
- ❖ A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 41. § (1) az Alapprogram módosításáról

Szakmai irányelvek, módszertani levelek:

- ❖ Bölcsődei nevelés-gondozás Országos Alapprogramja 2020.
- ❖ Tudástár- A beszoktatás módszertana- Szocializálódás a családból a bölcsődébe
- ❖ Tudástár mini bölcsődéknek- Csecsemőtáplálás a bölcsődében
- ❖ Tudástár mini bölcsődéknek- Kisgyermek táplálása a bölcsődében

3. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS AZ ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

Magyarországon az aprófalvak (500 fő alatti községek) igen jelentős számban képviseltetik magukat. A KSH 2024. évi adatai alapján az Magyarország lakosságának körülbelül egyharmada él községekben.

Intézményünk helyzetét nagyban meghatározza, hogy egy ilyen környezetben található.

Sajókeresztúr lakosságszáma 1.585 fő.

A település életminőségét tekintve nagyon jó helyzetű falunak tekinthető. Miskolctól mindössze 7 km-re található.

Infrastrukturális ellátottsága, jó közlekedési helyzete, alapfokú intézményellátottsága, a lakosság jó szociális helyzete, gondozott épületállománya, magas pályázati hajlandósága, konfliktusmentessége a sikeres, dinamikusan fejlődő kistelepülések közé emelik. A településen zajló rendezvények közösségformáló szerepe további sikerességi tényezőnek tekinthető. Szociális hátrányokkal küzdő, hátránykompenzálásra szoruló, peremhelyzetű család kevés van a faluban.

A bölcsőde épülete az óvoda új szárnyaként, a falu központjában, az Eötvös József Általános Iskola szomszédságában helyezkedik el. Az Orvosi Rendelő a Védőnői Szolgálattal egy épületben működik. A Művelődési Ház és Könyvtár, a régi Művelődési Ház a főtérrel fontos színtere, helyszíne a községi rendezvényeknek.

A Sajókeresztúrtban lakó kisgyermekes szülők igen szerencsésnek mondhatják magukat, hiszen a településen az iskolás, az óvodás korosztály mellett most már lehetőség nyílik a bölcsődés korosztály napközbeni ellátására is.

Bölcsődénk épülete az óvoda bővítményeként teljesen új épületszárny, mely pályázati forrásból lett felépítve. Az épület megfelel a legmodernebb Uniós követelményeknek.

A hagyományos anyai-női szerepek megváltoztak, a családok anyagi keretei miatt fontos a munkavállalás mindkét szülőt tekintve. A gyermekek napközbeni ellátása iránti igény megnövekedett, a gyermekek ellátása a családban nem megoldott.

2018. augusztus 31-ig egységes óvoda - bölcsődeként működtünk, 6/2016. (III. 24.) EMMI rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet módosítása alapján. 2021 szeptemberétől átalakultunk óvoda és mini bölcsődei szolgáltatássá, de hamar kiderült, hogy indokolt lenne a létszám bővítése a megnövekedett várólista alapján.

Célunk, hogy hosszú távú jó színvonalú alapellátást biztosítsunk a családok számára. Kiemelt feladatunknak tekintjük munkánk során, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapjanak

gyermekük neveléséhez, biztosított legyen számukra a napközbeni ellátás magas színvonalon. A szakszerű nevelés – gondozás során, kiemelt szerepet kap a gyermekközpontú pedagógiai megközelítés. A bölcsőde szolgáltatást igénybe vevő családok jól szituáltak, rendezett körülmények között élnek, nincs hátrányos helyzetű vagy gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek. Sajátos nevelési igényű kisgyermekünk sincs. A szakdolgozók létszáma megfelel a törvényi előírásoknak, a szakmai felkészültségre is nagy hangsúlyt fektetünk.

Bölcsődénk térségi ellátási körzete Sajókeresztúr, de szabad férőhelyekre a környező településekről is fogadunk gyermekeket.

Bölcsődeképünk:

Olyan családbarát bölcsődeként kívánunk működni:

- ❖ ahol az ellátás összhangban van a gyermekek szükségleteivel,
- ❖ ami megfelel a szülők igényeinek,
- ❖ ami képes a változó igényekhez aktívan alkalmazkodni,
- ❖ amely nyitott a felé megnyilvánuló igényekre, kész azok elfogadására,
- ❖ ahol az alkalmazottaink naprakész tudással rendelkeznek, szakképzettségük szintje folyamatosan emelkedik,
- ❖ amely képes a megszerzett tudását, tapasztalatokat alkalmazni.

Gyermekeképünk:

Nevelő-gondozó munkák eredményeként a bölcsődénkbe járó gyermek:

- ❖ vidám, kiegyensúlyozott, sokoldalúan fejlődő egyéniség
- ❖ testileg, lelkileg egészséges, harmonikus mozgású
- ❖ szociálisan kompetens, együttműködő a társakkal, felnőttekkel
- ❖ nyitott az őt körülvevő környezet ingereire
- ❖ szívesen kommunikál
- ❖ kitartó, aktív és tevékeny.

Kisgyermeknevelő képünk:

- ❖ nevelői attitűdje elfogadó-engedékeny
- ❖ empátia, az elfogadás és a hitelesség
- ❖ személyisége érzelmi biztonságot nyújtó
- ❖ jól ismeri a kisgyermekek életkori sajátosságait, egyéniségét, támogatja a személyiség kibontakozását, az aktivitást, az önállósodást
- ❖ a szülőkkel partneri kapcsolatot ápol
- ❖ a gyermekek ellátását elhivatottsággal, professzionálisan, igényesen végzi
- ❖ képes a szakmai fejlődésre, a folyamatos megújulásra
- ❖ személye, viselkedése példa a gyermek és a szülők számára

4. A BÖLCSŐDE SZEMÉLYI ÉS TÁRGYI FELTÉTELEI

Személyi feltételek

Intézményvezető /főigazgató: 1 fő

Kisgyermekgondozó-nevelő: 2 fő, egyik közülük a bölcsődevezető

Bölcsődei dajka: 1 fő, a további humán erőforrást az Önkormányzat közfoglalkoztatottak által biztosítja.

Helyettesítés rendje: A kisgyermeknevelő hiányzása esetén a társ-kisgyermeknevelő vagy dajka helyettesíti, napközbeni, 8.00-16.00 óráig munkabeosztással.

Munkánkat segíti a védőnő, a gyermekorvos és szükség szerint speciális szakemberek. Településünkön példa értékű jelzőrendszer működik, többek között a Család és gyermekjóléti szolgálatóval folyamatos kapcsolatot tartunk. Elérhetősége az intézmény faliújságán található.

Kiemelt feladatunknak tekintjük munkánk során, hogy a kisgyermeket nevelő családok segítséget kapjanak gyermekük neveléséhez, biztosított legyen számukra a magas színvonalú napközbeni ellátás. Kisgyermeknevelőink OKJ-s szakképesítéssel rendelkeznek. A dajka nénink óvodai dajka szakképzettséggel már évek óta közfoglalkoztatottként segíti munkánkat és megszerezte a bölcsődei dajka szakképesítést is.

A bölcsődében a nevelő – gondozó munkát a „saját kisgyermeknevelők” végzik, ami a stabilitást,

és a biztonságot jelenti. Ők szoktatják be a gyermekeket a csoportba, ők vezetik a gyermek dokumentációját, és elsősorban ők tartják a kapcsolatot a szülőkkel. A bölcsődei dajkának is hozzá kell járulni a bölcsődei nevelés eredményességéhez. Dajkánk a legkisebbek ellátásában, és a délutáni felügyeletükben is segítséget biztosít.

Továbbképzések:

- ❖ A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet alapján kell az alkalmazottaknak szakmai továbbképzési kötelezettségüknek eleget tenni.
- ❖ A képzési ciklus alatt középfokú szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni. A felsőfokú végzettséggel rendelkezőknek a pedagógus életpályamodell az irányadó. A kötelező továbbképzések tervezése a fentiek figyelembevételével, előre meghatározott ütemterv alapján történik. A továbbképzések témáinak kiválasztásánál lehetőséget biztosítunk a kisgyermeknevelő érdeklődési körének megfelelően.
- ❖ Belső képzések, szakmai műhelyek szervezése.
- ❖ A munkájára igényes szakember önképzés formájában is rendszeresen képezi magát. Ehhez a bölcsőde biztosítja a szakmai folyóiratok beszerzését, jogszabályokat értelmező kiadványokat, internet használatának lehetőségét, audiovizuális eszközöket.

Tárgyi feltételek

Bölcsődénk önkormányzati fenntartású, amely az óvoda épületének közvetlen szomszédságában lett újonnan építve. A két intézmény belülről is átjárható. A bölcsőde épületrész is teljesen akadálymentesített, az előírásoknak mindenben megfelelő.

A gondozási rész egy nagyméretű csoportszobából, hozzá kapcsolódó fürdőszobából áll. A főbejáraton belépve az átadó- gyermeköltöző és a babakocsi tároló helyisége lett kialakítva. Ezen kívül rendelkezésre állnak azok a kiszolgáló helyiségek, amelyek a személyzet szükségleteit illetve szakmai felkészülését szolgálják ki.

A bölcsőde napi négyszeri étkezést biztosít, melyről az intézmény saját konyhája gondoskodik. Ez a négy étkezés a reggeli, a tízórai (gyümölcs vagy zöldség, folyadékpótlásra víz), az ebéd (hetente kétszer főzelék, leves, túrós ételek, hús, hal hetente egyszer), valamint az uzsonna. Odafigyelünk arra, hogy a gyermekek sok vitaminhoz és egészséges ételekhez jussanak. A bölcsődés gyermekek étkeztetésében tisztán vegetáriánus étrend nem szerepelhet. A konyha a speciális étkezés igényeit

(liszt érzékeny, tej érzékeny stb.) is ki tudja elégíteni. Az intézményünkben saját főzőkonyha látja el a legkisebbek étkeztetését is.

Gyermekszobáink korszerű, a tűzvédelmi előírásoknak megfelelő burkolattal, fűtéssel és világítással rendelkeznek. Két oldalon hatalmas ablakok természetes fénnel árasztják el a foglalkoztató termet. Az egész bölcsőde szép napfényes, világos épület.

Bölcsődénkben a nevelés, gondozás eszközei szakmailag tudatosan tervezettek, pedagógiaiailag célszerűen kialakítottak, megfelelnek a mai, modern kisgyermeknevelés elvárásainak. A csoportszoba berendezése gyermekközpontú, hangulatos, otthonos, esztétikus. A játékeszközöket a gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségi szintjének, valamint a szakmai előírásoknak megfelelően válogattuk össze. Fontos számunkra, hogy a játékok egészségügyi és a pedagógiai szempontoknak is megfeleljenek, ne legyenek balesetveszélyesek. A polcokat stabilan rögzítettük, és úgy helyeztük el, hogy a nagymozgásos tevékenységekre, és a csendes, aktív játszásra is lehetőséget biztosítsanak. Vastag szivacsból puha, hangulatos pihenő sarkot alakítottunk ki. A játékokat szabad polcokon gyermeklétszámnak megfelelő mennyiségben helyeztük el, ezzel biztosítottuk a szabad játékeszközök választásának lehetőségét. A játékok tárolására, és funkció szerinti szelektálására természetes anyagokból készített kosarakat vásároltunk. Mozgásfejlesztő, építő, logikai, valamint utánzó- és szerepjátékokhoz megfelelő játékok egyaránt megtalálhatóak. Az étkezés, és a pihenés is a csoportszobában történik.

A fürdőszobában az előírásoknak megfelelő méretben mosdó, gyermek WC és babakád, törölközőtartó, szeméttárolók, gyógyszerszekrény stb. áll a gyermekek és a felnőttek rendelkezésére. A szabványnak megfelelő akadálymentes WC a főbejáratától balra, az óvoda épületszárnyban lett kialakítva.

A gyermeköltözőben barátságos környezet fogadja a bölcsődébe érkező és távozó kisgyermeket, és szüleiket itt található a pelenkázó asztal. Minden gyermek számára jellel ellátott szekrény biztosított a ruhák, cipők tárolására. A gyermekek saját ruhájukban vannak.

A többcélú intézmény udvarán alakítottuk ki a bölcsőde játszókertjét, melyet kerítéssel választottunk el az óvoda udvarától. A bölcsőde épületét, játszókertjét, berendezését igyekszünk oly módon kialakítani, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, megfelelően testméretüknek, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését, tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését. A tárgyi feltételek biztosítása során a minőségre törekszünk, és a gyermekekhez is közelálló természetes anyagok használatát részesítjük előnyben.

5. BÖLCSDEI NEVELŐ-GONDOZÓ MUNKÁNK

5.1.A PEDAGÓGIAI HITVALLÁSUNK

Azt valljuk, hogy csak nyugodt, derűs, szeretetteljes légkörben felnövő gyermekekből válnak boldog, kiegyensúlyozott, a világra nyitott, érdeklődő, önállóan gondolkodni tudó emberek. A kisgyermek életében az első 3 évnek, az első közösségnek meghatározó szerepe van, a későbbi személyiségfejlődésében. A kisgyermek ebben az életszakaszában a legsérülékenyebb testileg, lelkileg egyaránt, erősen függ a felnőttektől, ezért a kisgyermeknevelő személyisége meghatározó. Fontosnak tartjuk a biztonságot nyújtó környezetet, melyben a legteljesebb odafigyeléssel óvjuk és vigyázunk a ránk bízott gyermekeket.

5.2.A BÖLCSŐDEI NEVELÉS - GONDOZÁS CÉLJA:

A bölcsődei nevelésünk során az a célunk, hogy a kisgyermekek sajátítsák el azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak a változásokhoz. Mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel tesszük, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

További célunk, hogy a koragyermekkori intervenció szemléletével összhangban minden kisgyermekre, és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytassunk. A bölcsődénk családbarát intézményként, járuljon hozzá a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A bölcsőde gondozási előnyei:

- ❖ kis csoport létszám, mely lehetővé teszi az egyénre szabott foglalkozást
- ❖ a fertőzőes megbetegedések ritkábbak, mint a nagyobb létszámú gyermek közösségekben
- ❖ a különleges bánásmódot igénylő gyermek szükségletei jobban kielégíthetők
- ❖ a családi körülmények megkönnyítik a kisgyermek számára a szülőtől való elszakadást.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉS - GONDOZÁS ALAPELVEI

A szakszerű gondozás – nevelés akkor valósulhat meg, ha a csoportban érvényesülnek a következő alapelvek:

❖ A család rendszerszemléletű megközelítése

A bölcsődei nevelésben elsődleges szempontunk a család működésének megismerése, megértése. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről, gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

❖ A koragyermekkor intervenció szemlélet befogadása:

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas szintér a koragyermekkor intervenciószemlélet alkalmazására. A kisgyermeknevelők feladata az esetlegesen felmerülő fejlődési elmaradások, megtorpanások felismerése jelzése.

❖ A családi nevelés elsődlegességének tisztelete:

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében-gondozásában, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságainak kompenzálására, korrigálására. Fontos tehát a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

❖ A kisgyermeki személyiség tisztelete

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul, az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.

❖ *A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe*

A bölcsődei nevelésben meghatározó a kisgyermeknevelők szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. A kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

❖ *A biztonság és a stabilitás elve*

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére.

A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatoságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

❖ *Fokozatosság megvalósítása*

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

❖ *Egyéni bánásmód érvényesítése*

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelők elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe járó kisgyermek

mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

❖ ***Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége***

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit. A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához, és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

❖ ***A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása***

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuknak kiemelt szerepe van a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és különböző tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömeit, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

6. BÖLCSŐDEI NEVELÉS – GONDOZÁS FELADATAI

6.1. A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény, jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelő közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat, elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelő, mint szakember, szaktudására, tapasztalataira építve, a szülők igényeihez igazodva közvetíti a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.

6.2. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Kiemelt feladatunk a kisgyermek fejlődésének nyomon követése, dokumentálása, támogatása, a harmonikus testi és lelki fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése. A primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése a gondozási helyzetekben valósul meg.

A rugalmas, a kisgyermek életkorához, egyéni fejlettségi szintjéhez és az évszakhoz igazodó napirend biztosítja az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozást, a játék, a mozgás, a szabad levegőn való aktív tevékenység és pihenés feltételeit.

Az egészséges életmód, az egészségnevelés érdekében törekedni kell az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakítására.

A prevenciós és korrekciós feladatok megvalósítására szükség esetén speciális szakembereket is bevonunk: gyermekorvos, gyógypedagógus, pszichológus, gyermekfogszakorvos stb.

Évszakhoz, időjárási viszonyokhoz igazodó rugalmas napirenddel biztosítjuk a szabad levegőn való aktív tevékenységet, (játékot, mozgást) és pihenést. A nagymozgások gyakorlásához, különféle mozgásfejlesztéshez szükséges eszközökkel felszerelt szobát használhatunk. Sok zöldség és gyümölcsfogyasztás mellett igyekszünk a cukor, és cukros ételek bevitelét csökkenteni, valamint a gyermekeket rágásra ösztönözni. Folyadékpótlásra elsősorban a vízfogyasztást szorgalmazzuk.

Higiénés szabályok betartása:

- ❖ tudatos testápolási szokásokat alakítunk ki a gondozási műveletek során
- ❖ étkezések előtti kézmosás,
- ❖ papír zsebkendő, papírszalvéta használata
- ❖ fürdőszobában a higiénés szabályok betartása: pelenkázó asztal, bili, WC fertőtlenítése, kézfertőtlenítés,
- ❖ a csoportszoba gyakori szellőztetése,
- ❖ napi, heti, takarítás, fertőtlenítés,
- ❖ ágyneműcsere kéthetente, illetve szükség esetén
- ❖ törölközőcsere hetente

6.3. Gyermek-elsősegélynyújtással kapcsolatos belső eljárásrend keretszabályai

A bölcsődei ellátás során a gyermekek testi épségének és biztonságának megőrzése kiemelt jelentőségű. Ennek érdekében a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató köteles olyan belső eljárásrendet kialakítani és működtetni, amely biztosítja a gyermekbalesetek és rosszgullétek esetén követendő egységes, szakszerű és gyermekközpontú intézkedéseket, továbbá a szülővel, törvényes képviselővel történő megfelelő kommunikációt.

A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelők és a gyermekek ellátásában részt vevő munkatársak rendelkeznek a gyermekek életkorának és sajátosságainak megfelelő elsősegély-nyújtási alapismeretekkel, és baleset vagy rosszgullét esetén kötelesek haladéktalanul megkezdeni a szükséges ellátást, a gyermek állapotának stabilizálása és biztonságának megőrzése érdekében.

A belső eljárásrend keretszabályai kiterjednek különösen:

- ❖ az azonnali elsősegélynyújtásra és szükség esetén sürgősségi egészségügyi ellátás (mentő) igénybevételére,
- ❖ az intézményvezető haladéktalan tájékoztatására,
- ❖ a szülő, törvényes képviselő értesítésének rendjére súlyos esetekben és kisebb balesetek esetén is,
- ❖ a balesetekkel kapcsolatos dokumentáció vezetésére,
- ❖ a súlyos balesetek fenntartó felé történő jelzésére,
- ❖ valamint a balesetek nyilvántartására és megelőzését szolgáló intézkedésekre.

Az intézmény, szolgáltató fenntartója gondoskodik arról, hogy a munkatársak rendszeresen részt

vegyenek munkavédelmi, balesetvédelmi és elsősegélynyújtással kapcsolatos képzéseken, továbbá biztosítja a gyermekek biztonságát szolgáló tárgyi és személyi feltételeket.

A balesetek kivizsgálása és elemzése a megelőzés szempontjait szolgálja, hozzájárulva a bölcsődei ellátás minőségének folyamatos fejlesztéséhez.

6.4. Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

A kisgyermek bölcsődébe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én-érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának színterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekedni kell az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelő feladata a kisgyermek beszédképességének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a nevelés minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet kell fordítani a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.

6.5. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

A bölcsődei nevelés-gondozás során ismereteket nyújtunk, segítjük a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását, és ezek által olyan képességeket fejlesztünk, amelyek képessé teszik a gyermeket a tanulásra. Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás. A kötetlenség, az érdeklődése szerinti szabadon választhatóság fontos a gyermeknek.

A személyiségfejlesztés tudatos és tervszerű pedagógiai módszerekkel történik. A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelő aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik.

7. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

Célunk a nevelés-gondozás valamennyi helyzetének a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi és tárgyi környezettel való harmónia is. Lehetőséget kell biztosítani a kisgyerek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi, - és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedésmintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

Valamennyi tevékenységforma örömforrás kell, hogy legyen a gyerek számára, részvételre motiváló,

tapasztalatszerzési lehetőségekre épülő, tanulási élményeket biztosító, társas közegben zajló, ösztönző.

Nagyon fontos az önkéntesség, a gyerekek bármikor bekapcsolódhatnak, bármikor kiléphetnek. A gyermekek számára biztosítjuk, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

Tanulás

A bölcsődei nevelés területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben, illetve a gondolkodásban, valamint elősegíti, hogy a gyermek megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés. A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció.

A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat. A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme.

Gondozás

A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicséréssel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárás. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.

Játék

A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége, ami segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődést. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely, idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A kisgyermeknevelő a gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, esetenként mintát nyújt, szerepet vállal a játékban, annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok alakulására. A kisgyermeknevelővel, a többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedése mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

A játék fejlődésének folyamata

A játék alapja, a csecsemők manipulációja. A bölcsődés korú gyermek fő tevékenysége a gyakorló játék, mely másfél éves kortól alakul ki. Ezt a játékot a funkció örömeért gyakorolja, különböző mozgásokat, műveleteket utánoz.

Két éves kor körül megjelenik az én- tudat. Az „én akarom”, „én idézem elő” a játékban is megfigyelhető.

Három éves korban a gyermekek szeretnének hasonlítani a környezetükben lévő felnőttekhez, utánozzák őket, elkezdnek szerepet játszani.

Bölcsődés korú gyermekeinknél a **gyakorlójátékot** tartjuk a legfontosabbnak, mert változatosan lehet alkalmazni.

- ❖ **A hang és beszéd gyakorlása** fokozza beszédkedvüket, gyarapítja szókincsüket. Ezt rövid mondókák mondogatásával, kitalált szöveggel, játékos mozdulatok ismétlésével végezzük.
 - ❖ **A mozgást gyakorló játék** során, egy – egy mozgás műveletet ismételnek, a sikeres végrehajtás az öröm forrása.
 - ❖ **Eszközzel való játszás** közben rakosgatják, tologatják a tárgyakat, gyakran mozgással kísérve. Ezekből a tevékenységekből alakul ki az építő és konstruáló játék.
 - ❖ **Alkotó játék** során megtapasztalják a különböző anyagok tulajdonságait (víz, papír, gyurma, homok) fejlődik képzeletük, kreativitásuk, sok ismeretet, tapasztalatot szereznek.
- A bölcsődei csoportunkban a legjobb feltételeket biztosítjuk gyermekeinknek. Számukra a kisgyermeknevelő személye a legfontosabb. Ő biztosítja a játékhoz szükséges időt, helyet, légkört, ha kell ötleteket ad, segítséget nyújt.

Mozgás

A kisgyermek mozgásigénye rendkívül nagy, számukra örömforrás a mozgás, ezért igyekszünk a szobában és a játszóudvaron is nagy mozgásteret, és mozgásfejlesztő játékokat biztosítani. A játékeszközökkel szemben lényeges, hogy felkeltsék az érdeklődést, fenntartsák a mozgásaktivitást és használatuk biztonságos legyen.

Igyekszünk a veszélyforrásokat kiküszöbölni. Csecsemőknek járókát biztosítunk, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre a mozgáshoz.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, az udvaron több lehetőség nyílik, mint a szobában.

A mozgásfejlesztő eszközök használata során a kisgyermek szabadon próbálhatja, az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk.

Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei élmény átélésre, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltnek, örömelményt, érzelmi biztonságot adnak a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

A mondókák, versek az érdekes ritmikus hangzásuk miatt, mozgásélménnyel összekapcsolva pedig az érzelmek kiváltása miatt vonzóak. Az általunk választott mondókák, versek, énekek mindig összhangban vannak a játékkal, témájukban vagy hangulatukban igazodnak hozzá.

Külön repertoárja van a gyermekek által megtanulható mondókáknak, dalos játékoknak és a nehezebb szövegű vagy dallamú verseknek, énekeknek, amelyeket a felnőtt a hangulat megteremtéséhez használ.

A zenei nevelés alapjául a Kodály-módszer szolgál Forrai Katalin: Ének a bölcsődében című könyve alapján. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömelményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek.

A hang, a ritmus első benyomásai, - mint altató, hintáztató, ringató, lovagoltató – a bensőséges személyes kapcsolat megerősítését szolgálja.

Bölcsődénk zenei nevelésében nagy hangsúlyt kapnak a népdalok, a népi gyermekjátékok, mondókák, ritmusjátékok, hallásfejlesztő gyakorlatok, zenehallgatás.

Fő feladatunk a ritmusképzés. A gyermekhez közel áll a ritmus, hiszen játékos mozgása, járása, ütögetése, tapsolása, kopogása mind ezt a készséget mutatja. A gyermekek körében nagy érdeklődést keltnek a ritmus hangszerek (dob, csörgő, ritmus pálca, stb.), hiszen látják azt, aki zenél, látják a hangok előcsalogatásának módját, élvezhetik a ritmus és a lüktetés világát.

A csoportszobában a gyermekek által elérhető helyen helyezzük el a hangszereket, hogy bármikor használhassák.

Vers, mese

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi és értelmi fejlődésére (ezen belül a beszéd, a gondolkodás, az emlékezet és a képzelet fejlődésére), valamint a szociális fejlődésre. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így egyszerre feltétele és eredménye a kisgyermek alapvető érzelmi biztonságának. A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyeknek megszerzésére más helyzetekben nincs lehetősége. A közös mesélés élménye segíti az aktív szókincs kialakulását és a világról való ismeretek megszerzését.

A bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Nagy gonddal válogatjuk a „mesepolcra” való könyveket. Fontosnak tartjuk, hogy mind a lapozgatni való gyermekkönyvek, mind pedig a felnőttek számára használatos könyvek igényes kivitelűek és művészileg a legjobb válogatások legyenek.

A képeskönyv egyben játékszer is, a gyermekek számára mindig hozzáférhetőek. Tárgyképes könyvek, szöveges lapozgatók, természeti képeskönyvek vagy szépen illusztrált mesekönyvek, mind a gyermekek anyanyelvi fejlődését szolgálják.

A mesélés, verselés, éneklés megjelenési formái:

- ❖ Közös képeskönyv nézegetés
- ❖ Mondókázás, éneklés ölbeli játékokkal
- ❖ Versek, énekek a hangulat fokozására
- ❖ Mondókák mozgásos játékokhoz
- ❖ Énekes körjátékok játszása
- ❖ Éneklés, ritmus hangszerek használatával
- ❖ Csendes mesehallgatás elalvás előtt.

Alkotó tevékenységek

Az öröm forrása maga a tevékenység, nem annak az eredménye. A kisgyermeknevelő feladata a tárgyi feltételek és elegendő idő biztosítása, az egyes technikák, eszközhasználat megmutatása, a kisgyermek pillanatnyi igényének megfelelő technikai segítségnyújtással az alkotókedv ébrentartása. A kisgyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével a kisgyermeknevelő segíti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődés fenntartását és az alkotásból fakadó öröm személyiségfejlődésre gyakorolt pozitív hatásainak érvényesülését. A leggyakoribb alkotó tevékenységi formák a bölcsődei ellátást nyújtó intézményben, szolgáltatónál: nyomhagyó eszközök használata, firkálás, gyurmázás, ragasztás, gyűrés, tépés, ujjfestés vagy vastag ecsettel festés.

Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és megoldásához, a környezet aktív megismeréséhez, az egymásról és a környezetről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. babafürdetés, viráglocsolás, őszi falevelek gereblyézése, karácsonyi süteményszaggasztás, gyümölcssaláta készítése stb.).

Az öröm forrásai az „én csinálom” élményének, az együttességnek, a közös munkálkodásnak és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A kisgyermeknek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. Ezek a helyzetek lehetőséget nyújtanak az együttműködésre, a feladatok megosztására, ok-okozati összefüggések felfedezésére, megértésére.

8. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

A bölcsődébe a felvétel *önkéntes, kérelemre* történik, melyet a törvényes képviselő terjeszthet elő.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő hozzájárulásával:

- ❖ a körzeti védőnő,
- ❖ a házi gyermekorvos, vagy a háziorvos,
- ❖ a szociális, illetve a családgondozó,
- ❖ a gyermekjóléti szolgálat,
- ❖ a gyámhatóság is kezdeményezheti.

Bölcsődébe a gyermek *húszhetes korától harmadik életévének*, fogyatékos gyermek az ötödik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31-éig vehető fel, amelyben a gyermek a harmadik életévét, a fogyatékos gyermek az ötödik életévét betölti.

Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti. A bölcsődében legfeljebb 12 gyermeket gondozunk 2 fő szakképzett kisgyermeknevelővel és 1 fő szakképzett bölcsődei dajkával. A csoportokban 1-2 sajátos nevelési igényű gyermeket helyezhetünk el a szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosításával. Ebben az esetben a csoportlétszám maximum 10 fő.

Bölcsődei ellátás keretében azon gyermekek ellátását kell biztosítani, akiknek szülei, nevelői, gondozói munkavégzésük, munkaerő piaci részvételt elősegítő programban, képzésben való részvételük, vagy egyéb ok miatt napközbeni ellátásukról nem tudnak gondoskodni.

A bölcsődei felvételi kérelmek benyújtására minden év májusában – előre meghirdetett napokon – továbbá az év folyamán folyamatosan van lehetőség, amennyiben van üres férőhely.

A bölcsődei felvételnél – az alábbi sorrendben – előnyt élvez különösen az a gyermek

- ❖ aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult,
- ❖ a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,
- ❖ akit egyedülálló szülője nevel
- ❖ akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja
- ❖ *A sorrendiség figyelembe vétele nélkül* a gyermek bölcsődei ellátását biztosítani kell, ha a gyámhatóság – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 68.§. alapján – védelembe vételt rendelt el és kötelezte a szülőt, hogy folyamatosan vegye igénybe a gyermekek napközbeni ellátását.

A felvételi kérelmet a Csoda- Vár Óvoda és Bölcsőde Sajókeresztúr főigazgatójához kell benyújtani. A döntésről az intézményvezető –a májusi felvétel esetén- minden év május 25. napjáig értesíti a szülőt/törvényes képviselőt.

Az intézményvezető döntése ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül észrevételnek van helye, melyet a fenntartóhoz kell benyújtani. Az észrevételről a fenntartó határozattal dönt.

A felvételi kérelemhez csatolni kell:

- ❖ a gyermek és a felvételt kérő szülő/törvényes képviselő lakcímkártyájának másolati (fénymásolt) példányát,
- ❖ az illetékes munkaügyi központ igazolását a munkaező piaci képzésen való részvétel idejéről,
- ❖ a szülő betegsége esetén a háziorvos/szakorvos által kiállított igazolást,
- ❖ az ellátás indokoltságát igazoló gyermekorvos igazolását,
- ❖ egyedülállóság esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról
- ❖ a családban nevelt három vagy több kiskorú gyermek esetén a Magyar Államkincstár igazolását emelt családi pótlék folyósításáról (amennyiben rendszeres gyermekvédelmi támogatásra a szülő nem jogosult)
- ❖ A házi gyermekorvos vagy a háziorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota

alapján bölcsődében gondozható a beszoktatás megkezdésekor kell bemutatni

Amennyiben a felvételi kérelmet – *férőhelyhiány miatt* – nem teljesíthető, úgy felhívjuk a figyelmet arra, hogy kérelmére a „*várólistára*” vesszük és üresedés esetén az elhelyezés időpontjáról írásban vagy telefonon értesítjük.

Szintén várólistára kerül az a gyermek, aki a felvételi eljárás során felvételt nyert, ám bölcsődei férőhelyét a felvételi kérelmen jelzett időponthoz képest egy hónapon belül nem veszi igénybe, ha más igazoltan indokolható felvételi kérelem teljesítése – az indokolatlanul lefoglalt férőhely miatt – nem lehetséges.

A bölcsődei ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője a törvényes képviselővel megállapodást köt, amely tartalmazza:

- ❖ az ellátás kezdetének időpontját
- ❖ A fizetendő étkezési térítési díj mértékét, a fizetésre vonatkozó szabályokat
- ❖ A szolgáltatások formájáról, módjáról
- ❖ az intézményi ellátás időtartamát (a határozott vagy határozatlan időtartam)
- ❖ az ellátás megszüntetésének módjait,
- ❖ a gyermek és törvényes képviselője személyazonosító adatait,
- ❖ Szülő vagy törvényes képviselő nyilatkozatát a tájékoztatás megtörténtéről.

Ellátási körzeten kívülről érkező gyermekek fogadása

Az intézményünk ellátási területe lehetőséget biztosít a településen kívül érkező gyermekek befogadására, nevelésére és gondozására, ezzel is elősegítve a munkavállaló édesanyák gyermekeinek a harmonikus, kiegyensúlyozott gondoskodását. Körzeten kívüli gyermekeket csak abban az esetben fogadunk, ha a körzetben élők igényeit kielégítettük, és van szabad kapacitásunk.

Működési célunk, hogy az intézményi szolgáltatást igénybe vevő szülők számára, lehetővé tegyük, hogy gyermekük felügyeletét megoldva munkát vállalhassanak, vagy olyan képzésen vegyenek részt, amely elősegíti elhelyezkedésüket.

Személyi térítési díjak

Gondozási díj

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 148.§ (1)- (3), valamint (5) bekezdése alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni. A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról a 328/2011.(XII.29) kormányrendeletben foglaltak az irányadók. Az intézményi térítési díjat a fenntartó Község Önkormányzata határozza meg.

Ha a bölcsődében a gondozásért külön nem kívánnak személyi térítési díjat megállapítani, az intézményi térítési díj összegét nullában kell meghatározni és írásban dokumentálni.

Sajókeresztúr Község Önkormányzatának Képviselő Testülete a Bölcsődében gondozási díjat nem kíván megállapítani, a bölcsődei szolgáltatás ingyenes.

A mindenkor aktuális önkormányzati határozat a bölcsődében kifüggesztve olvasható.

Étkezés térítési díja

A térítési díj megfizetésére a szülői felügyeleti joggal rendelkező szülő, vagy más törvényes képviselő köteles utólag, egy összegben minden hónapban a megjelölt időpontig átutalással vagy csekken befizetni. Ha a szülő a személyi térítési díjat vitatja, illetve annak csökkentését vagy elengedését kéri, akkor a Fenntartóhoz fordulhat, megküldött levélben kérheti a felülvizsgálatot.

A térítési díjat Sajókeresztúr Község Képviselő-testülete határozza meg.

Intézményünkben fizetendő térítési díjak:

- ❖ bölcsődések:- Ft/nap/fő—
- ❖ A Gyvt. 21/B. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ingyenes bölcsődei, mini bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetés igénybevételéhez a szülő a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 6. melléklete szerinti nyilatkozatot benyújtja az intézményvezetőnek.

Térítésmentes étkezést kérhet a szülő az alábbi esetekben:

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet módosítása.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 2015. szeptember 1-jétől hatályos módosítása értelmében, a bölcsődében és az óvodában **az ingyenes étkeztetésre való jogosultság kiterjed**

- ❖ **a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekeken kívül a jelenleg 50%-os étkezési térítési díj-kedvezményre jogosult gyermekekre**
- ❖ **(3 vagy több gyermeket nevelő családok gyermekei, tartósan beteg és fogyatékos gyermekek) és**
- ❖ **azon két vagy egy gyermeket nevelő szülők gyermekeire, ahol a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér nettó összegének 130%-át (2019-ben a 128.810 Ft-ot).**
- ❖ **Ingyenes étkezésben részesülnek továbbá a fogyatékos, tartósan beteg gyermeket nevelő családok egészséges, bölcsődébe vagy óvodába járó gyermekei is.**

A Gyvt. úgy rendelkezik, hogy az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetésre való jogosultság megállapítása a jövedelmi helyzet okán a szülőnek a jövedelméről való önbevallásán (nyilatkozatán) alapul. A Gyvt. 2015. szeptember 1-jétől hatályos 151. § (5b) bekezdése rögzíti továbbá, hogy az ingyenes vagy kedvezményes étkezés jogosultsági feltételeinek fennállását a Gyvt.-ben foglaltak szerint kell igazolni. Jelen előterjesztés ezért a Gyvt. módosításával meghatározza annak a szülői nyilatkozatnak a formanyomtatványát, amellyel a szülő a bölcsődébe, óvodába járó gyermeke után az ingyenes étkeztetést igénybe veheti. A szülőnek a nyilatkozatban meg kell jelölnie, hogy mely jogcímen kéri az ingyenes bölcsődei és óvodai gyermekétkeztetést: a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, a családban tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, a családban három vagy több gyermeket nevelnek, a gyermeket nevelésbe vették, vagy a családban az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a minimálbér nettó összegének 130%-át.

A nyilatkozat kitöltését tájékoztató segíti.

9.A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SAJÁTOS FELTÉTELEI

9.1. „Saját kisgyermeknevelő”- rendszer

A személyi állandóság, biztonság, és stabilitás elvén nyugszik. Bölcsőde esetében a két kisgyermeknevelő az egész csoportért felelős. A „saját” kisgyermeknevelő szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, a nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermekek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapot, fejlődési naplót, ő vezeti a gyermek dokumentációját, elsősorban ő tartja a kapcsolatot a szülőkkel. A „saját kisgyermeknevelő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a „saját” kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

9.2. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabály határozza meg. Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra. A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei csoportban történő gondozása, nevelése, fejlesztése 2 egészséges gyermek ellátásához szükséges feltételrendszer biztosításával oldható meg, de természetesen a létszámkorlátok a sajátos nevelési igény természetétől is jelentős mértékben függenek.

A gyermekek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járnak. Intézményünkben egy vegyes csoportot alakítottunk ki, a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése nem könnyű feladat. A vegyes korcsoport előnyei a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszokban. (a nagyok húzóerőt jelentenek a kicsiknek, a kicsikkel való együttlét során empátiájuk, toleranciájuk nő)

9.3. Napirend

A jól szervezett, folyamatos, ugyanakkor rugalmas napirend a kisgyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt, kiszámítható, folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását biztosítja, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes kisgyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a felesleges várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”- rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.

7 ⁰⁰ - 8 ⁰⁰	<i>A gyerekek folyamatos érkezése, átöltözés után kézmosás a szülővel, aki bekíséri a szobába a gyermeket. Szabad játéktevékenység a kisgyermeknevelővel. Szükség szerint pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás</i>
8 ⁰⁰	<i>A gyermekek gondozási sorrendben ülnek le az asztalhoz, és reggeliznek. Reggeli után szükség szerint mosakodás</i>
8 ³⁰	<i>Szabad játék a szobában, Szükség szerint pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás</i>
9 ³⁰	<i>Tízórai</i>

9 ⁴⁵	<i>Szükség szerint pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás, Tervezett játéktevékenység kezdeményezés, időjárás függvényében készülődés a szabad levegőre. Szabad játék az udvaron, vagy a szobában.</i>
11 ¹⁵	<i>Udvarról való bejövetel, pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás, játék a szobában</i>
11 ⁴⁵	<i>Ebéd</i>
12 ¹⁵	<i>Alvás, pihenés.</i>
14 ³⁰	<i>Ébredés után pelenkacsere, lemosás, WC használat, kézmosás, csendes játék a szobában</i>
15 ⁰⁰	<i>Uzsonna, szükség szerint mosakodás</i>
15 ²⁰	<i>Szabad játéktevékenység a szobában vagy az udvaron, a szülő megérkezéséig</i>

10. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

A bölcsődei nevelés-gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A gyermekek egészséges szocializációja, a személyiségfejlődése érdekében kiemelt szakmai feladat a család – bölcsőde közötti kapcsolat erősítése, a családi nevelés segítése. A családi és a bölcsődei nevelés közötti összhang, a szülők és a kisgyermeknevelő között kialakult bizalom, együttműködés elősegíti a gyermekek egészséges, testi, lelki és szociális fejlődését.

Hangsúlyozzuk a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.

A családlátogatás

A családlátogatás célja a családdal való kapcsolatfelvétel, a kisgyermek és a szülők otthoni környezetben való megismerése. Lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt, a kisgyermek ébrenléti idejében kerüljön sor. A családlátogatás arra is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje a kisgyermeknevelőt, akire a gyermekét bízza. A családlátogatás fontos színtere a bizalmi kapcsolat megalapozásának, ami feltétele a későbbi jó együttműködésnek.

Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás

Bölcsődénkben a szülővel történő fokozatos beszoktatást, a családdal való együttműködést helyezzük előtérbe. A gyermekek kéthetes beszoktatási módszer segítségével válnak el a szülőktől, ezzel a gyengéd átmenetet, az új környezethez való alkalmazkodást biztosítjuk. A beszoktatás során a kisgyermek, és a kisgyermeknevelő között fokozatos kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában. A beszoktatás előre megtervezett ütemterv alapján történik. Az anya, apa, vagy más családtag jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodását, és csökkenti az adaptáció során fellépő reakciók súlyosságát, időbeni elhúzódását. Minden beszoktatást családlátogatás előz meg. Minden kisgyermeknek lehetőséget teremtünk a beszoktatást segítő kedvenc tárgyainak behozatalára. Ezek az eszközök a nap egészében a gyermekek közelében vannak.

Napi kapcsolattartás

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történekekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően. A reggeli átvételnél a kisgyermeknevelő érdeklődik a gyermekkel történt előző napi eseményekről, délután pedig az átadáskor tájékoztatja a szülőt az aznapi történekekről.

Egyéni beszélgetés (fogadóóra)

Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, az intézményvezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.

A szülőcsoportos beszélgetések

A szülőcsoportos beszélgetések általános, minden családot érintő nevelési kérdések megvitatása, a közösen meghozandó döntések mellett a közvetlenebb, az adott csoportot érintő kérdések megbeszélésére adunk lehetőséget. Évente legalább három alkalommal szervezünk tematikus beszélgetést. A szülők konkrét gyermeknevelési kérdésekben is segítséget kaphatnak egymástól, és a kisgyermeknevelőtől. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelő vezeti, a szülőkkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. A kisgyermeknevelőtől kapott megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.

Szülői értekezletek

Egy nevelési éven belül három alkalommal tartunk (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekeztet összehívására is sor kerülhet. Az első szülői értekezteten kapnak tájékoztatást a felvételhez szükséges dokumentumokról, a családlátogatásról, a beszoktatásról, valamint a gyermekeket érintő, közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Ismertetjük a házirendet, a napi bölcsődei étellel kapcsolatos tudnivalókat, és

megismerkedhetnek gyermekük kisgyermeknevelőjével. A második és harmadik szülői értekezletet év közben szervezzük, a beszoktatások befejezése után és az óvodai beiratkozások előtt. Témájuk ezeknek megfelelően alakul.

Indirekt kapcsolattartási formák

Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, (üzenő füzet) hirdetőtáblák, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre. Faliújságon tájékoztatjuk a szülőket az általános, minden családot érintő aktuális programokról, változásokról, fontos tudnivalókról. Itt kerül elhelyezésre a házirend, a heti étlap, a nevelési év rendje és minden egyéb információ, ami a gyermekek ellátását érinti és segíti az intézményben.

11. A BÖLCSŐDEI ELLÁTÁST NYÚJTÓ INTÉZMÉNY, SZOLGÁLTATÓ KAPCSOLATRENDSZERE

A bölcsőde és az óvoda kapcsolata

Intézményünk szervezeti felépítése miatt nagyon szoros kapcsolatot ápol az egy épületben található óvodánkkal. Az átmenet segítése érdekében kölcsönös együttműködésre épülő, tartalmas, partneri kapcsolat kialakítása szükséges, amely lehetővé teszi egymás szakmai elveinek, céljainak megismerését, megértését.

Törekszünk a két intézmény közötti tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, - pedagógiai, ill. szakmai programjának -, céljainak megismerését, megértését mely kiindulási alap az óvodában folyó munkához. Az óvodapedagógusok számára lehetőséget biztosítunk arra, hogy több alkalommal meglátogathassák a csoportjukba jelentkező kisgyerekeket, megismerjék őket bölcsődei tevékenység közben. Mindent megteszünk annak érdekében, hogy a gyerekek kellő fejlettséggel, érdeklődéssel, örömmel induljanak az óvodába, és az átmenet, zökkenő-mentesebbé váljon.

Az óvodába felvételt nyert gyermekek óvodai látogatást tesznek a kisgyermeknevelőkkel. A dolgozók információkkal segítik egymást a gyermek intézményváltásának megkönnyítése érdekében. Ősszel a kisgyermeknevelők meglátogatják az óvodában a volt bölcsődés gyermekeiket.

Együttműködés a társintézményekkel, szakemberekkel

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, melyekkel a családok kapcsolatba kerülnek:

- ❖ Védőnői Szolgálat,
- ❖ Házi Gyermekorvosi Szolgálat,
- ❖ Gyermekjóléti, és Családsegítő Központ,
- ❖ Gyámhatóság,
- ❖ Pedagógiai Szakszolgálat,
- ❖ Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság.
- ❖ Magyar Bölcsődék Egyesülete módszertani szervezet és megyei módszertani tanácsadó

A bölcsőde, mint jelzőrendszerbe tartozó intézmény, kötelességének és feladatának tekinti a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé való jelzést, így jó kapcsolatot alakítunk ki az ott dolgozó munkatársakkal, illetve a házi gyermekorvosokkal. Felismerjük a testi, lelki fizikai bántalmazás, elhanyagolás jeleit, és a veszélyeztettséget jelentjük. Szükség esetén esetmegbeszélésen, jelzőrendszeri gyűléseken vesznek részt a kisgyermeknevelők.

Bölcsődénk, és a különböző civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez.

12. MINŐSÉGI MUNKAVÉGZÉS A BÖLCSŐDÉBEN, A NEVELŐMUNKA BELSŐ ELLENŐRZÉSE

Minőségnek nevezzük a nevelési-gondozási munka azon jellemzőit és sajátosságait, amelyek az életkori sajátosságoknak és egyéni igényeknek megfelelő bánásmódot az elhelyezett gyermekek egészséges fejlődését, a gyermekközpontúságot biztosítják.

Feladatok:

- ❖ A bölcsőde működését szabályzó dokumentumokban foglaltaknak megfelelő munkavégzés (alapprogram, az intézmény szakmai programja, a bölcsődei gondozás- nevelés szakmai szabályai, belső szabályzatok).
- ❖ Az elvégzett munka rendszeres és igényes dokumentációja
- ❖ A szülők elvárásainak megismerése, kompetenciájuk biztosítása, új együttműködési formák keresése.
- ❖ A működés tárgyi feltételeinek javítása érdekében pályázati lehetőségek keresése.
- ❖ A dolgozók érdekeltté tétele a minőségi munkavégzésben: értékelési és jutalmazási rendszer kidolgozása

A **belső ellenőrzés** legfontosabb feladata a bölcsődében folyó nevelés-gondozás hatékonyságának nyomon követése, a szükséges korrekciók elvégzése.

A bölcsődei csoportban dolgozók munkáját legalább évente egy alkalommal értékelni kell, melyet az intézményvezető szükség esetén bölcsődei szakértő bevonásával végez. Az ellenőrzés tapasztalatait ismertetni kell az érintett dolgozóval, akinek joga van arra írásban észrevételt tenni. A szülői elégedettséget évente **szülői elégedettségi** kérdőív formájában mérjük.

13. GYERMEKVÉDELMI PROGRAM

A bölcsődék gyermekvédelmi tevékenységi köre feladatai, a gyermekek napközbeni ellátásában: A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról az 1997. Évi XXXI. Törvény rendelkezik. A bölcsődének és az ott dolgozó szakembereknek meghatározott feladatai vannak a gyermekvédelemmel kapcsolatban:

- ❖ gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályok ismertetése, betartása, betartatása,
- ❖ szociális feladatok feltételeinek biztosítása,
- ❖ prevenciós megoldások és javaslatok,
- ❖ egyéni bánásmód hatékony alkalmazása a gondozásban és a nevelésben,
- ❖ együttműködés a Család- és Gyermejjóléti szolgálattal, a szakemberekkel, jó szakmai kapcsolatot tartunk a védőnőkkel, a Pedagógiai Szakszolgálattal.
- ❖ veszélyeztetettség esetén a jelzőrendszer működtetése, jelzés a Gyermejjóléti Központ felé,
- ❖ évente beszámoló a gyermekvédelmi feladatokról.

14. SZAKMAI DOKUMENTÁCIÓ

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet. A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történjék. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok:

- ❖ a tárgyyszerűség (objektivitás),
- ❖ a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket),
- ❖ a hitelesség,

- ❖ az árnyaltság,
- ❖ a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentumok:

- ❖ **Csoportnapló** vezetése napi rendszerességgel; Napi jelenléti kimutatás vezetése a gyermekekről;
- ❖ **A bölcsődei törzslap**
- ❖ **Fejlődési napló**
- ❖ **Családi füzet**
- ❖ Kisgyermeknevelői jellemzés a szakértői és egyéb szakvizsgálatokhoz;
- ❖ Szülői értekezlet dokumentálása (jegyzőkönyv)

1. A dokumentáció fontos része a **CSOPORTNAPLÓ**, amely tartalmazza:

- ❖ Előlap
- ❖ Gyermekek személyes adatai
- ❖ Gondozási sorrend
- ❖ Gyermekek napirendje
- ❖ Napi események a csoportban
- ❖ Csoportmegbeszélések havonta
- ❖ Család és bölcsőde kapcsolata
- ❖ Hivatalos látogatások
- ❖ Záró összefoglaló

A napi kezdeményezések lehetőleg azonos időszakában kerülnek megvalósításra. A gyermekek adott hangulatának megfelelően, az érdeklődésük felkeltése után a kezdeményezéseken való részvétel önkéntes.

A csoportnaplóban minden nap délelőtti illetve délutáni feljegyzés készül, annak hitelességét aláírásunkkal látjuk el.

2. **Bölcsődei TÖRZSLAP:** a gyermek egészségi és szomatikus állapotának rögzítésére szolgáló dokumentum.

Tartalma:

- ❖ Személyes adatok

- ❖ Fontos információ a gyermekkel kapcsolatban
- ❖ Anamnézis/ felvételi státusz
- ❖ Bölcsődei ellátás alatti státuszok
- ❖ Bölcsődei távolmaradás
- ❖ Rendkívüli esemény
- ❖ Fejlődési lap (percentil táblázat)

3. FEJLŐDÉSI NAPLÓ

A gyermek fejlődésére vonatkozó folyamatos rögzítéseket tartalmazza:

- ❖ Nyitólap
- ❖ Családlátogatás dokumentálása
- ❖ Beszoktatás dokumentálása (napi bejegyzések és összefoglalás)
- ❖ A gyermek fejlődésének összefoglalása

4. A CSALÁDI FÜZET egy sajátos kapcsolattartás a család és a bölcsőde között.

Tartalma:

- ❖ Nyitólap
- ❖ Első összefoglalás a beszoktatásról
- ❖ Fejlődési összefoglalók
- ❖ Tájékoztatás ünnepekről, bölcsődei eseményekről
- ❖ Záró bejegyzés

15. A FEJLŐDÉS LEGGYAKORIBB JELLEMZŐI BÖLCSŐDÉSKOR VÉGÉRE

A gyermek **belső érése**: a **családi nevelés** és a **bölcsődei nevelési – gondozási** folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége a bölcsődéskor végére eléri az óvodai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

- ❖ Nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, kis segítséggel öltözködik, tisztálkodik.
- ❖ Már nemcsak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is.
- ❖ Biztonsággal járnak, futnak, szívesen mozognak, guggolnak, ugrálnak, tornáznak.
- ❖ Finom mozgásaik folyamatosan fejlődnek, képesek apróbb játékokkal játszani.

- ❖ Próbálkoznak a ceruzafogással, rajzolással, festéssel, szívesen gyurmáznak.
- ❖ Beszédfejlődésük eltérő szinten van, de elsősorban beszéd útján tartanak kapcsolatot felnőttel, gyermekkel.
- ❖ Ismerik a legfontosabb megszólítási szabályokat, köszönnek, helyesen alkalmazzák, a kérem – köszönöm kifejezéseket.
- ❖ Rövid verseket, mondókákat, dalokat felidéznek.
- ❖ Rövid mesét végig hallgatnak.
- ❖ Ismerik a nevüket.
- ❖ Könyvnézegetés közben felismerik a látottakat.
- ❖ Játéktevékenységekben képesek együttműködésre társaikkal és a felnőttekkel.
- ❖ Jól tájékozódnak környezetükben, ismerik a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számukra.
- ❖ Környezetük iránt nyitottak, érdeklődők, szívesen vesznek részt új tevékenységekben.
- ❖ Gyermekek többsége szobatiszta.

16. AZ IGÉNYBEVEVŐK, ÉS A SZEMÉLYES GONDOSKODÁST VÉGZŐ SZEMÉLYEK JOGAINAK VÉDELMEVEL KAPCSOLATOS JOGSZABÁLYOK

A gyermek joga, hogy:

- ❖ segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéséhez,
- ❖ sajátos nevelési igény, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- ❖ a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- ❖ emberi méltóságát tiszteletben tartás, a bántalmazással – fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- ❖ a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes nevelésben, gondozásban részesüljön.

A szülő joga, hogy:

- ❖ megválassza az intézményt, melyre gyermeke nevelését, gondozását bízza,
- ❖ megismerhesse a gyermekcsoportok életét, nevelési, gondozási elveket,
- ❖ tanácsot, tájékoztatást kérjen és kapjon a gyermeke kisgyermeknevelőjétől,
- ❖ véleményt mondjon, illetve javaslatot tegyen a bölcsőde működésével kapcsolatban,
- ❖ megismerje saját gyermeke ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- ❖ a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön,
- ❖ a fizetendő személyi térítési díjat időben rendezze,
- ❖ az intézmény házirendjét betartsa.
- ❖ a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel és intézményekkel együttműködjön.

A személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelme

- ❖ Az intézmény közalkalmazottai körében csak olyan személy állhat alkalmazásban, akivel szemben nem áll fenn a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi. XXXI. törvény kizáró tényezője.
- ❖ Az intézmény dolgozóit és vezetőjét panasztétel esetén munkáltatójuk és fenntartójuk védelme illeti meg a kivizsgálási időszak végéig.
- ❖ A dolgozók személyes adatai a személyes adatok kezelésére vonatkozó és titoktartási szabályok szerint kezeltek.
- ❖ Az alkalmazotti közösség munkaszervezése során különös figyelmet kap a család és házasság intézményének védelme.
- ❖ Különös védelem illeti továbbá a várandós anyát, és a kisgyermeket nevelő anyát.
- ❖ A dolgozók érdekeinek figyelembe vétele nem befolyásolhatja hátrányosan a bölcsődei ellátásban résztvevő kisgyermekek érdekeit.

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

Jelen szakmai program 2024. július 1-től hatályos.

A program évente a vonatkozó jogszabályok előírásai, illetve intézményi működési változások esetén felülvizsgálandó.

Az intézmény dolgozói a program mellékletét képező megismerési záradék aláírásával igazolják a szakmai program ismeretét.

A program érvényességi ideje 5 év.

Sajókeresztúr, 2026. március 4.

Bölcsődevezető

Tóthné Dudás Anikó

Főigazgató

A Csoda- Vár Óvoda és Bölcsőde Sajókeresztúr Szakmai Programját jóváhagyta:

Dátum: 2026. március ...

Fenntartó nevében:

Kollár Miklós

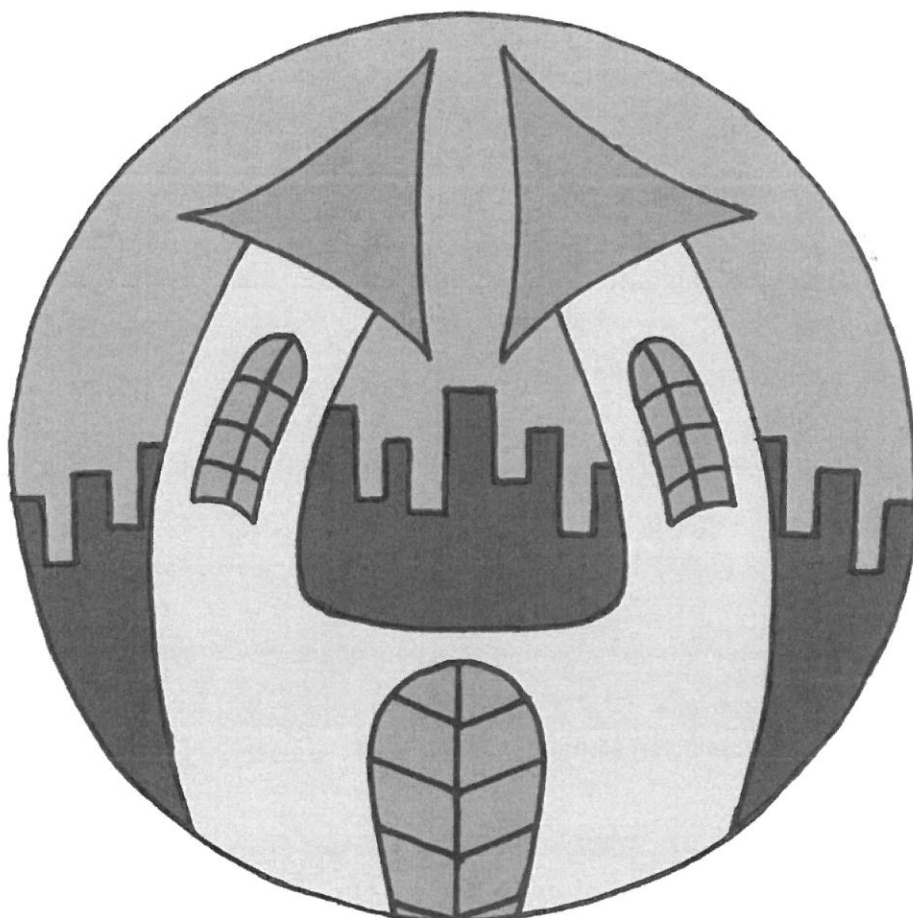
Polgármester

2026.

*CSODA- VÁR ÓVODA ÉS BÖLCSŐDE
SAJÓKERESZTÚR*

PEDAGÓGIAI PROGRAM
II. verzió

Készítette:

az óvoda Nevelőtestülete

Kelt:

2026. február 16.

Jóváhagyta:

Fenntartó

Tartalomjegyzék

Törvényi szabályozások:	3
AZ ÓVODA ADATAI	4
I. Óvodánk bemutatása	5
II. Gyermekkép, óvodakép	10
III. Óvodai nevelésünk feladatai	16
IV. Az óvodai élet megszervezésének elvei	31
V. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógus feladatai	43
VI. Egészségfejlesztési program	87
VII. Az óvoda gyermekvédelemmel kapcsolatos pedagógiai tevékenysége	92
VIII. Az Boldog óvoda nevelési feladatai	97
IX. A Zöld óvoda program nevelési feladatai	102
X. Érvényességi rendelkezések	109
XI. Legitimációs záradék	110

MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Alapító okirat
2. számú melléklet: Óvodai nevelésünk rendszerábrája
3. számú melléklet: Ünnepek, megemlékezések, jeles napok
4. számú melléklet: Tárgyi feltételek eszközjegyzéke

Törvényi szabályozások:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet 1. melléklet az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról
- A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.)
- A 20/2012. (VIII.31.) EMMI - rendelet a nevelési- oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A Kormány 255/2009. (XI. 20.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 137/1996. (VIII. 28.) Korm. rendelet módosításáról
- Sajókeresztúr Község Önkormányzata által kiadott 4/2024. számú Alapító Okirat
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról (I. és II. fejezet)
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról.
- A Kormány 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet, valamint egyes köznevelési tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- A Kormány 351/2025. (XI. 12.) Korm. rendelet 14.§ módosította az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendeletet

AZ ÓVODA ADATAI

Az óvoda neve: Csoda- Vár Óvoda és Bölcsőde Sajókeresztúr
Cím: 3791. Sajókeresztúr, Petőfi u. 25.
Telefonszám: 46/544-001
Internet elérhetőség: sajoker.ovi@gmail.com

Az óvoda fenntartója: Sajókeresztúri Közös Önkormányzati
Hivatal Képviselőtestülete
Cím: 3791 Sajókeresztúr, Rákóczi u. 40.
Telefonszám: 46/527-280

Alapító okirat száma: 4/2024. szám

Óvodai csoportok száma: 2 vegyes óvodai csoport

Intézményvezető neve: Tóthné Dudás Anikó

Az óvoda Pedagógiai Programját készítette: az óvoda nevelőtestülete

Fenntartói jóváhagyásra előterjeszti: Főigazgató

Az előterjesztés időpontja: 2026. február 23.

I. ÓVODÁNK BEMUTATÁSA

I. 1. Helyzetelemzés

Sajókeresztúr Borsod- Abaúj- Zemplén megyében Miskolctól 10 km- re található. Községünk a Sajó folyó és a vasút között terül el. Településünket Szirmabesenyő, a Sajó, Sajóecseg, a 26-os főút és a szőlőhegy határolja. Községünk könnyen megközelíthető a 26-os főútról, busz és vonatközlekedés van.

A faluban családi házak és három társasház található. A *lakosság* száma: 1.538 fő, három összetevője van, maga a község, a lakótelep és az újtelep. Községünk lakossága az újtelep beépítésével megfiatalodott.

A falu lakosságának nagy része az iparban dolgozott. A gyárak megszűnésével (helyi BÉM) településünkön is jelentkezett a nagyfokú munkanélküliség. Az egy főre jutó jövedelem alacsony, megélhetésüket mezőgazdasági munkával és állattartással egészítik ki.

Óvodánk a falu központjában, az iskola szomszédságában épült. 2017. decemberben már a 30 éves jubileumot ünnepeltük. 1987-ig községünkben nem volt megoldott a 3-6 éves gyermekek intézményes nevelése. A szülők a környező falvak óvodáiba vagy Miskolcra, a BÉM- ben dolgozók, pedig a gyár ovijába hordták csemetéiket. Érthető tehát, hogy 1987. december 4.-én mindenki elégedettségére boldog gyermekzsivaj népesítette be az új óvoda helyiségeit.

I.2. Tárgyi feltételrendszer:

Óvodánk két csoportos, 60 férőhelyes, minden óvodáskorú gyermeket fogadni tudunk. 2011. szeptember 1-től az Egységes Óvoda- Bölcsőde új intézményforma bevezetésével 5 fő bölcsődés korú (2 éves) apróság nevelését is megvalósítottuk. Ez a többcélú intézményforma 2018. augusztus 31.-vel megszűnt.

Fenntartónk továbbra is fontosnak tartotta a 3 év alatti kisgyermekes intézményes ellátását. Folyamatosan pályázott mini-bölcsőde építésére, aminek sikeres kivitelezési munkálatai következtében 2021. november 1.—én megnyitotta kapuit a 7 fő befogadását lehetővé tevő intézményegység. Hamarosan kiderült, hogy az igény sokkal nagyobb, így

2024. július 1-től bölcsődei csoporttá alakultunk át és már 12 kicsi gyermeket tudunk fogadni.

Az óvoda épülete tágas, világos, a csoportszobák otthonosak, természetes anyagokból készült berendezésekkel esztétikusan felszereltek. A gyermekek óvodai életének szinterei otthonosak, barátságosak, játékra motiválóak, amelyek alakításában a gyermekek adott szükségletük, tevékenységük szerint vesznek részt.

Tegye lehetővé mozgás- és játékigényük kielégítését, és a gyermekeket harmóniát árasztó színekkel, formákkal, lehetőleg természetes anyagokkal vegye körül.

Udvarunkat fű borítja, a fedett terasz pedig esős napokon is megfelelő teret enged a levegőzésre. A virágokkal, bokrokkal, fákkal parkosított udvar az esztétikai élményen túl, barátságos, otthonos környezetet biztosít.

Környezettudatos magatartás alakítását és környezeti nevelést segíti a 2009-ben kialakított *ovi-konyhakert*, amit évszaknak megfelelően a gyermekekkel közösen ültetünk, gondozunk, majd a termést betakarítjuk.

A sikeresen megnyert Magyar Falu pályázat következtében új udvari játékokkal gazdagodtunk és a parkosításra is sor került.

Udvari játékaink modern, uniós szabványoknak megfelelnek, melyek változatos tevékenykedésre nyújtanak lehetőséget. A mászóakák, és a csúszda a mozgáskoordinációt fejleszti, a babaház, jó lehetőséget biztosítanak a szerepjátékokra, így közösségformáló hatásuk is van. A homokozóban, pedig kiélhetik fantáziájuk gazdagságát a gyerekek gyönyörű vár építésével, süti és torták formázásával.

Az épület pályázati forrásból energetikai felújítás keretében megszépült, nyílászáró csere, külső szigetelés, fűtés és elektromos hálózat korszerűsítés

Saját *főzőkonyhával* rendelkezünk, mely szintén pályázati támogatással teljesen megújult. A változatos és vitamindús étrendet élelmészvezetőnk magas színvonalú szakmai hozzáértéssel állítja össze. Elsők között léptünk be a „Minta menza” programba. Rajtunk kívül ellátják a napköziseket, a szociálisan rászorulókat és a lakossági kihordást.

200 adagos konyhánk gépesített, eszközparkja és berendezése szintén pályázati forrásból megújul nyáron.

Mindkét *csoportszobához* külön van öltöző és mosdó. A 30 éves gyermekmosdókat önkormányzatunk önerőből újíttatta fel, ahol a csempén óvodánk logói köszönnek vissza. A kiszolgáló helyiségek is tágasak. Az intézmény komfortja, külső-belső esztétikája jó feltételeket teremt az idejáró gyermekeknek és az itt dolgozó felnőtteknek. Óvodánk épülete jól szolgálja a gyermekek biztonságos óvodai életét.

Berendezési tárgyai korszerűek, esztétikusak, bútorai természetes anyagból készültek. A gyermekek egészségének megőrzését, immunrendszerének erősítését szolgálja a mindkét csoportszobában felszerelt 6-6 db. sópanel és sólámpa.

Tornaszobával nem rendelkezünk, kialakítását a terasz egy részének beépítésével a felújítás kapcsán szeretné fenntartónk megvalósítani. A mindennapos testmozgást a csoportszobában, vagy az udvar teraszán valósítjuk meg. Törekszünk arra, hogy a csoportszobában mindig legyenek olyan tornaszerek, melyek állandó mozgásra adnak lehetőséget (lépegetők, torna hengerek, trambulín, billenő rácshinta, füles labda stb.).

Költségvetésből minden évben sikerül a játékeszközöket pótolni. Hangsúlyt fektetünk a fejlesztő játékok bővítésére, melyekkel megvalósítható az értelem- gondolkodás- és részképesség fejlesztés is.

Meséskönyv és szakkönyv ellátottságunk jó, az óvónők is önképzésük érdekében sok szakkönyvet vásárolnak.

I.3. Személyi feltételek:

I.3.1. A nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus:

- személyisége meghatározó a gyermek számára,
- jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétel,
- elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, minta a gyermek számára.

Óvodánkban a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Elvárásaink az óvodapedagógus felé:

- jó empátiás készség
- gyermek- és családcentrikusság
- környezettudatos szemlélet

- vidám, felszabadult játéklétkör létrehozásának képessége
- differenciált nevelés iránti elkötelezettség
- csapatjátékos

1.3.2. Óvodánk személyi ellátottsága

Óvodapedagógus:	4 fő	felsőfokú végzettséggel rendelkezik
Dajka:	2 fő	szakképzettséggel rendelkezik
Élelmezésvezető	1 fő	szakképzettséggel rendelkezik
Szakács	1 fő	szakképzettséggel rendelkezik
Konyhai dolgozó	1.5 fő	szakképzettséggel rendelkezik

Óvodapedagógusok szakirányú végzettsége:

1 fő közoktatás-vezető és pedagógus szakvizsga

- Tiszteletben tartjuk és támaszkodunk a nevelést- oktatást közvetlenül segítő alkalmazottak munkájára, akik óvodai nevelésünk eredményességének színvonalát emelik az óvodapedagógussal összhangban.
- A köznevelési törvényben meghatározott óvodapedagógus felsőfokú szakirányú végzettség mellett elengedhetetlen a pedagógus kreativitás, az ismeretanyag csoportra, gyermekre lebontott tervszerű, tudatos, alkotó alkalmazása.
- A pedagógiai, pszichológiai kutatások eredményei, az óvoda Pedagógiai programjának sokszínűsége szükségessé teszik a pedagógusok rendszeres belső és külső továbbképzését, a folyamatos önképzést.
- Az intézményben dolgozó pedagógusok folyamatosan fejlesztik a pedagógiai munkájukat.
- A szakmai történekről rendszeresen tájékozódunk, ezáltal ismerjük és ki is használjuk a továbbképzési lehetőségeket.
- Óvodánkban a pedagógusok rendszeresen beszámolnak egymásnak a továbbképzések tapasztalatairól, felhasználható szakirodalmakról. A továbbképzések folyamatát az éves munkaterv és továbbképzési terv szabályozza.

- A Pedagógiai Szakszolgálat alkalmazásában álló logopédus heti egy alkalommal foglalkozik az erre rászoruló gyermekekkel. Feladata elsősorban a gyermekek beszédének szűrése a beszédfejlődés akadályoztatása szempontjából, ezek kezelése.
- A 2017-2018-as tanévtől szintén a Pedagógiai Szakszolgálat jóvoltából fejlesztőpedagógus segíti munkánkat heti 3 órában.

1.3.3. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeit is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

I.4. A gyermekek szocio- kulturális helyzete:

Községünkben a hátrányos helyzetű és a cigány családok száma nem növekedett, óvodánkban ez utóbbi gyermekek száma, pedig évről-évre kevesebb. Többségük jómódú családban nevelkedik.

Gyakran csak tanköteles korban kerültek óvodába. Folyamatos megkeresésekkel, családlátogatások alkalmával próbáljuk meggyőzni a családokat a rendszeres óvodába járás fontosságáról. A három éves kortól bevezetett óvodakötelezettség lehetővé teszi a fellelhető hiányosságok eredményes pótlását.

Községünkben ugyan csökkent a munkanélküliség a közmunka program bevezetésével, az anyagiakra való hivatkozással azonban ritkán szerveznek közös családi programot. Legtöbb családnál a szórakozást a Tv-zés, DVD-zés, számítógépezés, kis részénél az olvasás jelenti. A gyermekekkel együtt töltött idő sem közös tevékenységgel telik, ritka a közös játék, vagy a mesélés. Az ingerszegény környezet, a szülők túlhajsztolt életvitelének káros hatásai, a családi modellből hiányzó tapasztalat, az élmény és kommunikációs képességek hiánya meghatározza feladatainkat:

- a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása
- tehetséggondozás
- a szülők pedagógiai felkészítése

II. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP

II.1. Jövőképünk

*„A szeretet terhet nem érez,
fájdalmat számba nem vesz,
többet mer, mint bír,
a lehetetlent nem panaszolja,
mert mindent lehetségesnek és szabadnak tart.”
(Kempis Tamás)*

Szeretnénk, ha óvodánk a megértés, az egymás iránti türelem, elfogadás, szeretet; biztonságot, vidámságot adó béke szigete lenne, ahol a gyermekek napjuk nagy részét örömmel, boldogan, önfeledt játékkal tölthetnék, jókedvű, kreatív szakmailag kiváló, mindig megújulni képes óvónők irányításával.

Pedagógiai alapelvünk meghatározásánál arra törekszünk, hogy:

- a gyermeket – mint fejlődő személyiséget – szeretetteljes, gondoskodó családi légkörben, különleges védelmet nyújtó biztonságban neveljük.
- a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatását elősegítsük az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával, oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be.
- A gyermeki személyiségeket önmagukhoz viszonyított fejlődésben szemléljük, a teljes személyiség fejlesztésére, kibontakoztatására törekszünk.
- Igyekszünk a csoportos tevékenységek során is figyelni az egyéni szükségletekre, igényekre, a megfelelő módszerek és eljárások alkalmazására.

Pedagógiai Programunk biztosítja:

- az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek,
- értékrendjének,
- módszertani szabadságának érvényesülését.
- megkötéseket csak a gyermekek érdekének védelmében tartalmaz.

- azoknak a szakmai igényeknek az érvényesülését, amit a társadalom az óvodai neveléssel szemben a *gyermek harmonikus fejlődése* érdekében megfogalmaz.

II. 2. Gyermekkép

*„Kis gyermekem csak nézzél szerteszét
éretted van itt minden, ami szép.”
(Várnai Zseni)*

Gyermekképünk:

Olyan gyermekek nevelése, aki érzelmileg gazdag, kötődik közösségünkhöz, nyitott, érdeklődő, másokat elfogadó, együttműködő.

A gyermek fő tevékenységi formájára, a játékra és a mozgásra építjük programunkat. Az eredményesebb együttnevelés érdekében az aktív szülők segítségével olyan programokat igyekszünk szervezni, amelyekbe az eddig távolmaradó szülőket is próbáljuk bevonni. Így lehetőség adódik a „szülővé nevelésre”, szemléletváltására a gyermek érdekében.

A szakma és a gyermekek szeretete vezérli nevelőtestületünket, a számukra legjobb lehetőségek keresésében.

Az Alapprogram a gyermeket hármasságban definiálja:

- az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember mással nem helyettesíthető szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.
- A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s a meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakoztatásának.

Az óvodás gyermekek ebből adódóan szívesen járnak intézményünkbe:

- jól érzik magukat a gyermekközösségben,
- tisztelik szüleiket, az óvónőket, dajkákat, a konyhai dolgozókat, bizalommal fordulnak hozzájuk.
- egészséges önbizalommal, bátran kommunikálnak,
- érzelmeiket képesek verbális és nonverbális módon is kifejezni, érdeklődőek, sok-sok tapasztalattal rendelkeznek.
- ügyesen mozognak, szeretik a sportot, a természetet, a különböző művészeti tevékenységeket (kézművesség, gyermekjáték-és néptánc).
- magatartás- és viselkedéskultúrájuk koruknak megfelelően fejlett, udvariasak, illemtudóak, szeretik és védik a természetet.

II. 3. Óvodakép

*„Sok-sok levél van a fán mind hasonló forma,
milliónyi levél közt még sincs két egyforma.”
(Lukács Angéla)*

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye. Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család, az óvodai nevelés azt kiegészítve szolgálja a gyermek nevelését a (2,5) harmadik életévtől az iskolába lépésig.

Óvodánk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Óvodánk esztétikus, melegséget sugárzó, biztonságos környezetével, szeretetteljes, családias, mindenkit maximálisan elfogadó, bizalmat árasztó légkörével, elsősorban a szabad játék és a mozgás sajátos eszközeivel készíti fel a gyermekeket az életre.

A gyermekek és szülők kívánságát és elégedettségét mérlegelve, a gyermekek érdekeit figyelembe véve alakítjuk életünket, melyhez az itt dolgozók hivatásszeretete, a gyerekek és szülők tisztelete, egymás értékeinek megbecsülése párosul.

Az óvodáskor szenzitív időszak a különbözőségek elfogadásában, az inkluzív, a játék elsődlegességét, az élmények feldolgozását támogató környezetben felnövő gyermek maga is befogadóvá, elfogadóvá, együttműködővé, segítőkésszé válik.

II.3.1. Óvodai nevelésünk célja:

A (2,5) 3 – 7 (8) éves gyermekek életkori és egyéni sajátosságainak, eltérő fejlődési ütemének, érési jellemzőinek szem előtt tartásával:

- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, az óvodapedagógus, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt.
- az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése.
- a kisiskoláskorba való átlépés belső pszichikus feltételeinek megteremtése.
- az eredményes óvoda- iskola átmenet biztosítása határozott intézkedésekkel.
- hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok valamint az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével. (ide értve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is)
- emberi értékek közvetítése.
- a gyermekek környezettudatos szemléletének és magatartásának megalapozása.

A fejlesztés értelmezése:

A fejlesztés értelmezésünk szerint a gyermek érési folyamatához igazított, életkori sajátosságainak megfelelő, ahhoz messzemenően illeszkedő eszközökkel történő támasznyújtás, mely az éppen fejlődő szomatikus és pszichés funkciók kibontakoztatásához biztosít szociális és tárgyi környezetet.

Meghatározó a (2,5) 3 – 7 (8) éves kor alapvető sajátossága:

- az érzelmi biztonság alapszükséglete,
- az érzelemvezérelt megismerés,
- a természetes megismerési folyamat
- a konkrét, vizuális gondolkodás
- a testi-lelki szükségletek kielégítése

Az iskolai beilleszkedés közvetett segítése megerősíti az óvodát abban, hogy az iskolára való előkészítés nem külön feladat, hanem a Pedagógiai program működtetése során természetesen megvalósuló folyamat.

II. 3.2. Óvodai nevelésünk alapelvei:

- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.
- a gyermekek jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása és megerősítése.
- mindenkor és minden helyzetben a gyermekek érdekeinek figyelembevétele.
- Az egyéni bánásmód megvalósulása igen fontos munkánk során, erre minden területen szükség van. Ezen elv érvényesülését igyekszünk reálisan és szakszerűen elemezni, értékelni.
- a gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, megbecsülés és bizalom övezi. A gyermekekről való gondoskodás *szertetett*.
- nevelésünk lehetővé teszi és segíti a gyermeki személyiségfejlődést, egyéni képességek és készségek kibontakoztatását, valamint esetenként *hátránycsökkentő szerepet tölt be*.
- törekszünk arra, hogy *minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben*, ami társadalmi integritásban értendő. Ez a szociális és/vagy kulturális hátrányokkal küzdő családok segítségével, illetve a sajátos nevelési igényű gyermek esélyeinek kompenzációjában nyilvánul meg inklúziós neveléssel.
- a nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.
- óvodánk inkluzív szemlélettel, gyermekközpontú nevelési attitűddel, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférés lehetőségét a képességfejlődéshez, és a művelődéshez.
- a hátrányos megkülönböztetés tilalmának tiszteletben tartása.
- az óvoda kialakult pedagógiai értékeinek megőrzésére törekvés.

- Munkánk során törekszünk egy gazdag értékelési eszköztárat kialakítani, melyből a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével, tudatosan próbáljuk a megfelelőt kiválasztani és alkalmazni.
- Az értékelés során mindig a konkrét cselekvésre, történésre koncentrálva, világosan és egyértelműen megfogalmazva próbálunk visszajelzést adni a gyerekek számára.
- Az értékeléseink során mindig igyekszünk figyelembe venni az egyéni képességeket, törekszünk a folyamatos, pozitív visszajelzésekre, ezzel is a gyermekek fejlődését segítve.
- A szükséges fejlesztési tervezésnél mindig a gyermekek tevékenységeinek megfigyeléséből, produktumaikból indulunk ki.

Óvodai nevelésünk az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- a gyermeki szükségletek kielégítéséről,
- az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes légkör megteremtéséről,
- a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról,
- a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenységekről, különös tekintettel a mással nem helyettesíthető játékról.
- életkorhoz és egyéni képességekhez igazodó műveltségtartalmakról,
- emberi értékek közvetítéséről,
- a gyermek egyéni fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.

III. ÓVODAI NEVELÉSÜNK FELADATAI

*„Szentnek kell tartanunk a gyermek érintetlen lelkét,
amit abba ültetünk, minden próbát kiálljon.
Ha rosszat ültetünk bele, megmételyezzük egész életre
S ha jó magot ültetünk bele, egész életében virágzik..”
(Kodály Zoltán)*

III. 1. Általános feladataink

Nevelési programunk fő törekvése, hogy a pedagógiai módszerek alkalmazásával a tanulási képességek és kompetenciák célzott fejlesztésével minden gyermeket lehetőségéhez mérten közvetetten felkészítsünk a zökkenőmentes iskolakezdésre, az iskolai közösségbe történő beilleszkedésre.

A program kidolgozásánál a gyermekek két alapvető tevékenységi formájára: a mozgásra és a játékra alapozva szervezzük a pedagógiai és a pszichológiai feladatokat. Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Óvodai nevelésünk feladata az óvodáskorú gyermekek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

III. 2. Az egészséges életmód alakítása

A gyermekek bizonyos ismeretekkel, tapasztalatokkal érkeznek az óvodába. Ezekre alapozva, ezt tovább erősítve alakítjuk a testápolás, táplálkozás, öltözködés, mozgás, pihenés, levegőzés és a testedzés szokásrendszerét.

Fontosnak tartjuk a megfelelő napirend kialakítását, amely elegendő időt biztosít az egyes tevékenységekre, így megteremti a nyugodt, kiegyensúlyozott, biztonságos légkört.

Törekszünk az életvezetési készségek fejlesztésére, amelyek szükségesek a problémamegoldáshoz, a rugalmas alkalmazkodóképességhez, a nehézségek leküzdéséhez, a mérlegelő gondolkodáshoz, a hatékony kommunikációhoz. Az életvezetési készségeken alapuló nevelés hozzásegíti a gyermekeket azon ismeretek, készségek, képességek megszerzéséhez, amelyek szükségesek az egészséges életmód kialakításához;

III.2.1. Feladatunk:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése valamint a gyerekek óvodáskor előtti testi-lelki fejlődésének megismerését. Minden tanévben felmérjük a gyermekek értelmi, érzelmi, szociális és erkölcsi állapotát. Ezek dokumentumai: egyéni fejlődés nyomon követése, Differ fejlettségmérő, súly-és magasság mutató.
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlenszír- tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés, és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, *a környezettudatos magatartás megalapozása*;
- megfelelő szakemberek bevonásával- a szülővel, az óvodapedagógussal együttműködve- speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

III.2.2. Az egészséges életmód alakításának területei:

GONDOZÁS

A testi, lelki egészség egyik alapvető feltétele a gyermek testi komfortérzetének kielégítése.

A gondozási feladatok teljesítése bensőséges gyermek-óvodapedagógus, gyermek-dajka kapcsolatot feltételez.

Óvodába kerülés után igyekszünk megismerni a gyerekeket. Őszintén és tapintatosan közeledünk feléjük. Tiszteletben tartjuk az otthon kialakult szokásokat, a helyes életritmust fokozatosan, a családdal együttműködve alakítjuk ki.

Megismertetjük a gyerekekkel a mosdó használatát, a testápolási szokásokat, a papírzsebkendő használatát.

TESTI NEVELÉS

A testi nevelés magában foglalja:

- a gyermek testi szükségleteinek kielégítését;
- a gyermek egészségének védelmét és megőrzését.

A gyermekek egészségének megőrzéséhez fontos, hogy szervezetük képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz.

A szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli az ellenálló képességet. Minden évszakban sokat tartózkodunk a friss levegőn, rendszeresen sétálunk a tanösvényünkön.

A csoportszoba friss levegőjét gyakori szellőztetéssel biztosítjuk.

Odafigyelünk a környezet tisztántartására, fertőtlenítésére.

MOZGÁS

Óvodáskorban jellemző a gyermekek erőteljes testi fejlődése. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése.

Ezen belül:

- a gyermek gondozása (testápolás, öltözködés, táplálkozás);
- testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;

- a gyermekek testi képességei fejlődésének a segítése;
- a gyermekek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása;
- a környezetvédelem -, és megővási szokások kialakítása;
- a megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása.

Nagy gondot fordítunk a rendszeres testnevelésre, a gyermekek természetes mozgásának kielégítésére. Megismertetjük velük a gimnasztikát, néhány talajtorna-elemet, labdagyakorlatokat és változatos testnevelési játékokat.

Az örömmel végzett gyakorlatok és játékok elősegítik a gyermekek helyes testtartásának, szép mozgásának a kialakulását, és megkedvelik a szabad levegőn történő testmozgást.

Óvodánk udvara is sokféle lehetőséget nyújt a gyermekek szabad mozgására, pl.: mászóka, csúszda, ügyességi játékok használata.

A rendszeres, örömmel végzett mozgással a gyermekeket az egészséges életvitel kialakítására szoktatjuk és mintát adunk a számukra.

LEVEGŐZÉS

A levegőzés élettani hatásán túl elősegíti a hangképző szervek fejlődését, a helyes légzés kialakulását.

A szabad levegőn való tartózkodás télen sem maradhat el. A hideg levegő önmagában nem ártalmas, főleg ha a szabadban tartózkodás megfelelő mozgással párosul (séta, játék).

Óvodánkban minden évszakban sokat tartózkodunk a gyerekekkel s friss levegőn. Télen, hóeséskor, illetve esős időben a fedett teraszon levegőzünk.

Télen szánkózunk és hógolyózunk.

A betegségből felgyógyult gyerekeket fokozatosan szoktatjuk a szabad levegőhöz.

PIHENÉS

Legfontosabb a pihenéshez szükséges nyugodt légkör biztosítása, a gyerekek egyéni alvási igényének és szokásainak figyelembevételével a szükséges tárgyi,- és személyi feltételek megteremtése.

A pihenéshez óvodánkban biztosítjuk a szükséges feltételeket, pl.: lefekvés előtti szellőztetés, alvás előtti mesélés, csend és nyugalom biztosítása.

- 2,5-4 éves korban a gyermekek alvási igénye 12-14 óra,
- 4 és 6 év között ez 10-12 órára csökken.

A pihenés és az alvás alatti nyugalom megvalósításra törekszünk, de nem erőszakoljuk a mozdulatlanságot és az alvást. Ha a gyerekek nem tudnak elaludni, maguk mellé vehetik kedvenc játékukat, személyes tárgyukat.

EGÉSZSÉGES TÁPLÁLKOZÁS SZOKÁSRENDSZERÉNEK KIALAKÍTÁSA

Igyekszünk óvodás gyermekeinknek vitaminban gazdag gyümölcsöket, zöldségeket adni egész évben, nemcsak főtt formában, hanem nyersen is. A nyers zöldségekből, gyümölcsökből a gyerekekkel közösen készítünk friss salátákat, gyümölcsleveket.

Óvodánk az egészségesebb étkeztetés megszerettetése érdekében elsők között csatlakozott a Minta menza programhoz.

EGÉSZSÉGVÉDELEM, EDZÉS

Óvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk:

- a higiéniai szabályok betartására, pl.: rendszeres portalanítás; játékok, eszközök fertőtlenítése.
- a környezeti ártalmak kiküszöbölésére is, pl.: légszennyeződés csökkentése az udvaron bokrosítással, minél több zöld növény elhelyezése a csoportszobában, megfelelő páratartalom biztosítása, nyugtató hatású színharmónia.

Lényegesnek tartjuk az anamnézis-felvétel közben felderített, az óvodai közösségbe kerülést nem feltétlenül akadályozó betegségek (pl.: krupp, allergia, cukorbetegség) regisztrálását és figyelemmel kísérését, ill. az ezzel kapcsolatos tennivalók elsajátítását és biztosítását.

A gyermekek testi épségének védelme és baleset-megelőzés magában foglalja a személyi-, és a tárgyi feltételek biztosítását, az eszközök, használati tárgyak folyamatos ellenőrzését, valamint karbantartását és a hibaforrások megszüntetését.

Önmaguk és társaik testi épségének megóvására neveljük óvodás gyermekeinket.

III.2.3. Az egészséges életmód alakításából adódó óvónői feladatok:

- Nyugodt, kiegyensúlyozott légkör megteremtése a csoportban;
- A gyermekek szükségleteinek kielégítése a nap egész folyamán;
- A kulturált étkezés szokásainak megismertetése, gyakoroltatása (kanál, villa, kés használata, csukott szájjal rágás.);
- A gyermek önállósági törekvésének támogatása;
- A toalett használat intimitásának válaszfalakkal történő biztosítása;
- (2,5) 3 éveseknek, ill. egyéni szükséglet alapján a toalettpapír használatában, a zsebkendő használatában segítségnyújtás;
- A fiúktól a WC- deszka felhajtásának, a fiúszerepnek megfelelő toalett használatnak elvárása;
- A WC lehúzásának igényre alakítása, elvégzésének figyelemmel kísérése;
- A gyermekek helyes kézmosásra, kéztörlésre szoktatása;
- A fogmosás technikájának megismertetése, mindennapos gyakoroltatása, a fogmosás eszközeinek rendben tartására serkentés;
- A fésű használatának bemutatása, gyakoroltatása, szükség szerinti segítségnyújtás;
- A gyermekek időjárásnak megfelelő réteges öltözködésre szoktatása;
- A felöltözésnél, vetkőzésnél egyéni szükséglet szerinti segítségnyújtás;
- A gyermekek levegőzésének biztosítása mindennap;
- A délutáni pihenéshez a csoportszoba kiszellőztetése, lefekvés utáni mesélés, majd testközeli jelenléttel a gyermekek érzelmi biztonságának támogatása;
- Lázas, hányós, hasmenéses gyermek elkülönítése, gondoskodás a felügyeletéről, szüleinek értesítése;
- Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi, lelki nevelési feladatok ellátása érdekében megfelelő szakemberek bevonása;

- A kialakított szokás- és szabályrendszer betartásának figyelemmel kísérés, reális, a gyermek egyéni fejlődéséhez viszonyított fejlesztő értékelése.

III.2.4. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szükségeit képes önállóan kielégíteni;
- Szükségeit képes kielégíteni;
- Toalett használatkor a fiúk felhajtják a WC-deszkát, és állva végzik kisdolgukat;
- WC-zés és egyéb szennyező tevékenység végzése után kezet mos, a kezét szárazra törli;
- Önállóan öltözik, vetkőzik, ha kell, segítséget kér;
- Cipőjét befűzi, bekötésével próbálkozik;
- Kulturáltan étkezik;
- Vigyáz környezetének rendjére, tisztaságára;
- Igényévé vált a rendezettség, tisztaság, ápoltság;
- Ismeri és betartja a balesetvédelmi magatartásformákat.

III. 3. Érzelmi, erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

*„Szeresd a gyermeket!
Szeresd a gyermeket öleld a szívedre őt,
Ringasd el lágyan a szegény kis szenvedőt,
Lehunyt pilláinak töröld le könnyeit:
S míg te a gyermekek könnyét törölgeted,
Egy láthatatlan kéz a csillagok felett letörli vétkeidet!”
/ Móra Ferenc/*

Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Fontos számunkra, hogy az egész nap folyamán harmóniát, érzelmi biztonságot, elfogadó légkört teremtsünk gyermekeink számára, melyben egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására neveljük őket. Elengedhetetlen, hogy az óvodában a keresztény kultúrán alapuló értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Ez légkör nyújtja azt az érzelmi biztonságot a gyermek számára, amely jó közérzetet, nyugodt, harmonikus tevékenységet tesz lehetővé.

Ezen korosztály számára meghatározó a gyermek és az óvodapedagógus kapcsolatának minősége.

III.3.1. Alapelveink:

- a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érik;
- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze;
- az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, éntudatának alakulását és engedjen teret önkifejező törekvéseinek;
- a gyermekeket annak elfogadására és megértésére neveljük, hogy az emberek különböznek egymástól. A különbözőség adódhat például születési, testi- szellemi sérülésből, etnikai hovatartozásból is.
- Igyekszünk tudatosan alkalmazni a közösségfejlesztés változatos módszereit úgy a játék, mint más tevékenység során.

Elengedhetetlennek tartjuk a *családdal való szoros együttműködést*, hiszen munkánk támaszkodik a családi nevelésre.

Ezért fontosnak tartjuk:

- a gyermek korai, óvodás kort megelőző testi- lelki fejlődésének alapos megismerését.
- Ennek egyik eszköze a fejlődés nyomonkövető, az anamnéziséből információt kapunk az intézménybe kerülés előtti anya- gyermek, és család- gyermek kapcsolatról, a gyermek élettörténetéről.
- Ezt a tudást a későbbiekben hasznosítjuk a gyermek jobb megismerésében, a fejlesztési feladatok megtervezésében.

Az óvodába lépés első mérföldköve a beszoktatás. Ezt megelőzően ugyan már találkozunk a gyermekkel, hiszen hagyomány óvodánkban, hogy beiratkozáskor a szülő a gyermekével együtt érkezik. Így a szülő- gyermek együtt ismerkedik az óvodával, és mi is így ismerkedhetünk meg velük. Az új szülőknek külön tartunk szülői értekezletet, ahol megismertetjük velük az óvoda házirendjét, a gyermek csoportbeosztását, jelét, megbeszéljük a beszoktatást, és természetesen válaszolunk a felmerülő kérdésekre.

A beszoktatás intézményünkben folyamatos és fokozatos:

- törekszünk arra, hogy a gyermeket kedvező hatások érijék. Őszintén és tapintatosan közeledünk hozzájuk, hogy minél jobban elfogadjanak bennünket.
- Szeretetünkkel az anya szeretetét, gondoskodásunkkal az anya gondoskodását igyekszünk pótolni óvodába lépéstől az iskolába indulásig.
- Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermek a szülőkkel együtt ismerkedjen az óvodával.
- A beszoktatás ideje alatt a gyermekek magukkal hozhatják kedvenc játékaikat, ami biztonságot jelent.
- A nehezen beilleszkedő gyermeket ölbeli játékkal, mondókával, dallal nyugtatjuk meg.
- Régi óvodásainkat felkészítjük az új gyerekek fogadására.
- A szépen, esztétikusan berendezett csoportszobák nyugalmat biztosítanak óvodásaink számára.

A beszoktatási folyamat befejeződése után az alapvetően „én központú” kis személyiséget fokozatosan igyekszünk megnyitni a társak felé. Így megismerkedik a kisgyermek az együttéléshez szükséges erkölcsi normákkal, tulajdonságokkal.

Úgy neveljük óvodásainkat, hogy elfogadják, ne közösiítsék ki a tőlük bármiben is különböző gyermeket. Erre törekszünk saját példánkkal is, hiszen tudjuk:

*„A gyermekek úgy éreznek, ítélnek és cselekednek,
Miként azt azoknál látják, akiket szeretnek és becsülnek.”
/ Wlassics Gyula/*

A szocializáció szempontjából meghatározó közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása közben megalapozzuk:

- erkölcsi tulajdonságokat: együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség.
- akarat tulajdonságokat: önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat.
- szokás- és normarendszert.

III.3.2. Célunk:

- a gyermek nyitottságára építve megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a *hazaszeretet* és a szülőföldhöz való kötődés alapja;
- rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.
- az óvodapedagógusok és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet töltsön be a gyermeki magatartás alakulása szempontjából.
- a társadalmi beilleszkedést segítő szociális együttélés szabályainak értékközlése.
- a különbözőségek elfogadására, tiszteletére nevelés.
- az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális szakemberekkel szükség szerint együttműködünk a *kiemelt figyelmet igénylő gyermekek* fejlesztése érdekében.

III.3.3. Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosításából adódó óvónői feladatok:

- nyugodt, kiegyensúlyozott, biztonságot árasztó légkör kialakítása;
- Nagy hangsúlyt kap a munkánk során az együttműködésre nevelés, a közösségi kapcsolatok és érzelmek erősítésre megfelelő módszerek és helyzetek tervezésével, valamint személyes példákon keresztül.
- Munkánk során tudatosan alkalmazzuk a konfliktus megelőzés módszereit. A szabályok alakításában igyekszünk közösen dolgozni a gyerekekkel, az ő véleményüket, ötleteiket is meghallgatni.
- Az egyes helyzeteket, tevékenységeket követő értékeléseink mindig érthetőek, igyekszünk ennek a szempontjait tudatosítani a gyermekekben. A pozitív példákat minden esetben megerősítjük és próbálunk következetesek lenni e téren is.
- A felmerülő konfliktusok okait mindig igyekszünk felismerni, helyesen értelmezni és kezelni, a kompromisszumos megoldás felé terelni a gyerekeket.
- a csoportszoba otthonos, hangulatos, esztétikus, biztonságos berendezése;
- személyiségének szeretetteljes, empátiás kisugárzása, odafigyelő, „anyapótló” magatartása;
- környezetvédelmi, viselkedési és magatartási formák alakítása, az élet, az élővilág tiszteletére, megbecsülésére nevelés;

- az udvariassági beszédformák megismertetése, alkalmazásának figyelemmel kísérése;
- erkölcsi normák, ítéletek megfogalmazása;
- a gyermek önálló véleményalkotásának és döntésfejlődésének támogatása;
- társas kapcsolatok formálásának segítése, „mi- tudat” alakítása;
- különbözőségek elfogadásának segítése;
- a konfliktus helyzet békés megoldására inspirálás;
- a lassabban fejlődő, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek integrált nevelése;
- a családdal történő együttműködésre való törekvés;
- családlátogatás megszervezése;
- szülői értekezlet tartása, évente minimum kétszer.

III.3.4. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- ismeri a közösségben megkívánt viselkedés kultúrát;
- a csoport szokás- és szabályrendszerét ismeri és magatartásában is érvényesíti;
- szereti, és korának megfelelően védi a természetet, szívesen ápolja a növényzetet, gondoskodik az állatokról;
- képes a többiekhez alkalmazkodni, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni;
- szükség esetén segíti az arra rászorulót;
- konfliktus helyzetet mindkét fél számára elfogadhatóan, viszonylag önállóan old meg, szükség szerint felnőtt segítségét kéri;
- érzelmein, indulatain korának megfelelően tud uralkodni;
- tiszteli a felnőtteket és munkájukat;
- szívesen vállal megbízatást a közösség érdekében;
- alakulóban van feladattudata, felelősség érzete;
- bátran, de kulturáltan mondja el véleményét, szívesen kommunikál;
- igényes a saját tevékenységével szemben;
- ismeri és betartja az udvariassági szabályokat, érkezéskor távozáskor köszön;
- megtalálja helyét a közösségben, képes együttműködni társaival;
- türelemre, kitartásra képes;

- a szülővel való kapcsolata a kölcsönös bizalom, tisztelet és elfogadás elvén működik.

III. 4. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

*„Illeszd a cselekvést a szóhoz, a szót cselekvéshez.”
(Shakespeare)*

Az anyanyelvi nevelés az óvodai nevelés szerves része, minden óvodai tevékenységet átható folyamat, amely minden tevékenységben megnyilvánul.

Az anyanyelv és kommunikáció fejlődése az alapja az értelmi fejlesztésnek, amely változatos tevékenységeken keresztül- beszélő környezettel, helyes mintaadással, és szabálykövetítéssel- az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az óvodás korosztály nyelvi fejlettsége, kommunikációs színvonala igen eltérő, ezért az óvodának kell az eltérő helyzetet figyelembe véve, a beszédfejlesztést felvállalnia. Az intézmény feladata a nevelés-oktatás folyamatában a személyiség olyan szintű kibontakoztatása, hogy a gyermek beszédprodukciós szintje megfeleljen az iskolakészültség követelményeinek.

III.4.1. Az anyanyelvi nevelés célja:

- az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés;
- a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése;
- A nyelv szépségeinek, kifejezőerejének megalapozása a helyes nyelvhasználattal, az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A gyermek tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése.
- Kognitív képességek fejlesztése.
- Egyre pontosabb, valóság-hű észlelés.
- Figyelem-összpontosításra való képesség.
- Valósághoz közelítő képzeleti működés.
- Reprodukciós emlékezet.
- Problémamegoldó, és kreatív gondolkodás.

- A beszédkedv felkeltése és fenntartása.
- A beszédhallás és szövegértés fejlesztése.
- Kapcsolatfelvétel támogatása, az információ eljuttatásának segítése a másikkal, verbális és nonverbális eszköztár kialakításával
- Helyes nyelvhasználattal az önkifejezés megalapozása

III.4.2. Az óvodapedagógus feladatai:

- ösztönözzük a gyermekeket az egyéni és az egymás közötti kommunikációra.
- figyelmet fordítani a gyermek meghallgatására, kérdései támogatására, válaszok igénylésére;
- A nap folyamán úgy a játékban, mint egyéb tevékenységek során, mindig lehetőséget biztosítunk beszélgetésekre, igyekszünk magunk is példát mutatni a kommunikáció terén. Ösztönözzük a gyerekeket egymás mondandójának figyelmes meghallgatására.
- az óvodapedagógus feladata, hogy az óvodai élet minden területén felismerje, megteremtse, felhasználja a beszédhelyzeteket (gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt), az anyanyelvi fejlesztésre (beszédészlelés, hallás, megértés, beszédprodukciónak maga a beszéd), irodalmi alkotások megismertetésére;
- az óvodai nevelés a *gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára*, valamint meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít változatos tevékenységeket a gyermek anyanyelvi fejlődéséhez, az óvodáskor jellemzőinek, a gyermekek egyéni fejlődési ütemének és sajátosságainak figyelembe vételével;
- Az óvodában dolgozó pedagógusok munkájuk során érthetően kommunikálnak.
- az óvodapedagógus minden megnyilvánulása minta a gyerekek számára, ezért fontos, hogy fogalomhasználata pontos, nyelvtanilag helyes, jól tagolt, a 3-7 éves gyerekek fejlettségéhez megfelelő, példaértékű legyen.
- Igényes nyelvhasználattal beszélünk, a gyermekek életkorának megfelelően, helyesen artikulálva.
- a metakommunikáció eszközeinek helyes alkalmazásával is bővíteni szükséges a gyermekek kommunikációs ismereteit.

- Fejlesztjük a pedagógiai kommunikációnkat. Ennek fontos szerepe van, hiszen a mindennapok során kommunikálunk a gyermekekkel, a szülőkkel.

III.4.3. Az értelmi nevelés feladatai:

Korunk pedagógiai követelménye, hogy a környezet megismerése is komplex- integrált tevékenységsorokban, a gyermek fejlődési sajátosságaihoz igazodva fejtsse ki sokoldalú nevelő hatását.

- *a spontán és tervezetten szerzett tapasztalatok, ismeretek rendszerezése, bővítése* gyakorlatorientált megvalósítása;
- értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás- *alkotóképesség* fejlesztése;
- valamennyi értelmi képesség fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása;
- spontán és irányított megfigyelés;
- érzékszervi/tapintás, látás, hallás, manipulálás révén történő/közvetlen megtapasztalás;
- kísérletezések;
- képolvasás/rész, egész közötti összefüggés észrevétele, téri- mennyiségi viszonyok megállapítása/
- képek, kártyák gyűjtése, rendszerezése, csoportosítása különböző szempontok szerint, diapozitívek, dia-és videofilmek vetítése;
- játékok különböző formái;
- a munka- és feladatlapokkal végzett közös ismeretszerzés, rögzítés, önálló tevékenység és a mindezekhez kapcsolódó folyamatos beszélgetés, interakció a gondolkodás és a nyelvi kommunikáció fejlesztő eszközei.

A komplexitásra, integritásra törekvő foglalkoztatás része az anyanyelvi nevelés is.

A környezet megismerésére nevelés tartalma, a hozzá kapcsolódó tevékenységek megsokszorozzák a gyermekek szókincsét, gyakoroltatják a kontextusos beszédet.

A legkülönbözőbb módszerek, módszeres eljárások a folyamatos és alkalmi megfigyelések, a gyűjtőmunka, a szimulációs és szabályjátékok mind-mind kiteljesítik a gyermekek beszédteljesítményét, kommunikációs viselkedésmódját.

A környezet tevékeny megismerésének életkoronként lineárisan bővülő és koncentrikusan mélyülő tartalma révén bővül a gyermekek fogalomköre és szókincse, nyelvi kifejező eszköztára.

III.4.4. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Életkornak megfelelő, pontos érzékelés, észlelés kialakulása;
- Vizuális, auditív differenciálás képessége;
- Térbeli viszonyok felismerése, megnevezése;
- Keresztcsatornák életkornak megfelelő működése;
- Önkéntelen bevésés mellett a szándékos figyelem megjelenése;
- Kornak megfelelően tartós figyelem kialakulása;
- Problémamegoldó és kreatív gondolkodás dominanciája;
- Helyes, tiszta, érthető beszéd;
- Kérdésre adott egész mondatban megfogalmazott válasz;
- Életkornak megfelelő szókincs;
- Metakommunikációs eszközök megfelelő alkalmazása;
- Gyermekek- gyermek, gyermek- felnőtt kommunikáció optimális működése;
- Társakkal szembeni elfogadó magatartás;
- A kapott információk megértése;
- Kérdések nyílt megfogalmazása;
- Korának megfelelő verbális emlékezet;
- Egyszerűbb mese, történet önálló előadása;
- Udvariassági szokások, beszédben való alkalmazásuk ismerete;
- Szemkontaktus képessége;
- Élmények, gondolatok megfogalmazása;

IV. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

Óvodánkban a nevelés a pedagógiai program alapján valósul meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével. *(a 2023. évi LII. törvény 171.§ (18) Az Nkt. 26. § (1) bekezdése (18))* „A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá.”

A gyermek egészséges, a *tevékenységekben megnyilvánuló* fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend, és a heti rend biztosítja a feltételeket.

- Az óvodapedagógusok a pedagógiai munkájukat a tematikus terv /melyet 1 hónapra terveznek/ és a heti tervezés alapján végzik, melyek átgondoltan, tudatosan egymásra épülnek.
- A heti foglalkozások, kezdeményezések differenciált tevékenységekből állnak, melyek növekvő időtartamúak /5-35 perc/
- Tervezésünk során figyelembe vesszük a gyerekek érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes tapasztalataikat, a környezet adta lehetőségeket.
- A tervezett cél elérése érdekében tudatosan választjuk meg a megfelelő eszközöket, módszereket, foglalkoztatási formákat.
- Fontosnak tartjuk a foglalkozásokra való felkészülést, tervezést, a többféle módszerek alkalmazását, rugalmas megvalósítását.
- A tudatosan átgondolt terveinken képesek vagyunk rugalmasan változtatni, ha a gyermekcsoport aktuális fizikai-és érzelmi állapota ezt indokolja.
- A pedagógiai terveinket - a megvalósítás után - rendszeresen elemezzük, értékeljük. Tudatosodnak bennünk az elkövetett hibák, hiányosságok annak érdekében, hogy a későbbiekben a megvalósítás eredményesebb legyen.

IV.1. Óvodai élet megszervezése

IV.1.1. Csoportszervezés

A programunk hatékonyságát nem a csoportok szervezeti kerete határozza meg, hanem az óvodapedagógus felkészültsége, rugalmassága, kreativitása, helyzetfelismerése, empátiája, azaz egész egyénisége.

Az óvodába felvett gyermekek csoportba való beosztásáról:

- az óvodavezető dönt, a szülők és az óvodapedagógusok véleményének, valamint a köznevelési törvényben meghatározott létszámhatárok –beleértve a számított létszámra vonatkozó előírást is –figyelembevételével.
- Tekintettel arra a tényre, hogy heterogén csoportjaink vannak, szülői kérésre lehetőség nyílik a testvérek, rokonok, barátok együttnevelésére.
- Csoportszervezésnél figyelünk a nemek egészséges arányára, továbbá a szülői igények szakmailag mérlegelt kielégítésére.
- Amennyiben sok az azonos életkorú gyermek, javasoljuk a részben osztott, vagy homogén csoportok kialakítását.
- Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekcsoportokat –lehetőség szerint – ugyanaz az óvónőpáros és dajka nevelje kiscsoporttól az iskolába lépésig.

A gyermekcsoportokat a mesékből, gyermekdalokból jól ismert állatnevekkel jelöljük: Csibe és Csigá csoport.

Heterogén életkorú csoportjainknál előnyös – éppen az életkori sajátosságok miatt – a Köznevelési törvényben előírt minimális létszám megtartása (amennyiben lehetséges), hiszen az óvodapedagógusoktól nagyobb figyelemmegosztást, toleranciát, differenciálási képességet, rugalmasságot követel.

IV.1.2. Heti rend

- Az óvodai tevékenységeket úgy szervezzük, hogy a szülők igényei szerint eleget tudjunk tenni az óvodai neveléssel, a gyermek napközbeni ellátással összefüggő feladatainknak.

- A hetirend nem napokhoz kötött tevékenységeket jelent, hanem egy-egy környezeti téma köré csoportosított ismeretek, élmények, tapasztalatok feldolgozását segítő tevékenységek rendszerét.
- A hetirend, napirend kialakítása a helyi adottságok, lehetőségek, hagyományok, igények figyelembevételével, a helyzethez rugalmasan alkalmazkodva történik. Az ezzel kapcsolatos szülői igényeket és elégedettséget minden nevelési év végén felmérjük.
- A munkánk során igyekszünk új módszereket alkalmazni. Nyitottak vagyunk az új dolgok kipróbálásában, szívesen szervezünk új programokat a gyermekek számára. Fontos számunkra, hogy a gyermekek színes, változatos programokban vehessenek részt.

IV.1.3. Napirend

- A program pedagógiai szemléletéből adódóan elsődlegesnek tartjuk a gyermek **játékát**, ezért a legtöbb időt a napirendben erre a tevékenységre fordítjuk.
- Mivel az óvodai élet szervezésében a **gondozásnak** is kiemelt szerepe van – az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző dajkával -, ezért a napirend kialakításánál ezt az időigényt is figyelembe vesszük.
- A jól kidolgozott napirend a maga rugalmas változásaival lehetőséget ad az óvodai élet egészében az elmélyült tevékenykedésre, elegendő időt biztosít arra, hogy a gyermekek minden tevékenységüket befejezhessék.
- Az elmélyült érdeklődéssel, belső motivációval folytatott tevékenységhez, valódi aktivitáshoz nyugalom, kiegyensúlyozott légkör, értelmes fegyelem szükséges.
- A szeptember 1-jétől május 31.-éig terjedő időszak napirendjét a fentiek szerint, a gyermek biológiai (életkor, alvás-, mozgásigény, ebéd rendszeres időpontja), társas szükségleteit szem előtt tartva alakítja ki az óvónő.
- Mivel a nevelés nem zárul le május 31.-én, ezért a nyári időszakra (június 1-jétől augusztus 31.-éig) a gyermeki szabadságot tiszteletben tartó, gondosan megtervezett, tartalmas napirend szolgál.

- Az év közben már kialakított szabályok, szokások megtartásával az óvodapedagógus a nyári élet megtervezésénél adjon lehetőséget a gyermeknek arra, hogy az évszak örömeit szabadon élvezze, közben legyen lehetősége változatos tevékenységekre, közvetve kompetenciáinak fejlesztésére.

IV.1.4. Tevékenységi formák szervezési jellemzői

Az óvodai tevékenységek megszervezésénél maximálisan biztosítjuk:

- a gyermeki jogokat – nemzeti, vallási, etnikai;
- figyelembe vesszük a gyermek aktuális állapotát, érdeklődését, szükségleteit, terhelhetőségét.
- mindezek kielégítésére indirekt, a gyermeki aktivitást biztosító módszereket alkalmazunk.
- A foglalkozások során nyugodt, szeretetteljes, bizalommal, jókedvvel teli légkört teremtünk. A gyerekeket bátorítjuk, hibázás esetén lehetőséget adunk a javításra. Tevékenységeinket a segítő szándék vezeti.
- Az elmélyült tevékenységhez szükséges feltételeket megteremtjük. Pl.: nyugodt légkör, rendezett környezet, életkori sajátosságoknak megfelelő eszközök.
- Az óvodapedagógusok változatos módszereket alkalmaznak, melyek megfelelnek a **különleges bánásmódot** igénylő gyermekek számára is.
- A pedagógusok a tudatosan megválasztott **módszereiket, eszközeiket** a gyerekek életkori sajátosságaira, előzetes tapasztalataikra, egyéni fejlettségi szintjükre, tudásukra alapozva választják meg és lehetőséget biztosítanak a gyakorlatban való, változatos módon történő alkalmazásra. Az osztatlan életkorú csoportokban nagy hangsúlyt fektetnek a differenciálásra, mely a személyiségfejlődést segíti elő.
- A foglalkozások során figyelünk arra, hogy milyen mértékben motiváltak a gyerekek. Tudjuk azt, hogy a kíváncsiságuk, érdeklődésük felkeltése és fenntartása elengedhetetlen ahhoz, hogy a közös tevékenységek létrejöjjenek, a kitűzött célok megvalósuljanak.
- Minden pedagógus ismeri és tisztában van a saját szakmai felkészültségével, képesek vagyunk az adott helyzethez alkalmazkodni.

A program működtetése során az óvodáskorú gyermek fő tevékenységét, a játékot vesszük kiindulópontnak.

A játékban:

- megvalósíthatók a különböző fejlesztési feladatok,
- melyekhez az óvodapedagógusnak megfelelő helyet, időt és eszközt kell biztosítani,
- valamint olyan légkört, ahol a gyermek választhat a lehetőségek közül, és felszabadultan tevékenykedhet.
- Nyugodt kommunikáció figyelhető meg és az egész nap folyamán is, ez minden játéktevékenységhez kedvező feltételeket teremt.

Az óvadás gyermek számára a kötetlenség a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, mely biztosítja számára a szabad játékot, és a tevékenység szabad megválasztását.

A gyermek kötetlenségként éli meg, azonban a pedagógus tervszerűen és tudatosan biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedés feltételrendszerét.

Ez a tevékenységi forma megkívánja a pedagógustól:

- hogy pedagógiai ismereteit folyamatosan bővítse,
- munkája során felhasználható képességfejlesztési segédanyagokat, eszközöket, digitális anyagokat és eszközöket ismerje és alkalmazza a gyerekek ismereteinek bővítése céljából.
- ismerje a gyermekek egyéni szükségletét, érzelmi állapotát, aktuális fejlettségi szintjét,
- az adott évben elvégzett mérési eredményeket elemezve, felhasználva differenciáltan tervezze meg és végezze el pedagógiai munkáját
- ehhez igazítva differenciáltan előre tudjon tervezni.
- alkalmazott módszereink a tanítás-tanulás eredményességét, ill. a gyermekek fejlődését segítik elő.
- mindez tudatosságot, áttekinthetőséget, nagyfokú szervezési készséget és kellő kreativitást igényel.

A tevékenységek közül egyedül a mozgásfejlesztést célzó testnevelést szervezzük kötött formában.

Ennek indokai:

- A mozgás baleseti forrás lehet, ezért az óvónőtől fokozott figyelmet igényel, ami párhuzamos tevékenységként nem megoldható.
- A testnevelési játékok sor- és csapatversenyei, a különböző fogó- és labdajátékok több gyermek egy időben történő részvételét igénylik.

A kötött foglalkozás is lehetőséget ad a differenciálásra, az egyéni fejlődési ütem figyelembevételére. A gyermek, ha igényli a foglalkozás befejezése előtt kiléphet a tevékenységből.

IV.1.5. Az óvodai nevelés tervezése

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

IV.1.6. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – **iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben** vesznek részt.

IV.1.7. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a 6. pont alkalmazása során tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni.

IV.1.8. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

IV.1.9. A gyermekek fejlődésének vizsgálata céljából a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható.

IV.2. Az óvoda kapcsolatrendszere

Alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy a gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége. Gyermekeink fejlesztését a szülőkkel szoros együttműködésben szeretnénk megvalósítani, melynek alapja a kölcsönös bizalom és tisztelet. Ebben az együttműködésben vállaljuk a kezdeményező szerepet.

Az óvoda által és a családokkal közösen szervezett események, ünnepek családias hangulat kialakításával – a felnőttel és a gyermekek közös tevékenységével is – kifejezik az örömteli érzelmi állapotot.

Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során segítségnyújtásunk a családokhoz illeszkedő.

Kezdeményezően együttműködünk a kollégákkal, a szülőkkel, szakmai szervezetekkel. A szülőkkel a szülői értekezleten, fogadóórakon, a nyíltnapokon, és a mindennapok során lehetőségünk van tartani a kapcsolatot. A szakmai szervezettel (pl. Iskola: célunk, hogy megkönnyítsük a gyermekek számára az iskolába való lépést.)

IV.2.1. *Együttműködés a pedagógiai munkát segítőikkel:*

- A pedagógiai munkát segítő felnőttekkel és mi pedagógusok egymás között folyamatosan tartjuk a kapcsolatot, használjuk az online csatornákat.
- A kollégákkal a nevelési értekezleten, és a mindennapi munka során van lehetőség a kapcsolattartásra.
- A szakmai tapasztalatsere nevelési értekezleten történik. A munkatársakkal közösen együttműködve alakítjuk ki az éven szervezett programokat.
- A nevelési értekezleten rendszeresen minden pedagógus kifejti az adott témával kapcsolatos szakmai véleményét, álláspontját. Ha egy vitahelyzet alakul ki, akkor képesek vagyunk a kompromisszum kötésére.
- Mindig a gyermek fejlődését tartjuk szem előtt, hogy mi a legmegfelelőbb döntés az adott helyzetben.
- A kötelezően kiosztott feladatainkat, önállóan kezeljük, intézzük. A szervezeti működési rendszerének megfelelően hajtjuk ezt végre.

IV.2.2. Család – óvoda

A gyermek elsősorban a családban nevelődik. Jó esetben az óvoda folytatja és kiegészíti a megkezdett nevelési folyamatot. Sajnos gyakori a családban végbement funkcionális változások következtében, hogy az óvodára hárul a fejlődésben történő lemaradások korrigálása, a családi nevelésben felmerülő hiányok pótlása. Ezekkel a családokkal keressük a kapcsolatot, az együttműködés lehetőségét.

A szakmai fejlődésünk érdekében nyitottak vagyunk a szülők, a gyerekek, a kollégák visszajelzéseire. Saját képességeinket ismernünk kell, az építő kritikák segítenek a fejlesztésünkben, amelyekre nyitottak vagyunk.

Családlátogatás

A családlátogatás **célja**, hogy az óvodapedagógus megismerje a gyermeket közvetlen környezetében, felmérje helyét a családban, tájékozódjon a család nevelési elveiről, szokásairól. Az első családlátogatást kiscsoportban szervezzük, később többször is, ha ez indokolt a gyermek fejlődése szempontjából. A tapasztalatokat a gyermek fejlődési naplójában rögzítjük. Családlátogatásra a szülővel történő egyeztetés után kerülhet sor.

Beszoktatás

A beszoktatás **célja**: a gyermekek beilleszkedésének segítése. A gyermekek személyiségbeli sajátosságait már a beszoktatással kezdődően igyekszünk minél jobban megismerni. Ehhez megfelelő, a sokoldalú megismerést szolgáló módszerek megválasztására törekszünk. A gyermekeket elsősorban játékokon keresztül próbáljuk megismerni. Különbséget kell tennünk a családból, a bölcsődéből vagy más közösségből érkező gyermekek között. Beszoktatásra azért van szükség, mert minden esetben számára új környezettel, emberekkel, szokásokkal találkozik. A beszoktatás a későbbi közösségi életet is meghatározhatja, a biztonságot nyújtó, családias, szeretetteljes, nyugodt légkör megtapasztalásával. Vegyes csoportjaink egyik előnye, hogy a testvérek, rokonok, barátok egy csoportba kerülhetnek, a nagyok „anyáskodó” szeretetükkel veszik körül és segítik a kicsiket.

A beszoktatás **formái**:

- nevelési év megkezdése előtti ismerkedés (ovi(ba) hívogató, ovi-nyitogató, közös udvari játékok, községi gyermeknap)
- fokozatos beszoktatás.

A beszoktatás lehetőségéről és formáiról beiratkozáskor tájékoztatjuk a szülőket.

Közös programok, ünnepek

A közös programok, ünnepek **célja** lehetőséget teremteni a család és az óvoda közötti kapcsolat kialakítására, elmélyítésére, egymás értékrendjének, szokásainak még alaposabb megismerésére, szemléletük formálására, nevelési elvek közelítésére. A közös programok nem csak az ünnepeket tartalmazzák, hanem a szülőkkel együtt megszervezett kirándulásokat, sportprogramokat, kulturális eseményeket és az ezekre való felkészülést.

Közös programok, ünnepek **hagyományai**:

- óvodabál
- egészség hét
- anyák napja
- kihívás napja
- évzáró
- családi délután, versenyekkel, bográcsozással
- gyermeknap
- kirándulás
- falunap

Fontosnak tartjuk, hogy ünnepeink emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból mind külsőségeiben, mind belső tartalmukban.

Nyílt nap

A nyílt nap célja a szülőknek lehetőséget biztosítani a mindennapi óvodai életbe való betekintésre. A szülők személyes élményeik alapján fedezetik fel gyermekük új vonásait, tulajdonságait. Képet kaphatnak gyermekük közösségben elfoglalt helyéről, teljesítő képességéről, viselkedéséről, módjuk van társaikkal való összehasonlításra.

Nyílt nap **hagyományai**:

- karácsonyi nyílt nap

- nagy nap
- húsvéti nyílt nap
- utolsó képzőművészeti foglalkozás
- ovi – nyitogató az óvodába benövő gyermekeknek és szüleinek.

Fogadóóra

A fogadóórák **célja** a szülők tájékoztatása a gyermekek egyéni fejlődéséről. Megtartását igény szerint, időpont egyeztetés után bonyolítjuk le. Ezen alkalmakkor nyílik lehetőség olyan információk cseréjére, melyek a gyermekkel vagy közvetlen környezetével kapcsolatosak, esetleg bizalmas jellegűek. A fogadóórát szülő és óvónő egyaránt kezdeményezheti.

Szülői értekezlet

A szülői értekezlet **célja** az óvodát, a csoportot, a gyermekeket, a szülőket érintő legfontosabb témák, feladatok, programok, esetleges problémák megbeszélése. Az óvodapedagógus feladata a tájékoztatáson túl a szülők véleményének meghallgatása, javaslataik figyelembevétele. A szülői értekezlet időpontjáról, témájáról a faliújságon keresztül, legalább egy héttel előbb tájékoztatjuk a szülőket.

A szülői értekezleten jelenléti ív írása és jegyzőkönyv készítése kötelező.

IV.2.3. Óvoda – iskola kapcsolata

Szakmai kapcsolatrendszert építettünk ki az iskolával.

Az iskolával való kapcsolattartás **célja** az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése.

- arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeinek megfelelően úgy neveljük és fejlesztjük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak,
- együttműködőek, kapcsolatteremtőek legyenek,
- váljanak képessé az iskolai élet megkezdésére.
- fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő-mentesebbé tegyünk.
- ennek érdekében folyamatos és rendszeres kapcsolatra törekszünk.

A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Együttműködés formái:

- A nagycsoportosok látogatása az iskolában az óvónővel.
- Egymás munkájának megismerése kölcsönös hospitálással.
- Szakmai tapasztalatcsere nevelési értekezleten, a gyermekek fejlődésének nyomon követése.
- Szülői értekezletre meghívjuk a leendő elsős tanító nénit, ahol tájékoztatja a szülőket pedagógiai elképzeléseiről, az iskolába lépés teendőiről.
- Ballagási ünnepségünkön a tanító néni átveszi a ballagó nagycsoportosainkat.
- Az alsó tagozatos gyerekek műsorral kedveskednek Mikuláskor és Karácsonykor.

IV.2.4. Óvoda –szakmai szervek kapcsolata

Az óvodai élet alatt a pedagógiai szakszolgálatok (Nevelési Tanácsadó, Speciális képességeket vizsgáló szakértői bizottságok, Megyei Pedagógiai Intézet, Logopédus) a gyermekek nevelését speciális szakismereteikkel segíti. A gyermek és ifjúságvédelem intézményeivel (Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, Gyámügy) folyamatos a kapcsolattartásunk, szükség esetén kölcsönös jelzéssel élünk.

IV.2.5. A fenntartóval is folyamatos az együttműködésünk, formái:

- Kölcsönös tájékoztatás, egyéni beszélgetések.
- Óvoda rendezvényeire küldött meghívó.
- Óvodavezetői beszámoló.

IV.2.6. Óvoda – Közművelődési intézmény kapcsolata

A közművelődési intézmények (Művelődési Ház, Könyvtár, Bábszínház) rendezvényeit a gyermekek érdeklődését és életkori sajátosságait figyelembe véve látogathatják csoportosan pedagógus vezetésével, vagy egyénileg szüleikkel.

Együttműködés formái:

- Gyermekműsor.
- Gyermeknap közös kulturális programmal.
- Könyvtárlátogatás.

- Bábszínház látogatás.

IV.2.7. Óvoda –egészségügyi szolgálatok kapcsolata

Az egészségügyi szakszolgálatokkal (óvodaorvos, védőnő, fogorvos) rendszeres a kapcsolatunk.

Együttműködés formái:

- alkalmankénti megbeszélések
- védőnői ellenőrzés
- tanköteles korú gyermekek számára iskola-alkalmassági vizsgálat
- szemészeti vizsgálat 5 éves korban
- hallásvizsgálat, fogászati szűrés
- tájékoztató előadások szervezése a szülőknek.

IV.2.8. A Kárpát - medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása

érdekében az óvodánk a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint - szakmai kapcsolatot tart fenn.

V. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGI FORMÁI ÉS AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

V. 1. Mozgás

*„Szent kincs a gyermek teste- lelke, szeretni kell azt melegen,
és fölnevelni féltőgonddal, hogy tiszta, jó, erős legyen.”
/ Szemlér Ferenc /*

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

Az óvodai élet minden napján biztosított aktív szabad játék mellett hangsúlyosan jelennek meg az irányított mozgásos tevékenységek, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket és a kapcsolódó fogalmi rendszert.

V.1.1. A mozgás:

- a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája,
- egyben képet ad általános fejlettségi szintjéről, a fejlődés tempójáról.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás:

- a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok,
- a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

Az óvodáskor:

- a természetes hely-, helyzetváltoztató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza,
- amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.

A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása:

- kedvezően befolyásolják a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődését,

- amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését.
- fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában,
- felerősítik, kiegészítik a gondozás, és egészséges életmódra nevelés hatásait,
- az értelmi és a szociális képességek alakulását.

A tornának, játékos mozgásnak az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek a teremben és szabad levegőn, eszközökkel és azok nélkül is, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján – az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve – minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.

A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének – a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás – fejlődésére.

Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő kooperatív, mozgásos játékok széleskörű alkalmazására, a szabadlevegőn végzett (kihasználva a fedett terasz biztosította lehetőségeket esős időben is) mindenféle mozgásos tevékenység mindennapossá tételére.

V.1.2. A mozgásfejlesztés célja:

- a természetes mozgáskedv felkeltése és fenntartása, a mozgásigény kielégítése
- a rendszeres mozgással az egészséges életvitel megalapozása
- a mozgásszint fejlesztése, tapasztalatok bővítése a gyakorlási lehetőségek biztosításával
- a testi képességek- fizika erőnlét- fejlesztése
- a gyermek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarati tényezőinek fejlesztése a szabad mozgáskedv megőrzése mellett
- mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése

V.1.3. A mozgásfejlesztés területei:

- a) spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- b) irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- c) szervezett mozgásos tevékenység.

V.1.3.1. Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Célja:

- hogy felkeltsük és megőrizzük a mozgáskedvet, és tudatosan építsünk rá
- hogy minden gyermek megtalálja a fejlettségének, érdeklődésének, temperamentumának megfelelő tevékenységet
- bátran, örömmel mozogjanak a csoportszobában és az udvaron egyaránt, ehhez szükséges a mozgásra inspiráló biztonságos környezet kialakítása, a szükséges és elégséges szabályok megtanítása

Életkornak megfelelő fejlesztések:

A (2,5) **3- 4 éveseknél** a természetes nagymozgások fejlődését kívánjuk segíteni. Ezért leginkább a csúszáshoz, bújáshoz, mászáshoz szükséges eszközöket kell biztosítanunk a csoportszobában is. Ezek az eszközök lehetnek, tornaszőnyegek, Greiswald- szer elemei, de a csoportszoba asztali, székei is.

4-5 éves korban nagyobb hangsúlyt kap a szem-kéz, szem- láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése. A szem- kéz, szem- láb koordináció fejlesztését szolgálják a különböző célba dobó játékok, az ugróiskola, az ugrókötelezés, valamint a manipulációs, barkácsoló tevékenységek is.

Az egyensúlyérzék fejlesztését szolgálják a szabad játékban a különböző hinták, Body Roll, a füles labda, ugróasztal, a lépegető és a billenő forgó korong.

5-6-7 (8) éves korban a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni. Játékban nagyon sok lehetőség nyílik ennek a spontán fejlesztésére, például: ábrázolási technikák gyakorlása: tépés, vágás, varrás, apró gyöngy fűzése, kicsi elemekből építés, konstruálás, babaöltöztetés, barkácsolás. Ezekhez a tevékenységekhez biztosítanunk kell a szükséges helyet és eszközöket. Lényeges szem előtt tartanunk, hogy a gyerekek mozgásigénye különböző, ezért fontos, hogy az aktívabb mozgást és a nyugodt tevékenységet kedvelő gyerekek tanuljanak meg egymáshoz alkalmazkodni, egymást tisztelőben tartani.

Az udvaron is kihasználunk minden lehetőséget a szabad mozgásra. A foglalkozásokon használt eszközöket kivisszük az udvarra is. Igyekszünk kihasználni az udvar eszközeit is e célból.

V.1.3.2. Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testnevelésben**Célja:**

- a tervezett, szervezett, irányított testnevelési játékokkal a mozgáskultúra fejlesztése
- koordinált mozgás alakítása
- téri tájékozódás,
- laterizáció kialakítása

A játékot, a játékoságot alapvető eszközként értelmezzük és alkalmazzuk a testnevelésben.

A játék egy foglalkozáson belül sokszor megjelenik.

A tevékenységek megtervezésénél fontos, hogy a fejlesztő feladatok természetesen illeszkedjenek a testnevelés anyagához, igazodjon a csoport általános fejlettségéhez, és elegendő lehetőséget tudjunk biztosítani az egyes mozgásformák gyakorlására.

Életkornak megfelelő fejlesztések:

A (2,5) **3-4 évesek** testnevelési anyaga nagyrészt a természetes mozgásokat tartalmazza. Ezért ennél a korosztálynál a nagymozgások fejlesztése kiemelt feladat. Különböző járások, futások, csúszások, mászások talajon, szereken, tárgy alatt vagy fölött, szer megkerülésével. A testnevelési foglalkozásokon, a legtermészetesebb módon ismerkedhetnek a gyerekek testrészeikkel és azok funkciójával.

Ezért alkalmazhatók jól a testséma fejlesztő programból a következők:

- a testrészek ismeretét célzó gyakorlatok (pl.: „járjatok a sarkatokon!”)
- a tárgyhöz viszonyított testhelyzetek gyakorlása (pl.: „álljatok a babzsák mögé!”)
- a test személyi zónájának alakítása (pl.: „emeljétek a babzsákot a fejetek fölé!”)

4-5 éves korban nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése. Ennek érdekében sok olyan gyakorlatot tervezünk, amikor különböző irányokban végeznek mozgásokat, és különböző formákat mozognak be.

A mozgásfejlesztésnél ezen kívül előtérbe kerül:

- az egyensúly érzék fejlesztése, például különböző mozgások végzése emelt felületen, forgások, testhelyzetváltozások, futás közbeni megállások
- szem-kéz, szem-láb koordinációt fejlesztő gyakorlatok, például babzsák feldobása, elkapása, célba dobás

A testséma fejlesztő programból kiemelt helyet kap a laterizáció. A kicsiknél még csak „egyik-másik” megkülönböztetést használjuk. Itt már a „jobb-bal” kifejezéseket is a bal csuklójukon lévő jelhez igazodva (szív oldal). A csukló megjelölése a kezességtől független, de fontos, hogy az eligazodáshoz mindig ugyanarra az oldalra kerüljön.

Az **5-6-7 (8) éveseknél** az észlelés fejlesztése kerül előtérbe. Ebben az életkorban az alaklátás, formaállandóság fejlesztésére tervezhetünk sok gyakorlatot. Ezek közül egyes gyakorlatokat csukott szemmel is végezhetnek. Például labdagurítás a test körül jobb és bal kézzel, csukott szemmel is. Új feladatként jelentkezik a finom-motorika fejlesztése, amely a későbbi írástanulás elengedhetetlen feltétele. Ezt a szereket különböző fogásmódjának megtanításával, a kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal igyekszünk fejleszteni. Hangsúlyossá válik a keresztcsatornák fejlesztése is. A bemutatott gyakorlatokat látják, hallják a tevékenység pontos megnevezését és elvégzik a látott, hallott feladatokat.

Programunkban az óvodai testnevelés szerves része a *mindennapi frissítő torna* is. Ez minden korcsoportban naponta legalább egyszer 10- 20 perces időtartamú. Ezt a délelőtti időszakban szervezzük és az időjárástól függően a szabadban végezzük. Mozdós játékokat végzünk, kiegészülve egy-egy gimnasztikai gyakorlattal. A játékokat céltudatosan a kötelező foglalkozások időszerű anyagához és a korosztály számára legmegfelelőbb fejlesztési feladatokhoz igazodva választjuk ki.

Az egészségfejlesztő testmozgást az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára biztosítani kell. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgós játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgós feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszódudvaron is megszervezhető.

Célja:

- a gyermekek szívesen és örömmel vegyenek részt benne
- igényné, majd szokássá válják a mindennapi mozgás

- maguk is kezdeményezzenek mozgásos játékokat

V.1.4. A mozgásfejlesztésből adódó óvónői feladatok:

- a mozgás beépítése, természetes módon a gyermekek tevékenységébe
- mozgásra inspiráló, biztonságos környezet kialakítása
- a gyermekek mozgáskedvének felkeltése, megőrzése a modern informatikai eszközök felhasználásával.
- a baleset elkerülése érdekében a mozgástevékenység szabályainak kialakítása, majd fokozott betartatása
- mozgásos tevékenység lehetőségének biztosítása a csoportszobában és az udvaron
- életkorhoz és egyéni fejlettségi szinthez igazodó eszközök kiválasztása
- a testnevelési foglalkozások anyagának összeállítása, figyelembe véve a csoport és az egyéni fejlettség aktuális állapotát
- a játék, játékosság elsődlegességének tiszteletben tartása a foglalkozásokon
- oldalíságot jelző csuklópánt használata
- az esetleges testalkati deformitások megelőzésére speciális gyakorlatok beiktatása
- tiszta, jó levegő biztosítása
- szükség esetén a dajka segítségének igénybevétele a balesetek elkerülése érdekében.
- odafigyelés a gyermekek optimális terhelésére
- megfelelő szervezéssel biztosítja a folyamatos mozgás lehetőségét, kiküszöböli a várakozási időt
- anyagtól függően kézi szerek használata
- a napi tevékenységek részeként a mindennapos frissítő mozgás tervezése
- kiemelt prevenciós feladatok megvalósítása: nagymozgás fejlesztés, egyensúlyérzék fejlesztés, szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, testséma fejlesztés, térpercepció fejlesztés, finommotorika fejlesztés, keresztcsatornák fejlesztése

V.1.5. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- igényli a mindennapos mozgást
- mozgása harmonikus, összerendezett
- téri tájékozódása kialakult, irányokat meg tud különböztetni

- magabiztosan (csuklószalag nélkül is) alkalmazza a jobb-bal kifejezéseket
- ismeri saját testét, testrészeit, képes meg is nevezni és beazonosítani
- fizikai erőnléte, állóképessége életkorának megfelelő
- kialakult a szem-kéz, szem-láb koordinációja
- betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok, ügyességi játékok játszásakor, képesek a sikert és a kudarcot megfelelően kezelni, egészséges versenyszellemmel képes küzdeni, kialakul a korosztálynál elvárható önkontroll, érzelemszabályozás.
- képes alkalmazkodni társaihoz, toleráns, együttműködő, segítőkész, kialakul a szabálykövető társas viselkedés, a szükséges kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás
- fejlett az egyensúlyérzéke
- tud rollerezni vagy biciklizni
- ismer legalább egy labdajátékot
- a mozgásos játékok, gyakorlatok, téri helyzetek felidézésére képe, vizuális memóriája korának megfelelően fejlett
- ismeri legalább 2-3 kézi szer használatát (labda, ugró- kötél, karika)

V.2. Játék

*„Csináljon bármit, ami nyitogatja a szemét
És eszét, szaporítja tapasztalatait.
Ő azt hiszi: csak játszik.
De mi már tudjuk, mire megy a játék.
Arra, hogy e világban otthonosan
Mozgó, eleven eszű és tevékeny ember váljék belőle.”
(Varga Domokos)*

A játék belső késztetésből fakadó, örömet nyújtó tevékenység, lényegéhez hozzátartozik az önkéntesség, a szabadon választás lehetősége. A gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Keretein belül a kisgyermek kiteljesíti önmagát, fejlődik személyisége, új ismeretekre tesz szert, szocializálódik.

- Örömet szerző tevékenység, még akkor is, ha nincs látható jele

- Nincs külső célja, a játék önmagáért való, maga a cselekvés, az elképzelés okoz örömet a gyermeknek.
- Spontán és önkéntes, a gyermek maga dönti el, hogy játszik-e vagy sem, és hogy mit.
- Hiányzik belőle a jó megoldásért, a teljesítésért, a megfelelésért való szorongás, nem feladat.
- Mindig valamilyen aktív részvételt tételez fel a gyermek részéről.
- Szoros kapcsolatban áll és fejlődik más funkciókkal (kreativitás, problémamegoldás, beszédfejlődés, társas kapcsolatok).
- Lehetőség van a játéktevékenység során a beszédképességük fejlesztésére.

A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

V.2.1. Az egyes játékfajták kiemelt személyiségformáló hatása:

Gyakorlójáték: Fejlődik nagymozgása, finom-motorikája, térészlelése, mozgáskoordinációja, tapintásos észlelése, verbális készsége.

Szimbolikus játék: Alakul szocializációs készsége, kommunikációja, erkölcsi, akarat tulajdonságai, kognitív képességei.

Konstruáló játék: Fejlődik szem-kéz koordinációja, térészlelése, finom-motorikája, alak-és formaállandósága, rész és egész viszonyának észlelése, képzelete, kreativitása, vizuális memóriája.

Szabályjáték: Formálódnak akarat tulajdonságai, szocializációs készsége, fejlődnek kognitív képességei.

A játék szerves része a gyermek fejlődésének. Minden lehetséges módon kapcsolódik a kognitív, az érzelmi, akarati, szociális, társas fejlődéshez. Elválaszthatatlan a tudat kialakulásától.

A játék sajátossága a játék komolysága, mert a gyermek teljes személyiségével, aktivitásával, szociális érzelmeivel, modellnyújtó és követő magatartásával, önszabályozó funkcióinak megfelelő működtetésével mélyül el benne.

Nevelési szemléletünkben kiemelt hangsúlyt kap az egészséges, harmonikusan fejlődő gyermek számára elengedhetetlen, érzelmi biztonságot nyújtó, családi légkör, ingergazdag környezet, szabad játék lehetősége és a játékos tanulás.

A gyermek minél több ismerettel, tapasztalattal rendelkezik, játéka annál összetettebb, gazdagabb, tartalmasabb. Ha a gyermek sok tapasztalatot szerez a társas együttlét szabályairól, játékában annál színesebb, kifinomultabb társkapcsolat kialakítására törekszik. Annak a gyermeknek, akinek nincsen vagy kevés az élményanyaga, a játéka is szegényes, egyhangú. Számolni kell olyan gyermekkel is, aki nem is tud játszani.

A tevékenykedés feltételeinek biztosításával, tevékenységek felajánlásával, de a gyermek aktív közreműködésén keresztül segítjük a gyermek fejlődését.

A fejlődésben mutatkozó lemaradások megszüntetése is feladatunk, mert a percepció és a gondolkodás összerendeződésének szenzitív időszaka az óvodáskorra esik. Későbbi korrekció esetén fennáll az akadályozottság, megkésettség lehetősége.

A játékot tekintjük az ismeretszerzésen alapuló tanulás keretének, így napirendünkben a legfontosabb szempont a játékra fordított elegendő idő biztosítása. Ez a párhuzamosan végezhető tevékenységek rugalmas, folyamatos megoldásával válik lehetővé.

A kisgyermek első valódi játszótársa a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítővé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógus feltételteremtő

tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

- V.2.2. Játék lehet:**
1. a gyermek szabad játéka
 2. óvodapedagógus által kezdeményezett játék

Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabadjáték túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenységszervezésben is meg kell mutatkoznia.

1. Szabadjáték:

- Önállóság, szabadság biztosítása
- Játéktevékenység kiválasztása
- Játékeszközök megválasztása
- Játsszótársak megválasztása
- Saját játékelgondolás megvalósulása
- Játsszóhely megválasztása, kialakítása

Legyen elegendő idő a játék befejezésére, vagy legyen lehetőség a játék későbbi folytatására.

2. Kezdeményezett játék:

Pedagógiai szándékkal teremtünk olyan körülményeket, amelyben a gyermek életkorának, fejlettségi szintjének, érdeklődésének megfelelően választhat magának tevékenységi formát. Ez a folyamat csak a gyermek érdekében történhet, igényei kielégítése mellett sajátos fejlődési ütemét is figyelembe véve.

- A gyermek megválaszthatja, hogy mely tevékenységben kíván részt venni, de joga van a távolmaradáshoz is, ezt tiszteletben kell tartani.
- Jó pedagógiai környezetben segítsük elő az önállóság és önmegvalósítás érvényre jutását.
- A játék célja a kompetenciák, képességek fejlesztése az egyéni fejlettségi szint figyelembevételével.

V.2.3. A játéktevékenység célja óvónői szemmel:

- A gyermek sokoldalú, harmonikus fejlesztése, kompetenciáinak erősítése tevékenységek segítségével.
- Érzelmi, akarat tulajdonságok formálása
- Szociális, társas viselkedés, magatartás formálása
- A társakkal való együttműködés szabályait, a konfliktus helyzetek megoldását el kell sajátítaniuk.

V.2.4. A játék támogatásából adódó óvónői feladatok:

Feltételek biztosítása:

- Barátságos, családi légkör megteremtése és folyamatos biztosítása
- A gyermeki kíváncsiságot felébresztő, inger-gazdag, tevékenységre ösztönző, harmonikus, esztétikus környezet.
- A játékok jól látható helyeken, elérhető magasságban legyenek elhelyezve. A játékfajták lineáris sora, korcsoporttól függetlenül álljon a gyermekek rendelkezésére.
- Egy-egy játékfajtából legyen elegendő mennyiség.
- Az eszközök épek, hibátlanok legyenek.
- A kézműveskedéshez, barkácsoláshoz szükséges eszközök, anyagok elérhető és jól látható helyen való elrendezése.
- A csoportszoba egyes részeinek mobilizálható elrendezése.
- Mozgásos játékok biztosítása (trambulin, lépegető, szivacs szőnyeg)
- Élményszerzési alkalmak biztosítása.
- Család, szülők szemléletformálása.
- Ötletadás játékvásárláshoz.

V.2.5. A játék támogatása:

- A gyermek játékválasztásának tiszteletben tartása.
- Egyéni bánásmód megvalósítása, differenciált fejlesztés a játékfejlődés nyomon követésével - reflektív szemléletű jelenlét.
- A játék optimális fejlődésének és megakadásának észrevétele.
- Új játékok vagy játékfajták megismertetése együttjátás alkalmain.

- A gyermek fejlettségi állapotának megfelelő képességstruktúrák adekvát támogatása.
- Az alkotó önkifejezés fejlődésének előmozdítása.
- Modellértékű viselkedés, megjelenés -azt várhatom el, amit magam is közvetítek).
- A gyermeki kérdések érdeklődő meghallgatása és életkornak, egyéni fejlettségnek megfelelő válaszadás
- Csak indokolt esetben való beavatkozás a játékba.
- Gyermekek igénye esetén tevékeny részvétel a játékban.
- Nyugodt játéklétkör szabályainak közös megfogalmazása és elfogadása.
- Egészséges versenyszellem fejlődésének elősegítése.
- Gyermekek közötti barátságok, érzelmi kötődés támogatása.

V.2.6. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Felszabadult, örömteli játék.
- Egyéni elképzelések alapján képes konstruálni, élményeit felhasználja az építéshez, az alkotás örömét éli át.
- Képes építmények utánzással való megalkotására.
- Élményeit el tudja játszani.
- Örömmel vállal szerepet.
- Ismeri és alkalmazza a társas viselkedési szabályokat.
- Szabályjátékokban tartja magát a szabályokhoz.
- Másokkal is betartatja a szabályokat.
- Egészséges versenyszellem hatja át tevékenység közben.
- Játékában elmélyülten, kitartóan tevékenykedik.

V.3. Verselés, mesélés

*„A gyönyörűt szaporítani vágyunk,
Hogy örökké így rózsálgjon a szép,
S emlékét, ha kell hervatag virága,
Őrizhesse a zsenge ivadék.”
(Shakespeare)*

A mese, a vers minden korban, így napjainkban is az anyanyelvi nevelés fontos eszköze. Az irodalmi élményekből fakadó pozitív érzelmek szoros lelki kapcsolatot alakítanak ki a gyerekek és az óvodapedagógus között. Nemcsak szókincsük, kifejezőképességük, de képzeletük is gazdagodik általuk, ezen kívül a mesék, történetek erkölcsi tartalma minden bizonnyal jelentős hatással bír a gyermekek értékítéletére is.

A mese - és versmondás lényeges elemeit (testbeszéd, mimika, verbális emlékezet) az óvodapedagógus példaértékű bemutatása nyomán sajátítja el a gyermek. Az utánzásos tanulás segítségével megtanulja kifejezni érzelmeit, kreativitása erősödik, személyisége fejlődik.

A bábozáshoz, dramatizáláshoz használt kellékeket közös barkácsolás alkalmával, az óvodapedagógus segítségével elkészíthetik, átélve az együttes játék, és az alkotás örömet. Napjainkban túlsúlyba került az ellenőrizetlen televíziózás, videó, DVD, számítógép használat, amely már az óvodás korosztályt is elérte. A szülőknek egyre kevesebb ideje és türelme van a közvetlen foglalkozásra, bensőséges beszélgetésre, esti mesélésre, ezért a hiánypótlást az előbb említett elektronikai eszközökre bízák. Korunk vívmányainak használata nem szükségtelen, de csak ellenőrzött, a gyermek életkorának, értelmi-és érzelmi fejlettségének megfelelő, időkorlátok között sugárzott, valódi műveltségtartalom érje a gyermekeket.

A helyzet javítása érdekében szükséges a szülők, a család szemléletének változása, amelyben tevékenyen részt kell vállalnunk, egyrészt személyes példamutatással, másrészt népi, klasszikus és kortárs irodalmi művek ajánlásával.

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.

A mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat, ami elősegíti az olvasóvá válást. A mondókák, dúdolók, versek ritmusukkal, a mozdulatok és

szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak, eközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A meseválasztáskor szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételére. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására.

V.3.1. A mese:

- a magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre.
- a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője.
- képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.
- különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására.
- visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál.
- a tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja, és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.

A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.

A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.

V.3.2. Célunk:

- A nyelv szépségének, kifejezőerejének megismertetése, az önkifejezés megalapozása a helyes nyelvhasználattal, az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- Életkornak, fejlettségi szintnek megfelelő irodalmi élmények nyújtásával. az irodalmi érdeklődés felkeltése.
- A magyar kultúra értékeinek átörökítése.
- Interkulturális nevelés.
- A család, a szülők nevelési szemléletének formálása.
- A gyermeki vers és mesealkotás ábrázolással való kombinálása fejlődésének elősegítése az önkifejező képesség gazdagítása érdekében.

V.3.3. Javasolt tartalom:

(2,5)3- 4 évesek	➤ 10-12 mondóka, ➤ 10-14 új mese: mondókamesék, formulamesék, állatmesék, történetek, ➤ rövidke versek, ➤ ismerkedés a képes meséskönyvekkel
4-5 évesek	➤ 4-5 mondóka, ➤ 10-14 új mese: hangutánzó mese, párbeszédese mese, láncmese, egyszerűbb szerkezetű tündérmese, történetek, ➤ 5-6 új vers
5- 6- 7 (8) évesek	➤ 4-5 kiszámoló, felelgetők, versek, ➤ állatmesék, tréfás mesék, tündérmesék

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van.

A mesék, elbeszélések, versek között legyen a természeti környezet szépségeit bemutató, vagy éppen megóvására felhívó anyag. A mese, a vers, a mondóka, kiszámoló szervesen beépülhet a naponként ismétlődő tevékenységi formákba, a helyzethez kapcsolódó művek több alkalommal is részeivé válhatnak. A legkisebbek (3,4 évesek) még intenzíven igénylik a

testi kontaktust. A simogatók, tapsoltatók, lovagoltatók ritmusukkal, lüktetésükkel, egyszerű szövegükkel megnyugtatóan hatnak a gyermekekre.

A gyermekeknek legyen lehetőségük eljátszani, elbábozni kedvelt meséjüket, legyen alkalom az általuk kitalált történetek előadására és már ismert mesék, történetek cselekményszövésének megváltoztatására vagy befejezésére.

V.3.4. Az óvodapedagógus feladatai:

- Életkornak, egyéni fejlettségnek és érdeklődésnek megfelelő anyagok kiválasztása
- Irodalmi élmények sokszínűségének kihasználása
- Kiemelten magyar népi és műalkotások választása, emellett mai kortárs szerzők műveinek igényes válogatása
- Mese- kigyó használata.
- A közvetítésre szánt anyag példaértékű bemutatása, gyermekek ösztönzése versmondásra, mesélésre.
- Szívesen dramatizál, bábozik
- Ötletes eszközöket, bábokat készít
- Képeskönyveket, leporellókat ajánl
- Könyvtárlátogatásokat szervez
- Bábelőadásokat szervez óvodai és családi formában
- Szülők megismertetése irodalmi alkotásokkal
- A mese fontosságának hangsúlyozása a családok körében

V.3.5. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Mese-kezdeményezéseken örömmel vesz részt.
- Kitartó figyelemre képes.
- A gyakran megjelenő mesefordulatokat megőrzi emlékezetében.
- A folytatásos mese egyes epizódjait képes egymáshoz kapcsolni.
- Örömet lel a képeskönyv nézegetésben.
- Óvja a képeskönyveket, értékes számára.
- Kedveli a mondókákat, játékában is gyakran használja.
- Szívesen mond mesét, történeteket.
- Maga is kitalál meséket, történeteket.

- Fantáziája segítségével képes történeteket folytatni illetve befejezni.
- A színházban elfogadott viselkedési szabályokat ismeri és betartja.
- Gyakoribbá válnak a szülői mesélés alkalmai.

V. 4. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

*„ Mindenkinek az a zene tetszik a legjobban, amelyhez gyermekkorában szokott.
A korán fejlesztett jó ízlés nehezen rontható el később.
Ezért ügyeljünk az első benyomásra, mert az egész életre kihat.”
/Kodály Zoltán/*

A zenei nevelésnek a gyermeki lét egészét át kell hatnia.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az ének, a zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékközvetítés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

V.4.1. A közös éneklés:

- az anyanyelvi örökség átadása mellett,
- örömforrás,
- felkelti a gyermek zenei érdeklődését,
- zenei ízlésformálás,
- fejleszti az esztétikai fogékonyságot.

Az élményt nyújtó közös ének- zenei tevékenység során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét is.

Az óvodai zenei nevelésnek jelentős hagyományai vannak.

V.4.2. A magyar népdalok, gyermekdalok világa ma is élő és felhasználható hagyomány:

- elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását,
- segíti a szülőföldhöz való kötődést,
- a hazaszeretet érzésének megalapozását.

A néphagyomány őrzés mellett a Kodály alkotta módszer is folyamatosan megújulva megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel.

A gyermek zenei képességeinek és kreativitásának alakításában az énekes népi játékok mellett az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakulásában.

V.4.3. A zenei képesség fejlesztési anyag feldolgozása:

- a népi gyermekdalok,
- valamint Forrai Katalin: Ének az óvodában,
- Gryllus Vilmos dalos füzetek alapján történik.
- helyet kapnak komolyzenei művek is, például Vivaldi: Négy évszak című alkotása.

Fontos a zenei képesség fejlesztéssel párhuzamosan, hogy gyermekeink örömmel, érzelmi gazdagsággal, felszabadultan énekeljenek.

A tevékenységek megvalósítása során lehetőséget adunk a néptánc, népi játékok megismerésére is.

A zenehallgatási anyag megválasztásánál módunk nyílik a gyermekek etnikai hovatartozását is figyelembe venni.

Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.

V.4.4. Célja:

- a zene iránti érdeklődés felkeltése, befogadására való képesség megalapozása
- a közös éneklés, a közös játék örömeinek megismertetése, megszerettetése
- fejleszteni a gyermekek zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát
- a gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozza zenei anyanyelvüket
- a gyermekek zenei hallásának, ritmusérzékének, éneklési készségének, harmonikus, szép mozgásának fejlesztése
- a szülőföld értékeinek átörökítése a népzene, a népdal, a népszokások megismertetése által, segíti a hazaszeretet érzésének megalapozását

V.4.5. A zenei nevelésből adódó óvónői feladatok:

- A pedagógiai munkánkhoz segítséget nyújtanak számunkra a digitális eszközök (magnó, laptop, stb.)
- Igényes zenei kultúrát képviselő dalok, dalos játékok, mondókák kiválogatása, ezek összeállítása az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően

(2,5)3- évesek	4	➤ A játékok elsősorban kétszemélyes (óvónő gyerekkel) jellegűek, illetve egyszerű utánozó mozgással kísért megszemélyesítő szerepjátékok legyenek ➤ 6- 8 mondóka, ölbeli játékok, 10- 15 énekes játék, 1-2 műdal
4-5 évesek		➤ A játékok csoportos jellegűek: körjáték, szerepcserélő, sorgyarapító, párválasztó ➤ 4-5 új mondóka, 12- 15 énekes játék, 2- 3 műdal
5- 6- 7 (8) évesek		➤ Ismerjen meg újabb játékformákat: kapus, hidas, sor és ügyességi, esztétikus mozgást igénylő párvjátékok. ➤ 4- 7 új mondóka, 15- 18 új énekes játék, 3- 4 alkalomhoz illő műdal

- Az óvodában is játszható énekes népszokások válogatása: pásztorjáték, farsang, pünkösddőlő.
- Ritmus érzék fejlesztése, éneklési készség és a harmonikus, szép mozgás kialakítása
- A gyermeki nyelv képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal.
- Igényes zene kiválasztásával a zenei fogékonyság megalapozása.
- A kör és egyéb mozgásos játékokhoz elegendő hely és friss levegő biztosítása.
- A játékokhoz megfelelő eszközök biztosítása
- Az óvónő örömmel vesz részt a közös éneklésben, énekes játékban, maga is élvezi a tevékenységet. A felnőtt mintájának követésével az éneklés és zenei tevékenység részévé válik a gyermek mindennapjainak.

Óvónői feladatok korcsoportonként, a **hallás- és ritmusérzék fejlesztése** terén:

(2,5)3- 4 évesek csoportjában	➤ Fejleszti hallásukat magas- mély reláció, halk- hangos különbségének felismerésével.
----------------------------------	--

	➤ Hangszerek hangjának, eltérő zörejhangok felismertetése és megkülönböztetése ➤ Fejleszti a ritmusérzéküket az egyenletes löktetés, tempókülönbségek (gyors- lassú) érzékeltetésével, játékos mozdulatokkal. ➤ Egyszerűbb táncmozdulatok utánzásos elsajátítása. ➤ Ütőhangszerek egyszerű ritmushangszerek használatának bemutatása és gyakoroltatása
4-5 évesek csoportjában	➤ Halk- hangos megkülönböztetésével, beszéd, ének, és taps formájában ➤ Zenei emlékezetüket dallamfelismeréssel, dallambújtatással fejleszti ➤ Finomabb zörejek, egymás hangjának és a természet hangjainak felismertetése ➤ Az egyenletes járás és tapsolás összhangjának megteremtésével fejleszti ritmusérzéküket ➤ Gyors- lassú tempótartás képességének alakítása, beszéd, ének és mozgáson keresztül ➤ Táncos jellegű mozdulatok alakítása ➤ Ritmus hangszerek használatával a szem- kéz koordináció és a finom mozgás alakítása
5- 6- 7 (8) évesek csoportjában	➤ Fejleszti hallásukat a magas- mély dallam vonalának térbeli érzékeltetésével ➤ Gyors- lassú és halk- hangos fogalompárok együtt gyakoroltatása ➤ Dallamfelismertetés kezdő vagy belső motívumról ➤ Dallambújtatás gyakoroltatása hosszabb és rövidebb egységekkel ➤ Sokféle zörej és zenei hangok felismertetése, kis eltérések, irányok, távolságok, közeledések, távolodások függvényében ➤ Fejleszti ritmusérzéküket az egyenletes löktetés és ritmus megkülönböztetésével ➤ Esztétikus, egyöntetű mozgás fejlesztése, változatos térformák alakítása, játékos táncmozdulatok gyakoroltatása ➤ Tánc közben a zene ritmusának, löktetésének átvételére motivál ➤ Törekszik arra, hogy a táncban a párok összehangoltan mozogjanak és a több pár egymáshoz igazodjon ➤ Változatos ütőhangszer használatával a dalok ritmusához alkalmazkodás képességének fejlesztése

V.4.6. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermek élvezettel játszik énekes játékot
- egyedül, bátran tud énekelni, korához képest tisztán
- zenei érzékenysége, fogékonysága korának megfelelő
- megkülönbözteti a zenei fogalompárokat: halk- hangos, gyors- lassú...
- mozgása esztétikus, ritmust követő
- auditív észlelése, megfigyelése és emlékezete fejlett
- szívesen hallgat zenét, élvezettel tud figyelni a zenehallgatása
- képes érzékelteni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát
- tud egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással
- felismeri néhány hangszer hangját.

V. 5. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

*„A környező világ iránti
Érdeklődésünk velünk születik.
Születésünk pillanatától egy
Bonyolult és elkápráztató világ
Felfedező vagyunk.”
(Gerald Durrell)*

V.5.1. A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület:

- magában foglalja a rajzolást, a festést, a konstruálást, a kézimunkát, a képalakítást és a műalkotásokkal való ismerkedést;
- a megfigyelés és az ábrázolás által formálódnak a gyermekek képzelei;
- gazdagodik élmény,- és fantáziaviláguk;
- miközben képi formában fejezik ki magukat, mintegy „megnevezik” érzéseiket;
- nő az önismeretük, az önbizalmuk;
- fejlődnek alkotóképességeik;
- kialakul téri,- formai,- és színképzetük.

A vizuális nevelés összes fajtája (rajzolás, festés, mintázás, díszítés, építés, képalakítás, kézimunka), továbbá a műalkotások, a népművészeti elemek, szokások, hagyományok, nemzeti szimbólumok, az esztétikus környezettel való ismerkedés mind nagyon fontos

eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Az ábrázoló tevékenységek a tárgyi világ megismerését, feldolgozását és újraalkotását teszi lehetővé a gyermekek számára.

Az óvodáskorú gyermekek ábrázolótevékenységei a vizuális nevelési lehetőségek legfontosabbika, mégis csak az egyik dimenziója, hisz a vizuális nevelés az óvodai nevelés egészét átfogja.

Tudjuk, hogy a gyermek 2,5 éves korában tud ceruzát fogni, és ekkor fedezi fel, hogy a ceruza nyomot hagy a papíron. Még nem a papírra kerülő vonalnak örül, hanem maga a mozgás ad neki örömet.

Óvodánkban is erre törekszünk:

- Maga a tevékenység, s ennek öröme a fontos,
- valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre,
- a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és kézimunka különböző technikai alapelemeivel és eljárásaival. Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

V.5.2. Célunk:

- A manuális tevékenységek megszerettetése
- Esztétikai érzékük, szép iránti fogékonyságuk kialakítása
- Élmény - és fantáziaviláguk képi, szabad önkifejezéséhez a lehetőségek szabad biztosítása
- A helyes ceruzafogás elsajátíttatása.

V.5.3. A vizuális nevelésből adódó óvónői feladatok:

- Megfelelő helyet, időt, eszközt biztosít a gyermekek számára

- Megtanítja az ábrázolótevékenységgel kapcsolatos higiéniai szokásokat: védő asztalterítő felrakása, hosszú ujjú ruha feltűrése, védőruha (festőpóló) használat
- A 2,5-3 évesekkel megkedvelteti a rajzolás, festés alapjait, nyomdázást, rajzolást, ragasztást.
- A 4-5 éves gyermekekkel megismerteti a vágás, hajtogatás, varrás, fonás, és gyöngyfűzés alapjait.
- Az 5-6-7 éveseknél a képzőművészet különböző technikákkal történő készítését erősíti, pl: mozaik, kollázs, nyomatok.
- Bemutatja a gyermekeknek az életkoruknak megfelelő műalkotásokat
- Az 5-6-7 éves gyermekeknek saját eszközt és saját gyűjtődossziét biztosít
- Ösztönzi a gyermekeket a színek széles skálájának használatára
- Nagy odafigyelést tanúsít a helyes ceruzafogás iránt, szükség esetén 3 oldalú ceruzafogót ad a gyerekeknek.
- Mintázáshoz többféle anyagot használ (gyurma, gipsz, agyag, homok).
- A mintázási kedvet különböző természetes anyagokkal inspirálja (magvak, levelek, termések, fűszerek)
- A gyermekek által létrehozott alkotást mindig pozitívan értékeli
- Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

V.5.4. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Az eszközöket a gyermek készség szinten kezeli.
- Szívesen, önként vesz részt manuális tevékenységekben.
- Bátran, szívesen használja az ábrázolás eszközeit.
- Ismeri a 6 alapszínt, azokat bátran használja.
- Szem-kéz mozgása összerendezett.
- Helyesen fogja és használja a ceruzát, ecsetet, ollót.
- Önállóan tudja alkalmazni a megismert technikákat.
- Emberábrázolásában megjeleníti a részformákat.
- Ábrázolása során kitartó.
- Téralkotásban bátor, önálló.

- Ábrázolás közben ügyel környezete és saját maga tisztaságára.
- Örülni tud a szépnek, esztétikus látványnak.
- Tud beszélgetni az alkotásokról, kezd kialakulni gyermeki értékítélete.

V. 6. Külső világ tevékeny megismerése

*„A természet hatalmas, az ember parányi.
Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen kapcsolatot tud teremteni a
természettel.*

(Dr.Szent-Györgyi Albert)

Külső világon, környezeten értjük egyrészt a külső természeti környezetet, másrészt a külső, ember alkotta környezetet (épületek, téralkotások, hulladékkezelés, vásárlás).

A környezethez, annak értékeléséhez és megőrzéséhez való pozitív viszony kialakítása igen fontos feladat. Ezt a munkát már óvodáskorban el kell kezdeni.

V.6.1. A környezeti nevelés alapelvei:

- A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.
- A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

Az óvodapedagógus feladata:

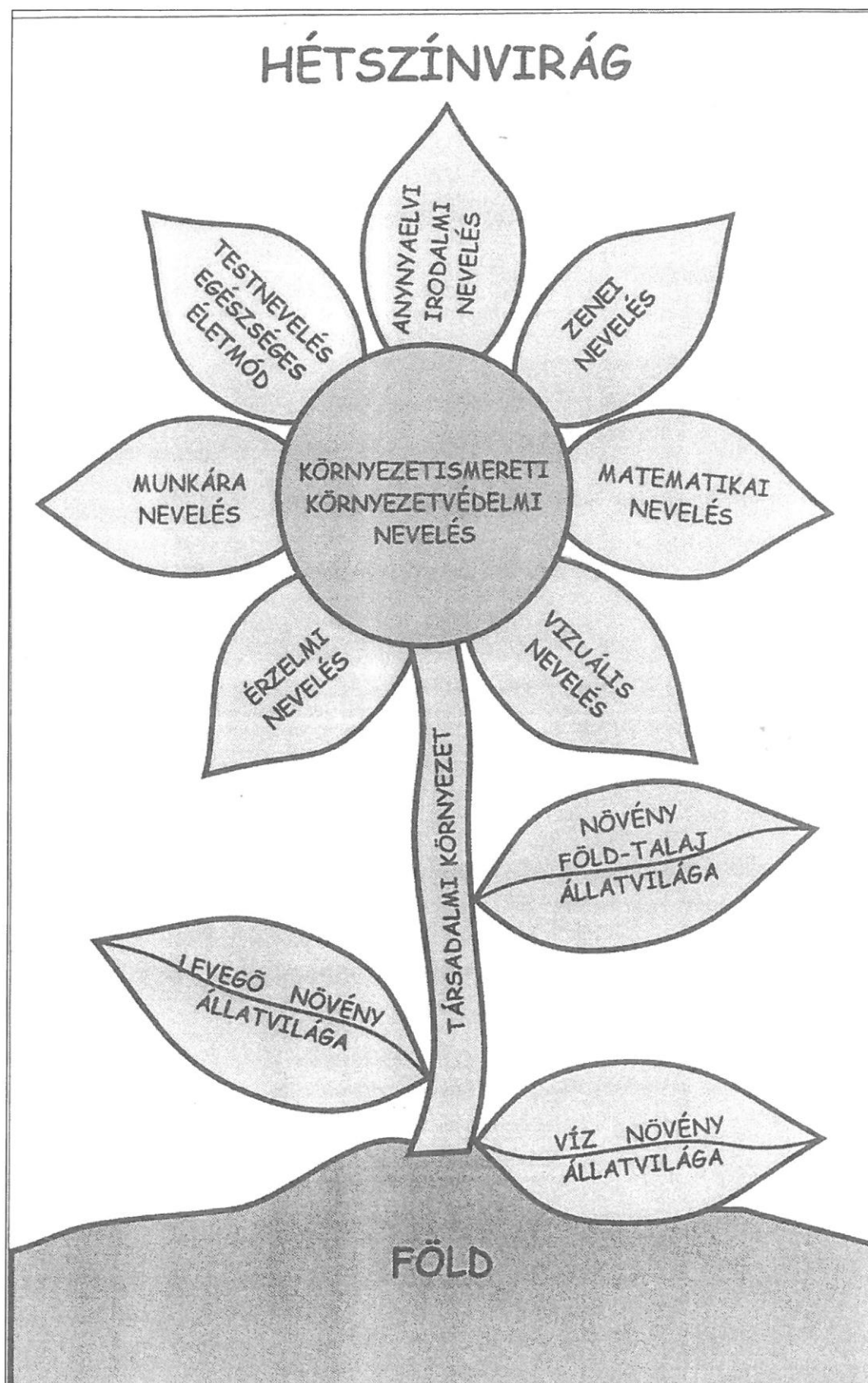
- Tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését.
- Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúlyt a környezettudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Természetesen tisztában vagyunk vele, hogy ez a nevelés nem megy egyik napról a másikra. A közvetlen élményeken alapuló folyamatos tevékenységek és beszélgetések hatására fejlődik majd a gyermekek érzékenysége és alapozódik meg a természettel együtt élni tudó és a természetet védő ember.

A külső világ tevékeny megismerésének témaköreit mindig az aktuális évszakok, napszakok, események, ünnepek határozzák meg.

Nevelésünk során alkalmazkodunk a gyermekek életkori sajátosságaihoz és egyéni fejlettségükhöz.

A környezeti nevelés komplexitását Farkasné Borza Éva „Hétszínvirág” modelljével jellemezhetnénk a leginkább.

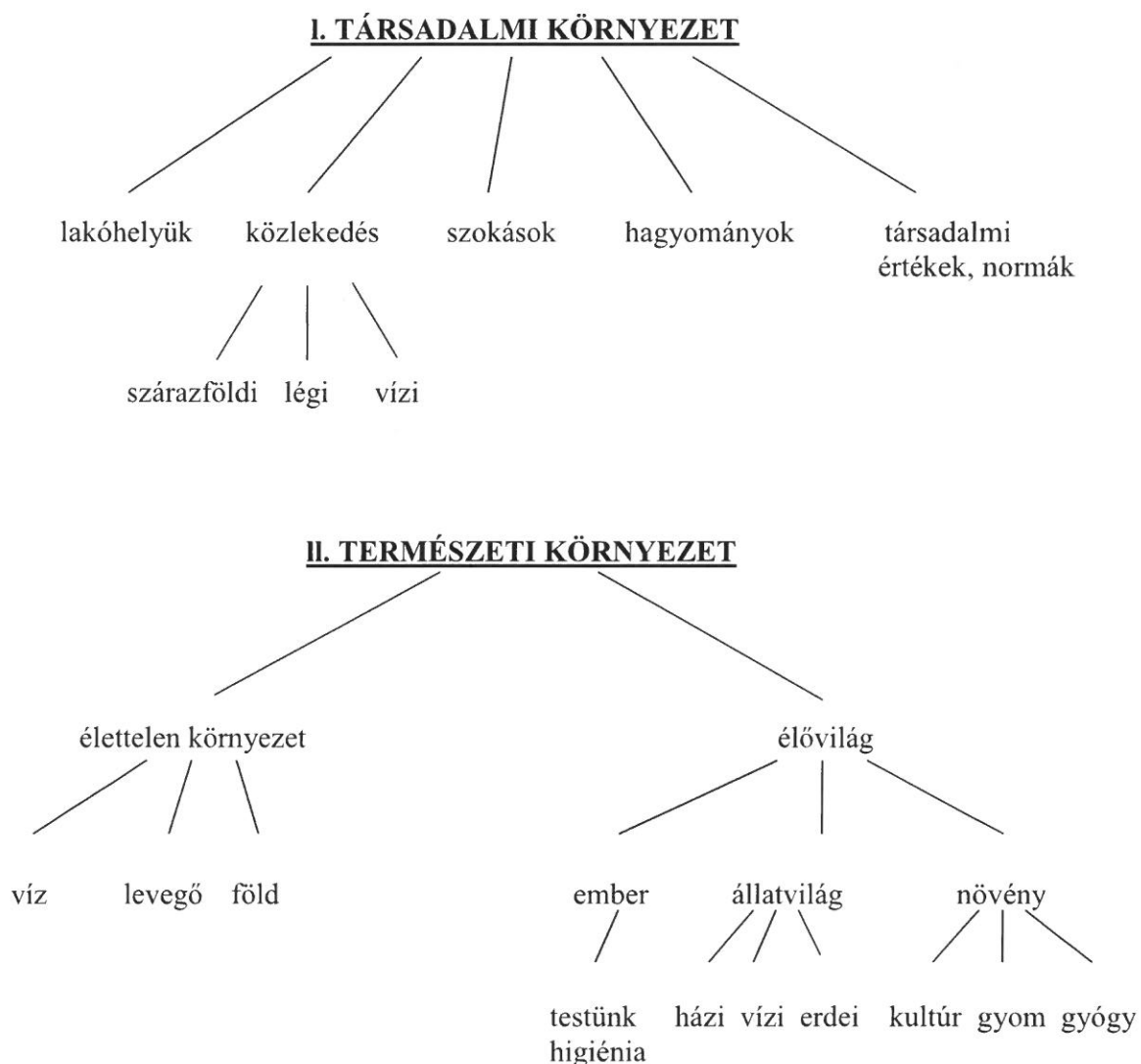

V.6.2. A környezeti nevelés célja:

- *tudatformálás*: a környezeti ártalmak terjedése ellen tevés. Meg kell értetnünk a gyerekekkel azt, hogy környezetünkben mindennek következménye van.
- *ismeretszerzés*: a természeti és az épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás.
- *attitűd formálás*: a természetet szerető és védő emberi értékek kialakítása
- *értékrend és értékelés*: környezettudatos viselkedés megalapozása

V.6.3. A környezeti nevelés tartalma:

V.6.4. Óvodánk sajátosságai:

Természeti környezetünk:

Községünk Észak-Magyarországon, a Bükk-hegység lábánál helyezkedik el.

A Bükk-hegység nyúlványai, a Sajó folyó és az erdősávok adnak lehetőséget a környezeti és környezetvédelmi tevékenységeink megvalósításához.

A faluban, a „kiserdő” mellett kialakítottunk óvodánk számára egy ún. „tanösvényt”, ahová minden évszakban elszétalunk, megnézzük, és megbeszéljük óvodásainkkal a természeti változásokat (fák, bokrok lombzatának színváltozásai, stb.)

A Vadaspark további alkalmakat teremt a környezeti,- és a természetvédelmi céljaink megvalósításához. Egy tanévben 1-2 alkalommal szoktunk kirándulni a miskolci Vadasparkba, ahol a gyerekek különböző növény,- és állatfajokkal ismerkedhetnek meg természetes környezetben.

Óvodánk udvara szépen parkosított, de még folyamatosan törekszünk arra, hogy fákat telepítsünk, amelyek árnyékot adnak a nyári nagy melegben.

Kialakítottunk udvarunkon egy konyhakertet, amibe különböző kerti növényeket, zöldségeket és epret ültettünk. Ezt folyamatosan műveljük, gondozzuk a gyerekekkel és ezáltal óvodásaink több érzékszervükön keresztül megismerik a növények fejlődését az ültetéstől a betakarításig.

Törekszünk arra, hogy az udvari játékaink jó minőségűek legyenek, és természetes anyagból készüljenek.

Télen madáretetőt készítünk a gyerekekkel és odafigyelünk a madarak folyamatos etetésére.

Társadalmi környezetünk:

A környezethez szorosan hozzátartozik az ember alkotta társadalmi környezet. Ezért kiemelt feladatunk a gyermekek fejlettségi szintjéhez igazodó védelem megismertetése.

Elsődleges célunk, községünk feltérképezése a tágabb környezetben való biztonságos tájékozódás miatt.

Sétáink alkalmával gyakoroljuk a helyes és kulturált közlekedési szabályokat.

Ellátogatunk közeli intézményeinkbe: iskola, napközi, bolt, posta, könyvtár, művelődési ház, orvosi rendelő, vasútállomás.

V.6.5. Folyamatos tevékenységek:

- Az időjárás elemeinek folyamatos megfigyelése, jelölése az időjárásórán.
- Évszakok változásának jelölése az északórán.
- Gondoskodás a csoportszobai növényekről.
- Tavasszal zöldségmagok ültetése kis tejföls poharakba, és folyamatos figyelése, locsolása.
- Az élősarok folyamatos gondozása, etetése.
- A ovi- konyhakert folyamatos művelése (gyomlálás, kapálás, öntözés)
- Télen gondoskodás a madáretetők feltöltéséről.
- Az óvodaudvar folyamatos rendben tartása.
- Szemétgyűjtés és udvarrendezés tavasszal a Föld napja alkalmából (ápr.22.)
- Szelektív hulladékgyűjtés gyakorlása az óvodában
- Időnként vitamintál készítése zöldségekből, gyümölcsökből.
- Vadasparki kirándulás ősszel.
- Közös kirándulás a szülőkkel (május).

V.6.6. A külső világ tevékeny megismertetéséből adódóan óvodapedagógus feladata:

- Új ismereteket a gyerekek spontán érdeklődésére épít.
- A meglévő ismereteket elmélyíti, rendszerezi.
- Változatos tevékenységeket biztosít felfedezésre, megfigyelésre, megismerésre.
- Témaválasztásnál figyelembe veszi a lakóhely, a környezet sajátosságait.
- Az óvodai tevékenységekhez használható eszközök kiválasztásánál figyelünk arra, hogy a gyerekek életkorához és egyéni képességeiknek megfelelőek legyenek.
- Módszereit, eszközeit a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazítja: megfigyelés, játékos tevékenységek, szenzitív játékok

- Igyekszünk felkelteni a gyerekekben az önálló tapasztalatszerzés igényét és fenntartani azt. E cél elérése érdekében felhasználjuk az IKT- eszközöket is. Pl.: írásvetítő
- A környezethez fűződő pozitív érzelmi viszony, életszemlélet, környezettudatos magatartás kialakítása
- A szülőföldhöz, a nemzeti kultúra értékeihez fűződő pozitív viszony kialakítása
- Megismerteti a környezetvédelem alapjait: föld, levegő, víz, növény,- és állatvilág, valamint a tájvédelem meghatározó szerepét.
- Környezetbarát szokások megalapozása, p.: takarékoskodás a vízzel, árammal, papírral, ill. hulladékkezelés, szelektálás.
- A csoportszobában élő természetsarkot alakít ki: akvárium, terrárium, és ahol mindig csírázik, hajt, zöldell valamilyen növény.
- Az udvaron lehetőséget ad a kertgondozásra, megteremti ehhez a feltételeket.
- Növények, állatok fejlődéséről, gondozásáról, hasznáról ismereteket nyújt.
- Az óvoda környékére sétákat szervez és megismerteti a gyerekeket közvetlen környezetükkel.
- Alapvető közlekedési szabályokat gyakoroltat, megismerteti a gyermekeket közlekedési eszközökkel.

V.6.7. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek tudja, hol lakik, mi a pontos lakcíme.
- Tudja saját és szülei pontos nevét.
- Tudja szülei foglalkozását.
- Tudja a négy évszakot, a hónapok neveit.
- Ismeri a közvetlen környezetében található növényeket, állatokat.
- Ismeri a növényápolás és állatgondozás egyszerűbb feladatait.
- Ismeri az alapvető közlekedési szabályokat.
- Felismeri a közlekedési eszközöket.
- Szívesen vesz részt kiránduláson, sétán.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formák, amelyek a természeti és a társadalmi környezet megbecsüléséhez szükségesek.

V. 7. A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismerése

*„A természet a matematika nyelvén szól hozzánk”
/Galilei/*

A matematikai nevelés az óvodai nevelés egyik fontos területe, ahol:

- a gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti emberi- tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól,
- matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut.
- hozzájárul a gyermeki személyiség alakulásához,
- képességek fejlesztéséhez,
- érzelmi és akarati tulajdonságok formálásához,
- alapot biztosít az iskolai tanuláshoz.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségsszemlélete.

A matematikai nevelésben követnünk kell a gyermekek egyéni- életkori sajátosságait, a gyermeki gondolkodás fejlődésének folyamatát. A feladatok egymásra épülésével, tudatos fejlesztéssel juthatunk el a vizuális gondolkodástól az elvont gondolkodásig.

V.7.1. Célunk:

- a matematikai érdeklődés felkeltése
- a logikus gondolkodás megalapozása
- változatos tevékenységek biztosításával lehetővé tenni a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzést
- egyéni képességek figyelembevételével a logikai gondolkodási képesség kialakítása, a gyermek korának megfelelő ismeretanyag elsajátítása

V.7.2. A külső világ mennyiségi és formai összefüggéseinek tevékeny megismertetéséből adódó óvónői feladatok:

- a játék során adódó spontán matematikai helyzetek kihasználása
- a játékeszközök, játékszabályok kiválasztása, megismertetése, alkalmazása a fejleszteni kívánt részképességnek megfelelően
- olyan eszközök, tevékenységek, problémahelyzetek biztosítása, amelyek felkeltik a gyermek érdeklődését, és természetes élethelyzetben teszi lehetővé számára a matematikai tapasztalatok és ismeretek megszerzését
- a matematika iránti érdeklődés felkeltése
- matematikai tartalmú játék kezdeményezése során a gyermekek egyéni fejlettségének, képességeinek figyelembevétele
- szükség esetén rávezető kérdésekkel segítség nyújtása
- a gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása: egyéni, páros, mikro-csoportos szervezéssel
- a matematikai osztályozás, halmazokkal végzett feladatoknál a matematikai ítéletek megnevezése
- a térbeli viszonyok, az irányok és helyzetek pontos megnevezése

V.7.3. Matematikai képességek kialakítását segítő feladatok:

1. A számfogalom előkészítésének megalapozása

- mennyiségek összemérése hosszúság, magasság, szélesség, vastagság, tömeg, űrtartalom szerint
- halmazok összehasonlítása, összemérése, elemek párosítása, több- kevesebb- ugyanannyi érzékeltetése, számlálás, párosítás
- rész- egész viszonyának felfedezése a válogatások, mennyiségek bontása során
- játékos szituációkban számoljanak, bontsanak, mennyiségfogalmuk egyéni fejlettségtől függően a 6-10-ig számkörben mozogjon
- sorba rendezett elemek helye a sorban, sorszámok megértése
- mérések különböző egységekkel hosszúság, terület, tömeg, űrtartalom

2. Tapasztalat szerzés a geometria körében

- szerezzenek tapasztalatokat gömbölyű és szögletes formákról, érzékeljék ezt testükön, tárgyakon
- építsenek szabadon és másolással különféle elemekből
- alkossanak síkban is szabadon, szerezzenek tapasztalatokat síkmértani formákról, fedezzék fel a rész egész viszonyát
- használják a logikai játékot, építsenek vele, fedjenek le felületeket

3. Tájékozódás a térben és a síkban

- irányok azonosítása, megkülönböztetése
- fedezzék fel a tükörkép, szimmetria érdekességét
- hozzanak létre változatos sorozatokat játékokban színekkel, hangokkal, mozgással, formákkal

V.7.4. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- logikus gondolkodása, logikai következtetései, problémamegoldó készsége életkorának megfelelő legyen
- 10-es számkörben biztonságosan mozogjon, tudjon műveleteket végezni
- legyen képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni
- helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmait: kisebb-nagyobb, több- kevesebb, ugyanannyi
- legyen biztos térbeli tájékozódása, helyesen értelmezi feladat végzés során: jobbra - balra, előre- hátra, lent- fent...
- felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább három elemmel
- az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög
- képes részekből az egészet kirakni
- ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni / kocka, gömb, téglatest/
- van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról
- azonosságokat, különbségeket képes felismerni és megfogalmazni
- tudjon különbséget tenni igaz és hamis ítéletek között

V. 8. Munka jellegű tevékenységek

*„A gyermekkel játszani lehet
a munkát és az egész életet,
s ezzel egyszeriben minden
más megvilágításba kerül.”*

A gyerekek a munka jellegű tevékenységeket általában örömmel és szívesen végzik. Ezért könnyedén azonosulnak a munka céljával, természetesnek tartják a szükségességét, élvezik az elért eredményeket.

A munka az óvodáskor végéig játékos jellegű marad.

V.8.1. Az óvodai játék és a **munka** közötti különbség a kétféle tevékenység indítékában van:

- a munka célra irányuló tevékenység.
- többnyire külső irányítással folyik,
- a gyerektől belső fegyelmet, kötelezettségvállalást és annak teljesítését igényli.

A játék ugyanakkor:

- spontán tevékenység,
- motívuma nem a célban, hanem magában a tevékenységben van.
- A munka elvégzését mindig külső szükségesség indokolja.

A gyerekeknek valamit teljesítenie kell, és emiatt ez felelősséggel jár. Megfelelő ismeretekre, és készségekre van szükség ahhoz, hogy a munka sikerrel járjon.

Az óvodáskorú gyerekek a munkát – éppúgy, mint a játékot – könnyedén, örömmel végzik. Számukra a munka játékos jellegű, ezért nem is választják szét a kettőt.

Óvodánkban törekszünk arra, hogy a gyermekek munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozzon ki és végig játékos keretek között mozogjon, segítse elő a közösségi kapcsolatok alakulását, a saját és mások elismerésére való képesség fejlődését.

V.8.2. A munkajellegű tevékenységek célja:

A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, kompetenciák alakítása:

- kognitív: pontosan értsék meg, mit várunk el tőlük, sajátítsák el az eszközök célszerű használatát.
- érzelmi-akarati: alakuljon ki az önállóságuk, önértékelésük, önbizalmuk, kitartásuk.
- szociális-társas: alakuljon ki a felelősségérzetük és a feladattudatuk, céltudatos magatartásuk, a kötelességteljesítés fontosságának érzése

V.8.3. A munka jellegű tevékenységek óvónői feladatok:

- Tudatos pedagógiai szervezés, a gyermekkel való együttműködés
- Megfelelő hely, idő, légkör és munkaeszköz biztosítása
- Elegendő munkalehetőség szervezése
- A munkafajták és azok mennyiségének fokozatos bevezetése
- Kerti munkák szervezése (kapálás, gyomlálás, locsolás)
- Növények gondozása (öntözés, csíráztatás, hajtás, szaporítás, átültetés)
- Állatokról való gondoskodás (etetés, itatás, tisztántartás)
- A munkajellegű feladatokat jutalomból, és nem büntetésből adja.
- A munka értékelése folyamatos, konkrét és a gyermekhez mérten reális legyen.
- Pedagógiai munkánk során törekszünk olyan munkaformák és módszerek alkalmazására, amelyek segítik az önellenőrzést, az önértékelés képességének fejlődését.

V.8.4. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

Önkiszolgáló tevékenységek:

- Testápolással kapcsolatos munkafolyamatokat önállóan, szükség szerint elvégzik.
- Étkezésnél helyesen használják a kanalat, kést, villát, szalvétát.
- Öltözködésnél önállóak, próbálkoznak a cipőkötéssel, önállóan begombolkoznak.
- A beszoktatási idő alatt együtt végezzük a gyerekekkel a teendőket, ezzel is törekszünk arra, hogy megtanulják a sorrendet.

- A hátrányos helyzetű gyermekeknél nagyfokú lemaradásokat tapasztalunk, ezért velük együtt dolgozunk mozzanatról-mozzanata, majd később hagyjuk őket önállóan próbálkozni, de ha szükségük van rá, segítünk.

Alkalomszerű munkák:

- Pontosan megértik, mit várunk el tőlük, és azt önállóan teljesítik.
- Bonyolultabb feladatokat is örömmel végeznek el.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások teljesítésére (üzenetátadás, segítség az óvónőnek, ajándékkészítés)

Közösségi munkák:

- A közösségért végzett munkák vállalásánál megjelenik a helyes önértékelésük.
- Naposi feladatokat önállóan és pontosan végzik el.
- Terítésnél ügyelnek az eszközök helyes elhelyezésére.
- Örömmel, szívesen segítenek a kisebbeknek.
- Ügyelnek a környezet rendjének megőrzésére.
- Vigyáznak a játékokra, és rendben tartják azokat.
- Segítenek a természetsarokban nevelt palánták kiültetésében.
- Megtanulják a legszükségesebb eszközök, szerszámok célszerű használatát, miközben tapasztalatot szereznek a munkasorrendről.
- Tevékenységeiket a felelősségérzet, az önállóság, a feladattudat és a kitartás jellemzi.

A környezettudatos viselkedés megalapozását segítő munkák:

- Ismerik a szelektív hulladékgyűjtés szabályait, séta során ismerkedés a gyűjtőkonténerekkel
- A virágokat, leveleket nem tépik le, hagyják az eredeti helyükön.
- Szívesen ápolják a növényeket a csoportszobában.
- Gondoskodnak a halak táplálásáról.
- Télen gondoskodnak a madarak etetéséről.
- Szívesen segítenek a falevelek összegyűjtésében az udvaron

V. 9. A tevékenységben megvalósuló tanulás

*„Keresem minden gyerek sajátos titkát, és azt kérdezem:
Hogyan segíthetnék abban, hogy ön maga lehessen.”
(Janus Korczuk)*

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Munkánk során a tanulási folyamatot a nevelés szerves részeként kezeljük. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek **képességeinek** fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. A gyerekek esetleges hibáit, tévesztéseit a tanulási folyamat részeként kezeljük, igyekszünk ezekre az egyéni megértést elősegítő módon reagálni, ezeket megfelelően korrigálni.

A tanulás lehetséges formái az óvodában: – az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása, – a spontán játékos tapasztalatszerzés; – a **játékos**, cselekvéses tanulás; – a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés; – az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés; – a gyakorlati problémamegoldás.

Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

Az **értékeléseink** során mindig igyekszünk figyelembe venni az egyéni képességeket, törekszünk a folyamatos, pozitív visszajelzésekre, ezzel is a gyermekek fejlődését segítve.

V.9.1. Célunk:

- Az alapvető kultúra-technikák elsajátításához szükséges készségek képességek fejlesztése
- A tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, a pozitív attitűdök erősítése, ismereteinek bővítése, és a képességek fejlesztése.
- Új ismeretek iránti érdeklődés fenntartása, tanulni vágyás megalapozása

V.9.2. A tanulási tevékenységből adódó óvónői feladatok:

- A gyermek tevékenységi, megismerési szükségletének kielégítése
- A cél megvalósítása érdekében, olyan szervezési módokat, módszereket alkalmazunk, melyek lehetővé teszik a gyermeki tevékenykedtetést, a cselekvésbe ágyazott ismeretszerzést.
- Változatos módszerek, színes, szemléletes eszközök felhasználásával, nyugodt légkör teremtésével biztosítjuk a gyerekek motiváltságát és aktivitásuknak a fenntartását.
- A gyermek aktív részvételét igénylő, sok érzékszervet foglalkoztató, változatos tapasztalatszerzés felajánlása
- Modellértékű magatartás és viselkedésminta közvetítése
- Gyermeki érdeklődés és kíváncsiság felhasználása ismeretközléshez
- Átgondolt tevékenységterv a mindennapos tevékenységekhez
- Problémamegoldást igénylő helyzetek megteremtése
- Egyéni fejlődési ütem, érés figyelembevétel a tevékenységek felkínálásakor
- Tevékenységekben rejlő, fejlődést elősegítő lehetőségek kihasználása. Törekvés arra, hogy a gyerekek egyénileg, ha van lehetőség rá, akkor közvetlenül, egyszerre több érzékszervre hatóan tapasztaljanak.
- Kiemelkedő képességű, tehetséges gyermekek felismerése és célzott fejlesztése.

Jellemző megnyilvánulások:

- intellektuális képességek (szókincs, emlékezet, gondolkodás)
- speciális képességek (ábrázoló, zenei, matematikai, szociális)
- viselkedési jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, érzékenység)
- A fejlesztést célzó pedagógusi feladatok:
 - a gyermek fejlődésének elősegítése
 - speciális igények kielégítése
 - kreativitás, alkotókedv ösztönzése
 - segítségnyújtás a szülőknek nevelési kérdésekben
- Fejlődésben mutatkozó lemaradás, részképeség zavar felismerése, jelzés a szakember felé és az óvodavezetőnek.
- Igyekszünk mielőbb felismerni a gyermekek személyiségfejlődésében felmerülő nehézségeket, és próbáljuk őket segíteni- esetlegesen, a megfelelő szakember bevonásával is – ezek leküzdésében

V.9.3. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek érdeklődőek legyenek, bátran kérdezzenek.
- Örömmel vegyenek részt szervezett kezdeményezéseken, irányított játékokban, tevékenységekben.
- A tanuláshoz szükséges kompetenciák életkornak megfelelőek.
- A tanulási zavarral, vagy részképeség-zavarral küzdő gyermekek megfelelő szakemberhez kerülnek.
- A kiemelkedő képességű gyermekek is hozzájutnak a számukra megfelelő tevékenységi formákhoz.

V. 10. Tehetséggondozás

*„ Ne erőszakkal oktasd a gyermekeket a tanulmányokra,
..., hanem játszva tanuljanak; már csak azért is,
hogy könnyebben megfigyelhesd, melyiknek mire van hajlama”
/ Platón /*

Óvodánkban 18 éve foglalkozunk tehetséggondozással a gyermekeink körében. Ez az első néhány évben szolgáltatásként működött, a későbbiekben vált tehetséggondozó programmá.

Kétféle tevékenységet indítottunk be: képzőművészeti nevelés és gyermekjáték-néptánc. A képzőművészeti nevelést a kézügyességben kiemelkedő, kreatív gyerekek számára hirdettük meg, a néptáncot pedig a szívesen mozgó, jó ritmusérzéssel bíró gyerekeknek.

Mindkét foglalkozásunkat kiscsoportos keretben, félórás időtartammal, heti 1 alkalommal tartjuk.

V.10.1. Tehetséggondozó programunk célja:

A tevékenységek iránt érdeklődő, kiemelkedő képességű, kreatív gyerekek felfedezése, és személyiségük optimális fejlesztése változatos, motiváló hatású tevékenységeken keresztül.

V.10.2. Feladatunk:

- A kiemelkedő képességű gyermekek diagnosztizálása, ennek alapján az évre szóló tehetséggondozó program kidolgozása.
- Programokhoz kapcsolódó szervezési feladatok ellátása, eszközök folyamatos biztosítása.
- Ösztönözni és motiválni a kreativitásukat.
- Kielégíteni szükségleteiket: megismerés, alkotás, önkifejezés, esztétikai igény,
- A kreatív nevelés eszközeivel segíteni fejlődésüket.
- Reális önismeretüket, önértékelésüket elősegíteni.

V.10.3. Gyermekjáték- néptánc

A népi gyermekjáték tartalmánál és formájánál fogva közelebb áll a 3-6 éves korú gyermekekhez, annak érzelmi és képzeletvilágához, kifejezőképességéhez. A népi gyermekjáték egyszerű, természetes, játékos mozdulatai, táncos formái felelnek meg a gyerekek alkatának, érzelmi képességének.

A tehetséggondozó foglalkozásainkat elsősorban középső és nagycsoportos korú gyermekek számára szervezzük, de nem zárkózunk el az ügyesebb kiscsoportosok érdeklődése előtt sem.

Célja:

- A népi gyermekdalok és zenei műalkotások mellett a nemzeti mozgáskincs alapjainak megismerése, elsajátításának segítése.
- A 3-6 éves korú gyermek mindennapi tápláléka az énekes - táncos játék, melynek segítségével a gyermek testi, szellemi, esztétikai képességei fejlődnek.
- A népi gyermekjátéknak, mint csoportos játéknak óriási szerepe van az emberi kapcsolatok, egymásrataltság, alkalmazkodni tudás megteremtésében.
- A gyermek mozgáskultúrájának fejlesztése, a ritmus, a táncos mozgásigény kielégítése.
- A fellépések segítségével a gyermek önbizalmának, magabiztosságának fejlesztése.

Az óvodai táncos nevelés feladata:

- Az életkornak megfelelően olyan mozgásanyag tanítás, amelynek tervszerűen és tudatosan kidolgozott fejlesztési módszerei az iskola előkészítést, a 3-6 éves korú gyermekek mozgáskultúrájának, tánc kultúrájának fejlesztését szolgálják.
- A gyermekeknek ne csak ismereteket adjunk, hanem testileg egészséges, szellemileg harmonikusan képzett, fegyelmezett embereket neveljünk.
- A tánc pszichológiai hatása, hogy örömforrásként funkcionál a gyermekek számára.

Az óvodai játékos- táncos mozgások anyaga:

A 3-6 éves korú gyermekek mozdulatai, játékos, táncos mozgásai egyszerűek, természetesek. A néphagyomány gazdag, változatos mozgásanyagából, a nagyobb lányok

játékaiból, táncaiból az egyszerűbb formák azok, amelyek ennek az életkornak megfelelnek.

Az önfeledt, örömteli játékok mögött mindig megfigyelhető a készségek, képességek fejlődése.

Mozgásformák, térformák:

- kaputartás
- párcserélő
- párválasztó
- kiforduló
- párosával keresztfogás
- páros vonulás
- vonulás kapu alatt
- hullámvonal (kígyó)
- sorgyarapító külsőkör
- járás irányváltoztatással
- láncsor, libasor
- két egyenes oszlopsor egymással szemben állva
- csigavonal
- hullámvonal két csoportban
- két kör halad ellentétes irányban egymáson belül
- két kör halad ellentétes irányban egymással szemben
- páros kör
- páros kör – két kiskör – négy kiskör
- szűkülő – táguló kör
- egy kapu, két átbúvó sor
- mindenki párban

Táncmozdulatok:

- páros sarokemelgetés állva – zökkenés
- oldalzáró lépés egy irányba, jobbra és balra
- zárólépés előre
- szökellés

- sétalépés
- dobants
- forgás
- egymás megkerülése
- páros forgás
- páros vonulás
- oldalazó lépés
- sarokkoppantás elől váltott lábbal
- kis csárdáslépés
- forgás egyedül és párosával – váltott kézzel is
- hangsúlyos sarokkoppantás
- lépés dobantással
- sarkas lépés
- „felkapós” lépés

Tárgyi feltételek:

- néphagyományokhoz igazodó ruházat
- népi gyermekhangszerek
- zenei anyagok, népi gyermekjáték gyűjtemények, néprajzi gyűjtések

Sikerkritériumok:

- a gyermek megismeri a népi hagyományokat, elsajátítja a népi kultúra értékeit,
- megismeri a népi hangszerek használatát,
- megtanul társaival egyöntetűen mozogni, énekelni, igazodni társaihoz,
- tud egyszerű tánclépéseket végezni, esztétikus formában, helyes testtartással,
- önbizalma erősödik, bátran mer táncolni, énekelni közönség előtt is,
- nyitottá válik a népzene hallgatására.

V.10.4. Képzőművészeti nevelés

Célunk:

- a képzőművészeti neveléssel az, hogy a jó kézügyességgel rendelkező gyermekek kézügyességét még tovább fejlesszük,
- elősegítve ezzel az iskolai életre való felkészítést, elsősorban a későbbi szép íráskészségüket.

Minden szülő ismeri a saját gyermekét, mindenki tudja, hogy otthon a gyermeke szívesen és gyakran rajzol, fest, vág, ill. gyurmázik, és mi az ilyen szívesen barkácsolgató, festegető gyerekeknek szeretnénk az óvodai mindennapjaikban még egy kis pluszt adni.

A foglalkozásaink nem egymásra épülnek, azaz minden képzőn más és más tevékenységet végzünk.

Technikáink: vágás, ragasztás, festés, origamizás, fűzés, varrás, agyagozás, nyomdázás, gyurmázás, fonás, természetbáb készítés, barkácsolás, stb....

Tárgyi feltételek:

- zsírkréta
- tempera
- vízfesték
- ecset
- üvegfesték
- origami papír
- színes kartonpapír
- gyurma
- gipsz
- agyag
- napszövet
- rafia
- gyöngyök
- varró tű
- fonalak
- ragasztó
- olló

Ünnepek közeledtével célirányosan készítünk az ünnephez kapcsolódó hangulatos ajándékokat, amiket hazavihetnek.

A foglalkozásaink jó hangulatban telnek, a gyerekek szeretnek a képzőre járni, és örömmel jönnek.

A foglalkozás végén az elkészült munkákat kitesszük a folyosóra a képzős polcunkra, hogy a szülők is folyamatosan figyelemmel kísérhessék, hogy miket csinálunk. Az egész évben folyamatosan készített munkákat év végén összegyűjtve a gyerekek hazavihetik.

A legutolsó foglalkozásunkat év végén nyílt foglalkozásra szoktuk tervezni, ahová a szülőket is meghívjuk egy közös barkácsolásra a gyermekeikhez. Ezt a szülők, és a gyerekek egyaránt nagyon élvezik.

VI. EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAM

„Az embernek, ha nincs egészsége, semmije sincs.
Ha viszont jó egészségnek örvend,
akkor szinte bármire képes.”
(David B. Agus)

VI.1. A programunk jogi háttere

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI- rendelet 128.§-a bevezeti az óvodai teljes körű egészségfejlesztés fogalmát és részletszabályait.

A rendelet meghatározza a teljes körű egészségfejlesztés célját, hogy az óvodai élet minden napját át kell hatnia e tevékenységnek, mely elősegíti a gyermekek harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságainak kialakítását, kiemeli, hogy a nevelési intézményekben biztonságban és egészséges környezetben kell nevelődniük a gyerekeknek.

Lényeges, hogy az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatainkat:

- koordináltan,
- nyomon követhetően,
- mérhető, értékelhető módon kell megterveznünk.

Fontos, hogy a teljes körű egészségfejlesztés vegye figyelembe a gyermekek biológiai, társadalmi és életkori sajátosságait.

A fejlesztés akkor érheti el célját:

- ha minden gyermek részt vesz benne,
- a teljes nevelő testület aktív, összehangolt munkájának eredménye,
- megvalósul a felvilágosító tevékenység,
- betartjuk a munka- és balesetvédelmi előírásokat, feltártjuk és elhárítjuk a veszélyhelyzeteket.

VI.2. Az egészségfejlesztési program értékelése

Elengedhetetlen a program egyes szakaszai után a megvalósulás áttekintése, értékelése, mert csak így láthatjuk át munkánk eredményességét és így derül fény arra, hogy szükséges-e az egyes célmeghatározások módosítása.

Az elért eredményeket az egyes gyermekek fejlődését nyomon követő fejlettségmérő lapon rögzítjük.

A szülők véleményét, megelégedettségi fokát, esetleges segítő elképzeléseit a Szülői Elégedettségmérő kérdőívünk idevonatkozó részén tudjuk megismerni.

VI.3. Együttműködés az óvoda partnereivel

Az óvoda együttműködési kötelezettségét a 20/2012. EMMI- rendelet 129.§-a írja elő, melyet SZMSZ-ünk 10. fejezetében, „A rendszeres egészségügyi felügyelet ellátása és rendje” című rész (48.oldal) tartalmazza.

VI.4. Az egészségfejlesztési program tartalma

VI.4.1. Az egészséges táplálkozás

Óvodánk saját főzőkonyhával rendelkezik, melyben jól képzett szakemberek dolgoznak. Intézményünk csatlakozott a MINTAMENZA PROGRAM-hoz.

Az alapanyagok beszerzése és az étrend összeállítása a vonatkozó 20/2012. EMMI-rendelet 130.§-a, valamint az OÉTI által előírt táplálkozás egészségügyi ajánlás figyelembevételével történik, mely leírja a naponta biztosítandó élelmiszereket, élelmiszer csoportokat.

VI.4.2. A mindennapos testnevelés, testmozgás

Az egészségfejlesztő program célja:

- a gyermekek egészséges testi- lelki fejlődésének elősegítése a rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos testnevelés, játék),
- a mozgáskultúra megalapozásával,
- a motoros képesség fejlesztésével.

Egészségpedagógia cél:

- a testedzés mellett a mozgás megszerettetése,
- a közös mozgás által kiváltott öröm átélése.

Óvodánk részletesen kidolgozott programja e témakörben V.1. Mozgás fejezetében található.

VI.4.3. A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése

A 20/2012. EMMI- rendelet 131.§ - a leírja a testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének célját:

- a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést elősegítése,
- a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodásának támogatása,
- pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségének fejlődésére.

Kötelezettségünknek tekintjük, hogy:

- segítsük a gyermek testi- lelki egészségének fejlődését, megóvását:
 - felvilágosítással,
 - munka és balesetvédelmi előírások betartásával,
 - veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával,

- szülők- szükség esetén más szakemberek bevonásával.
- segítsük a kölcsönösen kielégítő társas és közösségi kapcsolatok kialakulását és fenntartását
- kialakítsuk a pszichés, az értelmi, intellektuális fejlődés képességét, a jóllét fenntartását
- segítséget nyújtunk az élettel együtt járó stresszel való megküzdés képességének kialakulását
- a magatartási függőségek feltárását és a megszüntetés elősegítését
- az esetleges gyermekbántalmazások vagy deviáns viselkedésformák észlelésekor az okok feltárását, szükség esetén további szakemberek bevonását ezek mielőbbi megszüntetése érdekében.

VI.4.4. A baleset megelőzés és a segítségnyújtás

Az intézmény feladata, hogy óvja a gyermek testi épségét és biztosítsa erkölcsi védelmét az óvodába történő belépéstől annak jogszerű elhagyásáig, valamint az óvodán kívül tartott programok ideje alatt.

E témakörben kidolgozott programunkat az SZMSZ 11. fejezete, „Az intézményi védő- óvó előírások” című része (45-47. oldal) tartalmazza.

VI.4.5. A személyi és környezeti higiénia fejlesztése

Személyes higiénia

A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség szerint a testápolás pótlása az óvodapedagógus és a segítők együttes feladata.

Legfőbb személyi higiéniai feladataink:

- a helyes kézmosás szabályainak elsajátíttatása, szokássá, igénnyé fejlesztése,
- a helyes fogápolási szabályok elsajátíttatása, saját felszerelés használata,
- a megfelelő zsebkendőhasználat szokássá alakítása, az orrfújás helyes technikájának megtanítása,
- a kulturált étkezés szabályainak, az evőeszközök helyes használatának elsajátíttatása

A személyes higiénia szokásainak kialakítása során is nagyon fontos a pedagógus példamutatása és a szükséges eszközbeli, idő- és térbeli feltételek megteremtése.

Környezeti higiénia

A környezet higiénia kialakítása és folyamatos biztosítása tudatos, körültekintő és az egész óvodai életet, annak minden egyes színterét átszövő szervezési és tevételes pedagógusi feladat.

A mindennapos óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja minőségfejlesztő programjába, integráló tevékenységeiben biztosítja az esélyegyenlőséget, fejleszti és korrigálja életmódbeli képességeit. Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával.

Legfőbb környezeti higiénias feladataink:

- az óvoda tisztaságának megteremtése, annak megóvására nevelés,
- a csoportszobák és egyéb, a gyermekek gondozásában funkcionáló helységek esztétikus, balesetforrás mentes berendezése, tisztántartása, a nyugodt légkört biztosító tevékenységsszinterek kialakítása,
- megfelelő fűtés és világítás biztosítása,
- az évszaknak megfelelő módon történő szellőztetés,
- ivóvíz higiénijának biztosítása,
- a gondozási tevékenységekben illetve foglalkozásokon felhasznált eszközök biztosítása, tisztántartása, baleseti lehetőségek megszüntetése,
- az udvar tisztántartása, baleseti források feltárása, megszüntetésére történő intézkedések megtétele.

VII. AZ ÓVODA GYERMEKVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGE

*„Engem ne emeljen a magasba senki
Ha nem tud addig tartani,
Míg tényleg megnövök.
Guggoljon mellém,
Ha nem csak hallani,
De érteni akar
Hogy közel legyen a szívdobbanásunk.”
(Birtalan Ferenc)*

Az óvodába érkező gyermekek eltérő szocio-kulturális háttérrel rendelkeznek, különbözőek fejlettségükben, érdeklődésükben, temperamentumukban, társas kapcsolataikban.

VII.1. Az óvodapedagógus kiemelkedő feladata:

- az egyes gyermekek mélyreható megismerése,
- melynek alapvető feltétele a nyugodt, családias, elfogadó légkör biztosítása.
- ha a gyermek érzelmi biztonságban tudja magát, könnyebben nyílik meg, és esélyt kapunk a támogatásra.
- a tárgyi és személyi feltételrendszer biztosításakor szem előtt tartja a gyermekek fejlődésbeli eltéréseit,
- hatásrendszerével elősegíti az optimális fejlődési folyamatokat.
- nevelő- fejlesztő munkája során mindig vegye figyelembe az egyéni képességeket, tehetséget, szociokulturális háttérrel, fejlődési ütemet.
- tolerancia, elfogadó, támogató, segítő attitűd, nyitottság, szeretet kisugárzás, következetesség jellemezzék a gyermekekhez fűződő kapcsolatát.
- segítse a tehetségek kibontakozását, és tevékenyen vegyen részt a hátrányokkal küzdő gyermekek felzárkóztatásában.

VII.2. Célunk:

- A gyermek alapvető szükségleteinek kielégítése
- A gyermeki jogok érvényre juttatása
- Esélyegyenlőség biztosítása
- Eltérő szociális és kulturális környezetből adódó hátrányok kompenzálása

VII.3. Hátrányos helyzetű gyermek:

Hátrányos helyzetűek azok a gyerekek, akik organikusan nem sérültek, normálisan fejlettek, de az átlagosnál alacsonyabb fejlettségi szintről indulnak, az átlagosnál lassúbb fejlődést mutatnak, és a különböző környezeti tényezők gátolják adottságaikhoz mért fejlődésüket.

Eltérő kulturális háttérű:

A gyermekek egy olyan kultúrához tartoznak, amely értékeiben, attitűdjeiben, szokásaiban jelentősen eltér a többségi kultúrától.

Halmazottan hátrányos helyzetű gyermek:

A hátrányos helyzetű gyermekek közül halmazottan hátrányos helyzetű az a gyermek, akinek a törvényes képviselőjét ellátó szülője – a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint- a gyermek hároméves korában legfeljebb az iskola nyolcadik osztályát fejezte be sikeresen.

A gyermek hátrányos helyzetére utaló jelek:

- A család csekély bevétellel, nagyon alacsony jövedelemmel rendelkezik, melynek nagy része, vagy egésze segély
- A család fogyasztási szokásainak hiányosságai (egyoldalú táplálkozás)
- Szűkös, egészségtelen lakáskörülmények között laknak.
- Jövedelmüket felélik, a jobb körülmények közé kerülés kilátástalan a számukra.
- A szülők alacsony iskolai végzettsége.
- A család életvitele nélkülözi a tervszerűséget, a gyerekek nem kapnak kellő figyelmet, szeretetet

- A hátrányos helyzetű gyermekek kevésbé motiváltak jó eredmények elérésére, mivel a szülők maguk sem tartják ezt fontosnak.
- Deviáns környezet szocializációs ártalmai –alkoholizmus, drogfüggőség, játékszenvedély.
- Csonka családban való nevelkedés nehézségei
- Beteg, vagy korlátozott képességű szülők, akik nem képesek gyermekük megfelelő ellátására, gondozására.

VII.4. Veszélyeztetettség:

Olyan- a gyermek, vagy más személy által tanúsított- magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Az óvodavezető kötelessége:

- A gyermek veszélyeztetettségét jelzi a Gyermekjóléti Szolgálatnál.
- Eleget tesz jelzőrendszeri kötelezettségének, ha a gyermek bántalmazásáról, súlyos elhanyagolásáról, vagy más, súlyos veszélyeztető ok fennállásáról tudomást szerez.

A gyermek veszélyeztetettségére utaló jelek:

- Szülői felügyelet hiánya
- Fizikai bántalmazás
- A gyermek szexuális zaklatása
- Hajléktalanság, rendkívül rossz lakáskörülmények
- Elhanyagoló szülői magatartás
- Éhezés, nem megfelelő táplálkozás
- Pszichés bántalmazás
- Minimális jövedelmi viszonyok
- Indokolatlan hiányzás az óvodából

Az óvodapedagógus feladatai:

- A nevelésére bízott gyermekek szociális, szociokulturális családi hátterének megismerése

- Szükség esetén környezettanulmány készítése
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet és veszélyeztetettség jelzése a Gyermekjóléti szolgálat felé
- Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése
- A rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése, szükség esetén jelzés a Gyermekjóléti szolgálatnak

VII.5. Az óvodavezető feladatai:

- Bizalom elvű kapcsolat kiépítése a családokkal
- Törvények és rendeletek naprakész ismerete, a munka hozzáigazítása
- Veszélyeztetettség esetén a Családsegítő- és Gyermekjóléti szolgálat tájékoztatása
- Étkezési kedvezmények meghatározása a törvényi rendelkezéseknek és az önkormányzati rendeletnek megfelelően. Dokumentáció készítése
- A Gyvt. 1997. évi XXXI. törvény 20/C. §-a fogalmazza meg az óvodáztatási támogatáshoz való hozzájutás feltételeit.
- Óvodáztatási támogatással kapcsolatos adminisztrációs feladatok ellátása: a jegyző részére igazolni az óvodába történő beíratás időpontját, az óvodai nevelés igénybevételének rendszerességét.
- Mindaddig, ameddig a szülő óvodáztatási támogatás igénybevételére jogosult, évente kétszer tájékoztatni kell a jegyzőt arról, hogy a szülő teljesítette-e a rendszeres óvodába járással kapcsolatos kötelezettségét.
- A szülő tájékoztatása a jegyzői határozat után a mulasztások jogkövetkezményéről.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetben lévő családok segítésének lehetőségei:

- Tájékoztatás nyújtása az igénybe vehető támogatásokról, segélyekről
- Ingyenes étkeztetés biztosítása
- Életvezetési tanácsok nyújtása

A gyermek családban történő nevelésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében **az óvoda köteles együttműködni:**

- az óvoda orvosával, a védőnővel

- a település jegyzőjével
- a terület gyámügyi hivatallal
- a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálattal

VIII. A BOLDOG ÓVODA PROGRAM NEVELÉSI FELADATAI

„Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élménygazdag feladatai, játékai, valamint gyakorlatai fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermkeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak.”

Prof. Dr. Bagdy Emőke

Óvodánk a 2024/2025. tanévre - pályázatot követően – lehetőséget kapott a *Boldog Óvoda* cím megszerzésére.

A Jobb Veled a Világ Alapítvány szervezésében indult a program.

A program célja a pozitív orientáció készségszintű elsajátítása. A pozitív orientáció az önmagunkhoz, másokhoz való pozitív viszonyulás. Szándékosan irányított figyelem, mely pozitív érzelmeket aktivál. A boldogságórák tudományos alapjait a pozitív pszichológia kutatási eredményei és érzelemelmélete adja. A pozitív érzelmek a megismerés, az intellektuális és szociális fejlődés motivációi.

Célunk:

- hogy a gyermekek önbizalma erősödjön, merjenek pozitívan gondolkodni, merjenek segítséget kérni, legyenek egészségesek, kreatívak, képesek legyenek kiutat találni az őket érintő problémákból.
- A boldogságórákon a gyermekeket olyan gyakorlatokra inspiráljuk, amelyek a boldogságkutatók szerint hozzájárulnak boldogság szintjük növeléséhez.
- Játékos, kreatív feladatokkal, gyakorlatokkal tegyük színessé a gyermekek ismeretszerzését. Így nagy szerepe van a boldogságóra foglalkozásokon is a zenének, ábrázolásnak, játéknak, meséknek.

Óvodánkban ebben a nevelési évben a Katica és a Csigá csoport (nagy-középső) vesz részt a

foglalkozásokon. Minimum havi egy alkalommal, de a gyermekek érdeklődését, a témához kapcsolható feladatok sokszínűségét figyelembe véve gyakrabban is tervezünk tevékenységeket.

Feladatunk: sokrétű eszközkészlet biztosítása.

A program szigorú módszertani és kutatási eredmények alapján épül fel. Tíz egymásra épülő témában, fokról fokra ismerteti meg a boldogság különböző összetevőit.

Témák:

1. A hála gyakorlása
2. Az optimizmus gyakorlása
3. Társas kapcsolatok ápolása
4. Jó cselekedetek gyakorlása
5. Elköteleződés egy cél mellett
6. Megküzdési stratégiák
7. Örömelek élvezete
8. A megbocsátás gyakorlása
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

A gyermekeket egyénileg, és csoportosan is foglalkoztatjuk az egyes boldogságórák alkalmával. Az órák alapja a megerősítő pedagógiai attitűd. Helyet kap a feszültségoldás, relaxáció, meditáció, saját tapasztalatok, élmények felidézése, a közös gondolkodás.

A program közösségfejlesztő hatása:

- erősíti a baráti és társas kötelékeket
- pozitív hatással van a gyermek-szülő kapcsolatra

- pozitívan hat a gyermek –pedagógus kapcsolatra

A boldogságórák előnyei:

- fejleszti a gyermekek problémamegoldó képességét
- szélesíti a gyermekek látókörét, gondolkodásmódját
- testi, szellemi, és társas erőforrásokra épít
- ellensúlyozza a negatív érzelmeket
- óvja a gyermekek mentális egészségét
- csökkenti az agressziót
- javítja a gyermekek tanulási eredményeit

A boldogságórák bevezetésétől fokozottabban várjuk, hogy a szeretet, hála, mások megsegítése a mindennapok része legyen, boldogságra képes, magabiztos gyermekeket neveljünk, akik később a társadalom értékes tagjaivá válnak.

A megvalósult boldogságóra foglalkozásokról beszámolót készítünk, melyet feltöltünk a www.boldogsagora.hu oldalra. A Boldogságóra felelősét az óvoda munkaterve tartalmazza.

Az értékek átadása során az óvodapedagógusok a következő feladatokat valósítják meg:

1. A szeretet, a melegség, az elfogadás és a biztonság megtapasztalása
2. A megbízhatóság, a megértés, a bizalom átélése.
3. A vigasz, a segítség és a támogatás megtapasztalása.
4. Az érzések átélése és kifejezése.
5. A saját tempó megengedése.
6. A viták által a konfliktusok megoldásának megtanulása.
7. Élvezettel és tisztelettel való bánásmód az étellel és itallal.

8. A pihenés és a csend átélése.
9. Bátorság ahhoz, hogy megtegyünk valamit, és vállaljuk a következményeket.
10. Mozgás, játék, kísérletek.
11. Titkok felfedezése, titkok megőrzése.
12. Testi és lelki erőszakmentesség átélése.
13. Az önállóság és a felelősségteljes cselekvés kifejlesztése.
14. A tisztelet és megbecsülés átélése önmagunkkal és a többiekkel szemben.
15. Szabályok kialakítása.
16. Az együttérzés, őszinteség, a folyamatosság elősegítése és megélése.
17. A fantázia és a belső világ megtapasztalása.

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végén:

- Tudják óvodájuk, csoportjuk nevét.
- Ragaszkodnak a csoportjukban lévő gyermekekhez, felnőttekhez, ezt kifejezőkérzelmekben, szavakban.
- Betartják a kulturált viselkedés szabályait.
- Elfogadják társaik eltérő külsejét, viselkedését, beszédét (másságát)
- Elfogadják az adott tevékenységek által megkívánt magatartásformákat.
- Érdeklődnek egymás és hiányzó társuk iránt.
- A vendégeket szeretettel fogadják.
- Köszönnek a felnőtteknek, társaiknak
- Elfogadják és követik az óvónő kéréseit.
- Szívesen végeznek munkát a közösségért.
- A tevékenységeket a megbeszéltek alapján befejezik.
- Képesek nyugodtan ülni, a felnőttre figyelni.

- A konfliktushelyzetben társaikkal egyezkednek.
- Önismeretük reális.
- Együttműködnek a közös rendezvényeken.

IX. A ZÖLD ÓVODA PROGRAM NEVELÉSI FELADATAI

IX.1. Óvodánk Pedagógiai Programja a környezeti nevelés keretein belül rögzíti a **környezettudatosságra, fenntarthatóságra, környezet óvására, takarékoságra nevelés** életkori sajátosságainak megfelelő szintű **célját, feladatait**, melyek tartalmi elemei a következők:

- A gyermekek számára biztonságos és környezetbarát óvodai környezeti feltételek megteremtése.
- Az egészséges testi-lelki-szellemi fejlődést elősegítő, szeretetteljes, elfogadó, érzelmi biztonságot nyújtó, példaértékű pedagógiai attitűd.
- Egyéni higiénés szokások kialakítása, gyógynövényes párologtatás, szárított növények alkalmazása.
- Az egészséges táplálkozás tevékenység központú megalapozása.
- Az egészséges énkép megalapozása és megerősítése.
- Az önértékelési készség kialakítása és megszilárdítása.
- A szűkebb környezet (csoportszoba, öltöző, mosdó) rendjének fenntartása, tárgyainak, növényeinek óvása, gondozása.
- Az esztétikus, higiénikus környezet megteremtésében, annak megőrzésében való aktív részvétel iránti természetes igény kialakítása.
- Az állatok tiszteletére, védelmére, gondozására irányuló törekvések megalapozása.
- A környezettudatos magatartásforma játékos, élményszerű formában történő megalapozása.
- A szelektív hulladékgyűjtés megalapozása.
- Az újrahasznosítás megalapozása.

- Az életkori sajátosságoknak megfelelő, tevékenység központú megoldások gyakorlati alkalmazása a természet védelme, rendjének visszaállítása érdekében.
- Az édesvíz-mindennapjaink nélkülözhetetlen természeti kincse- jelentőségének, ezzel együtt a pazarlás káros hatásainak megismertetése, annak kivédésére, és takarékosagra való törekvés.
- A szülők rendszeres tájékoztatása az óvodában folyó környezeti nevelés aktuális témáiról, aktív részvételük biztosítása egyes projektekben.

IX.2. Partneri kapcsolatok:

Az óvoda környezetében élőkkel szülőkkel, a lakossággal, (szülői értekezleti témák, fórumok szervezése, rendezvények: sportnapok, állatok gondozása, egészséges táplálkozás, növényápolás és védelem, kirándulások stb.), az óvodákkal, és más gondozási-, nevelési-, valamint nevelési-oktatási intézményekkel, a fenntartóval. Ezek lehetnek: a helyi környezetvédelmi program, az egészségkép vagy terv, az óvodával kapcsolatban álló iskola környezet-egészségvédelmi programja, stb. amelyek mind a humán, mind az anyagi erőforrások biztosításában az óvoda segítségére vannak és gazdagítják tevékenységeit. Az egészségkép megfogalmazásában is szerepel a helyi környezet kiemelt szerepe.

Környezetvédelmi program külső partnerei:

Fenntartó: a település környezetvédelmi programja, a Natura 2000-be való bekapcsolódás a helyi ökoszisztéma védelmét szolgálja.

Konyha: az óvodánkkal szerves egységként működő konyha, amely az óvoda, általános iskola, valamint az idősek ellátását szolgálja, melynek alapja a Mintamenza rendszer. Az elkészített ételek az egészséges életmódra való törekvés jegyében, vitamindús, rostban gazdag, változatos étrendet biztosítanak. A heti étlapon az ételek kalória értéke feltüntetésre kerül.

Védőnő: a helyi védőnő óvodánkkal szoros kapcsolatot ápol, mely egyrészt a gyermekek egészségi állapotának rendszeres, az egészségügyi előírásoknak megfelelő vizsgálatára irányul. Másrészt, az óvodánkban hagyományosan megtartott jeles napok keretein belül (Egészség hét), a helyes tisztálkodási módszerek gyakorlatban történő bemutatása, az egészséges táplálkozás fogalmának alakítása, valamint a mindennapos mozgás, friss levegőn tartózkodás jelentőségének bemutatásakor óvodánkba látogat, játékos, interaktív módon közvetítve az egyes releváns tartalmakat.

Háziorvos: a település gyermek háziorvosa az óvodai törekvésekkel összhangban, a területileg hozzá tartozó óvodás gyermekek szülei körében az egészséges életmódra nevelés alakításában aktívan részt vesz.

Szülői Munkaközösség: tevékenységük elsősorban az óvoda udvara, és közvetlen környezete alakítására vonatkozik- virág ültetés, sziklakert kialakítása, és gondozása, udvari játékok karbantartása.

Iskola: a helyi általános iskola tantervében is kiemelt szerepet kap a környezettudatos magatartásra nevelés, mely szervesen kapcsolódik az óvodai nevelés során érintett területekhez.

Zöld Völgy Hulladékkezelő Központ:

Látogatás a ZöldVölgy Nonprofit Kft. sajkázai telephelyén

Előzetes kapcsolatfelvételt követően, 2025.09.17-én nagycsoportos óvodásainkkal részt vettünk a Sajókazai Zöld Völgy Nonprofit Kft. hulladékkezelő központja által kimondottan óvodás gyermekek számára összeállított, hulladékkezelés, környezetvédelem, és fenntarthatóság témakörökben szervezett, interaktív, játékos ismeretszerzést célzó, szemléletformáló programjában.

A program során a gyermekek valós helyszínen, a telephely különböző üzemszélein tekinthették meg a hulladék kezelésének főbb mozzanatait, megismerkedhettek a különféle hulladékfajták újrahasznosításra való előkészítésének technológiájával, a már nem hasznosítható anyagok megfelelő tárolási módszereivel, valamint megerősítést nyert a

hulladék, és szemét fogalma közötti különbség. Az üzemlátogatást követően, az életkori sajátosságoknak megfelelő szintű, tevékenységbe ágyazott módon, játékos kérdések alapján összegeztük, erősítettük meg az új ismereteket.

2026. februárban Zöld Óvoda lettük, minden évben elvisszük a nagycsoportos óvodásokat a gyakorlatban történő, hatékony szemléletformálásra a Zöld Völgy telephelyre.

IX.3. Alkalmazott módszerek

Nevelőmunkánk során, a képességfejlesztés területén a tevékenységbe ágyazott, élményszerű ismeretszerzést preferáljuk. A gyermekek aktív részvételével véghez vitt feladatok jó alapot biztosítanak az ismeretek életkori sajátosságaikkal adekvát módon történő szélesítésére, megerősítésére. A településen megtalálható Tanösvény, valamint az elérhető közelségben lévő Sajó-part rendszeres látogatása további lehetőségeket biztosít a cselekedtető, játékos ismeretbővítésre, melynek főbb területei a következők:

a) A természeti környezet (természet, víz, levegő, talaj, növények, állatok)

- A tiszta gyermeki lélek ösztönösen vonzódik a növényekhez, állatokhoz. A növények, állatok tiszteletére, védelmére, gondozására irányuló törekvések könnyen kivitelezhetőek (növények ápolása az élősarokban és az óvoda udvaron található magas ágyásokban, madarak gondozása a téli időszakban).
- Séták, levegőzés alkalmával a helytelen magatartásformákra, azok következményeire történő rámutatás (pl. közterület/magánterület elhanyagolása, szeméttelés a folyóparton), a helyes viselkedés ismertetése.
- A természetben kívánatos magatartásformák elsajátítását követően az életkori sajátosságoknak megfelelő, tevékenység központú megoldások gyakorlati alkalmazása a természet védelme, rendjének visszaállítása érdekében (pl. szeméthyűjtés az óvoda környékén, a folyó árterében).
- Az édesvíz-az élethez nélkülözhetetlen természeti kincsünk–védelme jelentőségének tevékenységbe ágyazott megismertetése releváns jeles napok (Víz világnapja, Föld napja) alkalmával. Ezzel együtt a pazarlás káros hatásainak felfedése, annak

kivédésére, és takarékosagra való törekvés (pl. csak addig folytatjuk a vizet kézmosás alkalmával, amíg szükséges).

b) Külső, ember alkotta épített környezet (épületek, műemlékek, környezetbarát szokások, hulladékqazdálkodás, vásárlás/fogyasztás, emberi kapcsolatok, városi környezet)

- A szelektív hulladékgyűjtés megalapozása, életkori sajátosságoknak megfelelő szinten (a különféle anyagok helyét gyermekek számára egyértelmű ikonokkal jelezve a szelektív szeméttárolókon).
- Az újrahasznosítás megalapozása: a háztartásban keletkezett hulladék csomagolóanyagok jól bevonhatók a különféle szerepjátékok eszközállományába (pl. gyógyszeres műanyag flakon-orvos játék, krémes téglék, tusfürdő dobozok, stb.-papás-mamás játék, teás dobozok, műanyag fűszertartók-babakonyha, PET palackok-mozgásos játékok, stb.). A szülők bevonása a felhasználható hulladék gyűjtésébe.
- A szülők rendszeres tájékoztatása az óvodában folyó környezeti nevelés aktuális témáiról, aktív részvételük biztosítása egyes projektekben (pl. szemét gyűjtés, óvodai játékok javítása, udvari játékok karbantartása, játék készítés hulladék anyagok felhasználásával).

c) Belső természeti környezet (egészséges életmód, napirend, táplálkozás, mozgás, betegség megelőzés, stb.)

- Az egészséges életmódra nevelés keretein belül, a gyermekek számára biztonságos és környezetbarát óvodai környezeti feltételek megteremtése. A környezettudatos magatartás kialakításának előszobája a szűkebb környezet (csoportszoba, öltöző, mosdó) rendjének fenntartása, tárgyainak, növényeinek óvása, gondozása.
- Az egészséges táplálék elválasztása az egészségtelenektől, előbbiek preferálása, az egészséges táplálkozás tevékenység központú megalapozása a havonta több alkalommal gyümölcsnap/zöldségnap megtartásával, gyümölcssaláta közös készítésével, elfogyasztásával.
- Egyéni higiénés szokások kialakítása (rendszeres kézmosás, köhögés-tüsszentés alkalmával a száj eltakarása, zsebkendő, WC. papír használat, stb.), járványidőszakban, vagy illatosítás céljából gyógynövényes párolgztatás, szárított növények alkalmazása.

- Tevékenységbe ágyazottan (nagytakarítás a csoportszobában, az óvoda udvarán, stb.) az esztétikus, higiénikus környezet megteremtésében, annak megőrzésében való aktív részvétel iránti természetes igény kialakítása az életkori sajátosságok, egyéni képességek figyelembe vételével.

d) Belső személyes környezet (mentálhigiéné, lelki élet egészsége, önértékelés, énkép)

- Az óvodáskorú gyermek egészséges testi-lelki-szellemi fejlődését elősegíti a szeretetteljes, elfogadó, érzelmi biztonságot nyújtó, példaértékű pedagógiai attitűd.
- Az egymásra való odafigyelés, egymás elfogadása, az egymáshoz való alkalmazkodás képességének megalapozása, az egyén elhelyezése a közösségben az egészséges énkép megalapozása, megerősítése érdekében.
- Az egyéni tevékenységek folyamatos értékelése, a pozitívumok kiemelése, az egyéni különbségek tolerálása, az erőfeszítések elismerése az önértékelési készség kialakításának és megszilárdításának céljából.

IX. 4. Óvodapedagógusok, NOKS dolgozók elkötelezettsége:

A környezeti nevelés tartalmi elemeinek aktualizálására a releváns szakirodalom folyamatos bővítése mellett kiváló alkalmat biztosítanak a különféle internetes felületek. Szinte minden témakörhöz kapcsolódó, pedagógusoknak szóló szakmai-, valamint gyermek közeli tartalmak lelhetők fel a világhálón, melynek segítségével játékos formában, tevékenységbe ágyazottan adhatjuk át, és szilárdíthatjuk meg az új ismereteket. Közösségi oldalak zárt óvodai csoportjaiban való részvétel során számos alkalom nyílik más, akár távoli településeken tevékenykedő pedagógusok által közzétett új kiadványok, ismeretek, tapasztalatok megosztására, megvitatására is.

Végezetül, a gyermekek környezettudatosságra nevelésének -a teljesség igénye nélkül-néhány olyan, gyakorlatban megnyilvánuló elemét mutatjuk be, amely a szülők bevonásával, részvételével zajlik, biztosítva a családon belüli szemléletformálás megvalósítását.

a) A szelektív gyűjtés az évente több alkalommal megrendezésre kerülő, közös barkácsolást magába foglaló nyílt napokon a szülők szeme előtt zajlik. A gyermekek rutinszerűen használják a csoportszobákban elhelyezett szelektív gyűjtőedényzetet. Ez egybecseng, és megerősíti a településen jó ideje működő, lakossági szelektív gyűjtést.

b) A Te szedd! Mozgalom keretein belül a településen meghatározott időszakonként megrendezésre kerülő, közös szemétyűjtésben a szülők is szívesen részt vesznek, ezzel jelezve, hogy a környezetvédelem, lakóhelyünk kulturált környezetének alakítása számukra is fontos feladat.

c) Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a rászoruló gyermekek a tehetősebb családok gyermekeinek jó állapotú, kinőtt ruházatát, lábbelijét diszkrét közvetítésünkkel megkaphassák, ezzel erősítve a szülők körében a fogyasztói szokások-ezen belül az ésszerűség és takarékoság- pozitív alakítását.

Óvodánkban két pedagógus végzett a környezetvédelem és fenntarthatóság témakörébe tartozó, akkreditált pedagógus továbbképzést.

➤ Tóth Gabriella - Környezetvédelem és fenntarthatóság a Zöld Óvoda gyakorlatában
(végzés éve: 2020.)

➤ Bogdanovics-Szabó Enikő- Zöld Óvoda
(végzés éve: 2019.)

X. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

A Pedagógiai program érvényességi ideje:

2025. szeptember 01.- 2030. augusztus 31.

A Pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai:

Kötelező:

- Jogsabályváltozás
- Fenntartó által meghatározott feladat változás

Lehetséges:

- Sikeres innováció eredményeinek beépítése
- A minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések törlése.
- A nyomon-követéses vizsgálat eredményeinek érvényesítése

A Pedagógiai program felülvizsgálatára jogosult az óvoda nevelőtestülete.

A Pedagógiai Program nyilvánossága:

- Egy példány az főigazgató irodájában
- Az óvoda honlapján
- A főigazgató által kijelölt óvodapedagógus tájékoztatást ad a szülőknek. 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 82.§. (2)

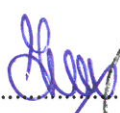

XI. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A 2023. évi LII. törvény 171.§ (18) Az Nkt. 26. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép: „(1) A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

A legitimációs eljárás alátámasztását igazoló dokumentumok:

Fenntartói döntés a Pedagógiai program jóváhagyásáról.....^{35/2026} Számú határozata,
kelte: ^{III. 25.}....., intézményi iktatószáma: ^{SK/1435/2026}.....

.....

Polgármester

Sajókeresztúr, 2026. ^{március 25.}.....

P.h.

Felhasznált irodalom:

- Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Komplex Prevenció Óvodai Program
- Négyszínvirág – A Vésztői Napközi Otthonos Óvoda helyi nevelési programja
- Nagy Jenőné: Óvodai programkészítés, de hogyan?
- Tevékenységek központú óvodai nevelési program
- Lépésről – lépésre óvodai program
- Differenciált óvodai bánásmód
- Óvodai nevelés játékkal, mesével
- Perlai Rezsőné: A matematikai nevelés módszertana
- Ötlettár a környezeti neveléshez Kazincbarcika, 1997
- Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközével
- Hoppál –Janikovics –Nagy –Szemán: Jelképtár
- Forrai Katalin: Ének az óvodában
- Mérei Ferenc –V. Binét Ágnes: Gyermeklélektan
- Óvoda az ezredfordulón
- Kovács György –Bakosi Éva: Játék az óvodában
- Fábián Katalin: Ünnepek, ünnepélyek, megemlékezések
- Óvodai nevelés 1998. 2. és 5. szám

**Sajókeresztúr Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2026. (IV. 1.)
önkormányzati rendelete**

a szociális ellátásokról szóló 7/2025. (V. 6.) önkormányzati rendelet módosításáról

[1] A Sajókeresztúr Község Önkormányzat Képviselő-testületének a célja, hogy a szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében szabályozza a pénzbeli és természetbeni juttatások, valamint a szociális ellátások igénybevételének helyi szabályait. A Képviselő-testület az ellátások biztosításával – a rendelkezésre álló pénzügyi keret figyelembevételével – a szociális szempontból rászorult családok megélhetését kívánja elősegíteni, a támogatások mértékének, formáinak, szabályainak és korlátozó rendelkezéseinek meghatározásával. Ösztönözni kívánja a kérelmezőket arra, hogy maguk is tegyenek meg minden tőlük elvárhatót annak érdekében

[2] Sajókeresztúr Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 10. § (1) bekezdésében, 26. §-ában, 32. § (3) bekezdésében 132. § (4) bekezdése d) és g) pontjában, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 18. § (2) bekezdésében és a 131. § (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdése a) pontja és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdése 8a. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. §

A szociális ellátásokról szóló 7/2025. (V. 6.) önkormányzati rendelet 2. §-a a következő e) ponttal egészül ki:

(Települési támogatás a következő jogcímeken nyújtható:)

„e) Rotavírus okozta megbetegedések megelőzése céljából a térítésköteles védőoltások költségének a támogatása”

2. §

(1) A szociális ellátásokról szóló 7/2025. (V. 6.) önkormányzati rendelet 6. § (1) bekezdés a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[A 2. § a) pontja alapján a képviselő-testület települési támogatást állapít meg, ha]

„a) egyedülálló személy esetén az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a háromszázötvenezer forintot vagy

b) akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a háromszázezer forintot, és”

(2) A szociális ellátásokról szóló 7/2025. (V. 6.) önkormányzati rendelet 6. § (1a) bekezdés a) és b) pontja helyébe a következő rendelkezések lépnek:

[A 2. § b) és c) pontja alapján a képviselő-testület települési támogatást állapít meg, ha]

- „a) egyedülálló személy esetén az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg az ötszázezer forintot, vagy
b) akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a négyszázötvenezer forintot, és”

(3) A szociális ellátásokról szóló 7/2025. (V. 6.) önkormányzati rendelet 6. §-a a következő (1c) bekezdéssel egészül ki:

„(1c) A 2. § e) pontja alapján a képviselő-testület települési támogatást állapít meg annak a személynek, aki

a) akik 6 hónapos kor alatti gyermeket nevelnek,

b) Sajókeresztúr településen lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkezik, és ott életvitelszerűen tartózkodik,

c) igazolja a háziorvos által kiállított okirattal az oltóanyag kérelmező gyermeke részére történt beadását,

d) családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a négyszázötvenezer forintot,

e) egyedülálló személy esetén az egy főre jutó nettó jövedelem nem haladja meg az ötszázezer forintot.”

3. §

A szociális ellátásokról szóló 7/2025. (V. 6.) önkormányzati rendelet 7. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A 2. § e) pontja szerinti Rotavírus okozta megbetegedések megelőzése céljából a térítésköteles védőoltások költségének a támogatása természetbeni juttatásként az Önkormányzat által megvásárolt oltóanyag formájában történik.”

4. §

A szociális ellátásokról szóló 7/2025. (V. 6.) önkormányzati rendelet 8. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A képviselő-testület az (1)- (2) bekezdésben meghatározott feltételek bekövetkezése esetén rendkívüli települési támogatást állapít meg, ha

a) egyedülálló személy esetén az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a háromszázötvenezer, vagy

b) akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a háromszázezer, és

c) az egyedülálló személy kérelmezőnek, illetve a háztartás tagjai egyikének nincs vagyona.”

5. §

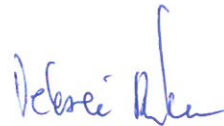
Hatályát veszti a szociális ellátásokról szóló 7/2025. (V. 6.) önkormányzati rendelet 8. § (4) bekezdése.

6. §

Ez a rendelet 2026. április 2-án lép hatályba.

Kollár Miklós
Polgármester

Vécsei Réka

Jegyző

